

zi+

ZPRÁVY
A INFORMACE
ČKAIT

4/2021

**ČKAIT pomáhá obcím postiženým tornádem
Živelní pohroma, povolování a kolaudace rodinných domů
Stavební a změnový zákon byl schválen, začíná chaos
Autorské právo a užití projektové dokumentace**

Obsah

Inženýrská komora 2021	2
Nová rámcová smlouva s T-Mobile	2
OBNOVA PO TORNÁDU	
Inženýři a technici se zapojili do pomoci obcím	3
Proč občané potřebují pomoc ČKAIT?	4
Stavební zákon a živelní pohroma	8
Sousedské spory a stavební zákon	11
PRÁVNÍ PŘEDPISY	
Právní poradna ČKAIT	12
Profesní informační systém ČKAIT	13
Části stavebního a změnového zákona již platí	14
Změny autorizačního zákona	19
Další užití dokumentace stavby	20
Jak reagovat na růst cen stavebního materiálu?	22
Prognóza cen stavebních prací s ocelí	23
Problematika bezpečnosti práce	24
Změny ve vyhláškách o bezpečnosti práce	27

03 Inženýři a technici se zapojili do pomoci obcím postiženým tornádem

24 Problematika bezpečnosti práce

30 Otázka dostavby a opravy sídla ČKAIT

36 Finále Stavby roku 2021

ČINNOST KOMORY

Ze 3. zasedání Představenstva ČKAIT	28
Otázka dostavby a opravy sídla ČKAIT	30
Proč je dostavba hlavního sídla ČKAIT důležitá?	31
Studie dostavby sídla ČKAIT z března 2021	32
Setkání Visegrádské čtyřky v srpnu	33
Životní jubilea	34

STAVBA ROKU

Finále Stavby roku 2021	36
Stavby Karlovarského kraje 2021	38

KONFERENCE

Konference Dopravní stavby	26
Oblast Karlovy Vary připravuje dvě konference	34
Statika staveb 2021 Plzeň	40
Digitalizace ve stavebnictví	41

TITULNÍ STRANA

Hromady nejrůznější sutě a odpadu, které vznikly po tornádu u obcí Moravská Nová Ves, Mikulčice a Hodonín. (foto: Patrik Biegun, 3. 8. 2021)

Léto skončilo, a tak doufám, že jste ho využili v rámci možností k odpočinku a získání nových sil pro konec roku. Cestování bylo letos sice trochu složitější, ale pro ty, kteří pamatují proces vydávání výjezdních doložek, devizových či dinárových příslibů a pro dnešní generaci mladých lidí naprosto nepochopitelnou mašinerii získávání mnoha podpisů a razítek na to, aby rodina měla nejistou možnost vyjet do Jugoslávie k Jadranu nebo dokonce do rakouských Alp, to nebylo zase tak hrozné. Přesto doufám, že příští rok už vše bude úplně normální a Evropa se zase zcela otevře. Nějak mi ta volnost chybí.

V uplynulém období byl schválen stavební zákon. Po jeho zamítnutí v Senátu Parlamentu České republiky ho přehlasovala a schválila Poslanecká sněmovna PČR a podepsal prezident. Máme zde tedy normu, která ovlivní naši práci v následujícím období. Můžeme jistě spekulovat, zda je to dobrý zákon, nebo není, jisté však je, že bychom se na život s ním měli dobře připravit. O tom, co je v něm dobré a co ne, bylo v článkách Zpráv + informací ČKAIT popsáno již mnoho stránek. Nakonec je zřejmě dobře, že zákon prošel schválením. Kdyby tomu tak nebylo, vrátili bychom se zpět o několik let. Předpokládám, že bez toho, jak dopadnou říjnové volby, dojde před účinností zákona (červenec 2023) k některým užitečným úpravám. Naše Komora je připravena na doladění pravidel se státní správou úzce spolupracovat. To je vidět již nyní, kdy začínají práce na vyhláškách, které se zástupci Ministerstva pro místní rozvoj konzultujeme už v počáteční fázi příprav. Všichni víme, že vyhlášky jsou pro nás stejně důležité jako zákon. Doufám, že vyhraje zdravý rozum a při jejich přípravě bude převažovat odborné hledisko.

Od června do září proběhly v oblastech volební valné hromady. Většiny jsem se zúčastnil, pokud to nešlo, zastoupil mne vždy někdo z představenstva ČKAIT. Termíny konání nebyly ideální a tomu odpovídala také mimořádně nízká účast. Doufám, že se v příštím roce vrátíme k zavedeným, standardním termínům a nenastane stejná situace jako letos. Valné hromady jsme ovšem potřebovali uspořádat, aby bylo zvoleno nové vedení oblastí a aby mohlo proběhnout Shromáždění delegátů ČKAIT. Nebyla to lehká situace a děkuji vedení Kanceláře ČKAIT za to, jak se tohoto úkolu zhostilo. Říjnový termín Shromáždění delegátů ČKAIT tak není ohrožen.

Léto přineslo nejen krásné počasí, ale také nečekanou katastrofu na jižní Moravě. Několika obcemi tam prošlo devastující tornádo, které zanechalo stovky domů v troskách. Musím na tomto místě smeknout před všemi, kteří se podíleli na pomoci při likvidaci následků této živelní katastrofy. Mezi těmi, kteří na místo dorazili v prvních momentech a v první linii, byli i členové ČKAIT. Stacioni pomáhali zjišťovat rozsah škod a navrhovali opatření k jejich nápravě. Mnohdy se jednalo o rozhodnutí k demolici celého objektu. Z vlastní zkušenosti z povodní vím, jak je taková práce náročná a psychicky vyčerpávající. Všem za tuto pomoc moc děkuji. Nemohu přitom zapomenout ani na mimořádné nasazení paní Hejdukové a paní Kohoutové z Kanceláře ČKAIT při organizování pomoci bezprostředně po tornádu a v dalších dnech. Spolu s dalšími kolegy zorganizovaly putovní poradenský den ČKAIT v postižených obcích, na kterém informovaly o dalším postupu likvidace škod a možnostech využití nabízené pomoci. Akce se setkala s mimořádným zájmem a informovala o ní několikrát i Česká televize. Postižené obce projevíly následně zájem o opakování celé akce. Všichni skvěle reprezentovali ČKAIT a někteří zástupci státní správy by si z této organizace mohli vzít příklad.

Doufám, že nás teď bude čekat klidnější podzim bez dalších živelních a epidemických katastrof. Když budete mít chuť, zapojte se do práce v Komoře a pište své připomínky k vyhláškám. Budeme rádi za vaše názory a vaši účast při práci v aktivech nebo komisích.

Ing. Robert Špalek
předseda ČKAIT

SHROMÁŽDĚNÍ DELEGÁTŮ ČKAIT
2. října 2021, Praha – Orea Hotel Pyramida
NOVÝ TERMÍN

Pro své členy vydává Česká komora
autorizovaných inženýrů
a techniků činných ve výstavbě.

Vychází šestkrát ročně.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad: 27 800 výtisků
Datum vydání: 10. 9. 2021

Redakční rada:

- **Ing. Radim Loukota**
předseda redakční rady,
člen Představenstva ČKAIT
- **Ing. Daniel Lemák, Ph.D.**
místopředseda redakční rady,
oblast ČKAIT Olomouc, statik
- **Marie Báčová**
odborná poradkyně předsedy ČKAIT,
kancelář ČKAIT Praha
- **Ing. Milan Havliška**
předseda oblasti ČKAIT Hradec Králové
- **Ing. Dominika Hejduková**
vedoucí Střediska vzdělávání
a informací ČKAIT
- **Ing. Pavel Křeček**
čestný předseda ČKAIT
- **Ing. Miroslav Loutocký**
Regionální kancelář ČKAIT Brno
- **doc. Ing. Karel Papež, CSc.**
oblast ČKAIT Praha
- **Ing. Jindřich Pater**
místopředseda ČKAIT,
předseda Ediční rady ČKAIT
a předseda Rady pro podporu rozvoje
profese ČKAIT, oblast ČKAIT Ostrava
- **Ing. Jaroslav Valkovič**
oblast ČKAIT Zlín,
člen Autorizační rady ČKAIT
- **Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.**
oblast ČKAIT Ostrava,
členka Představenstva ČKAIT
- **Ing. Svatopluk Zídek**
předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary

Šéfredaktorka: Ing. Markéta Kohoutová

Redakce: ČKAIT, Sokolská 1498/15,
120 00 Praha 2
tel.: 227 090 111 (Milena Smilková)

Layout: EXPO DATA spol. s r.o.
Ilustrace: Eliška Čermáková
Sazba: Vladimír Tipelt, DiS.
Jazyková redakce: Robert Hrubeš
EXPO DATA spol. s r.o.

Z+i ČKAIT č. 5/2021

Termíny příspěvků: 3. 9. 2021

Termín vydání: 25. 10. 2021

Příspěvky posílejte na:

Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338,
zpravy@ckait.cz

Tisk: Tisk Horák a.s., Drážďanská 83A,
400 07 Ústí nad Labem

Vydavatel: Informační centrum ČKAIT, s.r.o.
Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2
info@ic-ckait.cz; www.ic-ckait.cz
IČ: 25930028

MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025 (ČKAIT)

Inženýrská komora 2021

Vydavatel: Informační centrum ČKAIT s. r. o.,
Praha 2021, kolektiv autorů

Specifikace: Formát A4, vazba V2, 72 stran

Reprezentační tisk – pravidelná ročenka představuje nejlepší stavby pozemního a inženýrského stavitelství v České republice i v zahraničí. Letošní vydání je věnováno zahraničním stavbám, zejména těm, na kterých se podíleli naši odborníci – projektanti, architekti a stavební firmy. V nelehkých podmínkách vyhrávají soutěže a jejich práce v zahraničí je žádaná.

Letošní 25. vydání ročenky je distribuováno členům prostřednictvím oblastních kanceláří – pro zájemce je připravena k vyzvednutí zdarma!

Ing. Šárka Janoušková
ředitelka IC ČKAIT

Nová rámcová smlouva s T-Mobile

Autorizovaným osobám ČKAIT se nabízejí zajímavé množstevní slevy, vyšší i neomezené datové limity.

Od 1. srpna 2021 je účinná nová rámcová smlouva mezi ČKAIT a T-Mobile Czech Republic a.s. (TMCZ). Její platnost je opět dva roky a nabízí členům ČKAIT možnost zařadit do T-Mobile benefit až pět mobilních telefonních čísel. Na výběr jsou nové tarify, vyšší a neomezené datové limity a celkově nižší ceny. Nová rámcová smlouva má stejné číslo jako minulá smlouva 40114135223, což je zároveň číslo T-Mobile benefit pro členy ČKAIT.

Změna tarifů do konce října pro stávající uživatele

Stávající uživatelé budou muset změnit používané tarify, protože tarify (T30, T80...) u operátora zaniknou po uplynutí tří měsíců od nabytí účinnosti. V nabídce jsou nyní veřejně dostupné tarify (Můj Tarif) s vyjednanou množstevní slevou.

Noví zájemci si mohou ponechat původní číslo

Pro nové zájemce z řad členů ČKAIT již není povinné nové telefonní číslo, jen uzavřou na značkové prodejně TMCZ účastnickou smlouvu na své jméno a rodné číslo nebo identifikační číslo (obě varianty jsou možné), požádají o zařazení do T-Mobile benefit pro členy ČKAIT a Komora po ověření člena schvaluje zařazení čísla do programu.

Tarify na míru

Princip nových tarifů Můj tarif je, že se skládají z jedné hlasové a jedné datové části – bude-li uživatel chtít nahradit např. T160 (neomezený tarif s 3 GB dat), složí si Můj tarif M + 3 GB dat z Můj tarif datová část. Kombinovat hlasovou část a datovou část lze libovolně a je tak možné si poskládat tarif na míru.

Uživatelé doplňkových služeb TMCZ, např. T-Mobile televize, pevný internet (ADSL), chytré auto aj. (smlouvy na tyto služby se nepočítají do výše uvedených pěti účastnických smluv), mohou získat další slevu v rámci výhod Magenta. O výhodách Magenta vás budou informovat ve značkových prodejnách TMCZ jeho pracovníci.

ceník T-Mobile benefit pro členy ČKAIT si můžete stáhnout po přihlášení z webu ČKAIT.

Tornádo na jižní Moravě poničilo čtyři vesnice. Obnova poškozených domů se bez autorizovaných osob neobejde. (foto: Patrik Biegun)

Inženýři a technici se zapojili do pomoci obcím postiženým tornádem

Komora začala pomáhat jižní Moravě již od druhého dne po ničivém tornádu, které 24. června 2021 vážně poškodilo 1 200 domů. Na prvotní pomoc statiků navázala práce autorizovaných osob v oboru pozemních staveb, kteří v současnosti občanům pomáhají s obnovou jejich obydlí.

Začalo to nočním telefonátem, kterým byli po úderu tornáda na pokyn ministra vnitřní bezpečnosti všichni statici zapsaní na seznamu Hasičského záchranného sboru ČR (HZS), a to ve všech krajích země. ČKAIT proto v pátek 25. června 2021 uveřejnila výzvu, na níž téhož dne zareagovalo 87 autorizovaných statiků, kteří byli okamžitě připraveni vyjet na pomoc městům a obcím na jižní Moravě postiženým tornádem. Již od druhého dne po živelní události kontaktovalo vedení Komory složky Integrovaného záchranného systému i postižené obce s nabídkou služeb autorizovaných statiků. Avšak podle informací ze sobotní on-line koordinační porady přihlášených statiků jejich povolávání do postižených oblastí bylo velmi řídké a neorganizované. Statici, kteří postižená místa navštívili, upozorňovali na rizika živelně prováděných zásahů bez náležitého statického posouzení opravovaných budov. V pondělí již bylo k dispozici téměř 115 autorizovaných statiků, zájem o jejich odbornou pomoc však byl i nadále poměrně slabý a nekoordinovaný.

„Oblast se otevřela dobrovolníkům, kteří se s dobrými úmysly vrhli do oprav a odklizení trosk. Bohužel to vedlo k řadě zbytečných úrazů, k nimž došlo až ve fázi sanace následků neštěstí. To je zcela jiná praxe než po povodních, kdy se oblast hermeticky uzavře, lidé

jsou evakuováni a mohou se vracet až po pečlivé kontrole statiky všech budov,“ konstatuje Ing. Robert Špalek, předseda ČKAIT, který je autorizován v oboru statika a dynamika staveb.

Komora proto opakovaně apelovala na všechny zainteresované složky a jejich prostřednictvím i na majitele soukromých domů, aby nepodcenili nebezpečí plynoucí z důvodu urychlení záchranných, odklizených nebo demoličních prací. Představitelům obcí, stavebním úřadům, krizovým štábům a Jihomoravskému kraji pravidelně posílala seznamy statiků a později i autorizovaných osob v oboru pozemní stavby, kteří byli připraveni se okamžitě zapojit do obnovy území.

„Před zahájením oprav by měl stavbu vždy prohlédnout statik a případně doporučit postup prací a způsob zajištění stavby, aby nedocházelo k následným zraněním a úrazům. Po prvotním posouzení služebním statikem z Hasičského záchranného sboru mělo nastat podrobné a koordinované statické posouzení každého domu v postižené oblasti,“ říká prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA, první místopředseda ČKAIT a kontaktní osoba pro Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, který se sešel společně s Ing. Dominikou Hejdukovou 12. července 2021 na krizovém štábu s hejtmanem Jihomoravského kraje

Mgr. Janem Grolichem s cílem nabídnout pomoc ČKAIT a lépe distribuovat seznamy autorizovaných statiků do míst, kde byla jejich pomoc potřeba.

ČKAIT i na základě zkušeností z povodní doporučovala jako optimální vytvářet a koordinovat skupinky o dvou nebo lépe třech lidech, autorizovaných staticích. Ve vypjatých situacích, jako byla i ta na Hodonínsku a Břeclavsku, je podobná organizace důležitá: tlak na posuzující osobu je po psychické stránce často enormní, velmi proto pomáhá možnost týmové práce. Podobné skupiny obvykle, a zcela kvalifikovaně, dokážou posoudit deset až patnáct objektů denně. Bohužel se ukázalo, že smlouvy uzavřené po povodních v roce 2002 mezi oblastními kanceláři ČKAIT a krajskými HZS nepostačují v případě událostí, jako bylo tornádo, které vážně poničilo 1 200 obydlí, veřejnou infrastrukturu i zeleň.

Posouzení technického stavu poškozených stavebních konstrukcí včetně rozhodnutí, které budovy bude možné opravit a které musí být demolovány, má být především záležitostí autorizovaných statiků, členů ČKAIT. Jak nám potvrdila vedoucí Stavebního úřadu (SÚ) v Hodoníně, která se účastnila jednání IZS, již od jeho prvního zasedání následující den po tornádu žádala po zástupcích HZS rozhodnutí, kdo povolá statiky.

Bezvýsledně, takže nakonec místní statiky začal obvolávat SÚ Hodonín. Posouzení poškozených stavebních konstrukcí pro potřeby rozhodnutí stavebního úřadu o odstranění stavby prováděli nejen naši statici, ale také místní autorizované osoby v oboru pozemní stavby.

„ČKAIT vysoce oceňuje všechny složky IZS, včetně hasičů. Díky jejich rychlosti a obětavosti nebyly škody na životech, zdraví a majetku ještě větší. Bohužel se ukázalo, že smlouvy mezi oblastními kanceláři ČKAIT a krajskými hasičskými záchrannými sbory uzavřené v návaznosti po povodních 2002 nejsou dostatečné. Musíme proto společně projednat novou metodiku pro lepší koordinaci nezbytných kroků a postupů týkajících se pasportizace stavu poškozených budov pro případ opakování podobných živelních událostí,“ shrnuje Ing. Robert Špalek.

Autorizovaní statici, kteří se pohybovali v místě, se spojili a společně nyní připravují podklad pro další jednání vedení ČKAIT a HZS o vytvoření společné metodiky, která by jasně definovala způsob povolávání a postavení statiků v rámci IZS při hromadných či živelních katastrofách. Zpracovaný dokument byl zatím předán profesnímu aktivu Statika a bude projednán na konferenci statiků, která se koná 14. září 2021 v Plzni.

Proč občané v tornádem postižených oblastech potřebují pomoc autorizovaných inženýrů a techniků?

Informační den ČKAIT pro občany s problémy s obnovou obydlí postižených tornádem se uskutečnil v úterý 3. srpna 2021, a to postupně ve čtyřech postižených obcích Hrušky, Moravská Nová Ves, Lužice a Mikulčice, vždy za podpory místních starostů.

Cílem bylo poskytnout občanům z postižených obcí, kterým tornádo buď výrazně poškodilo, nebo zcela zničilo rodinné domy, základní právní a technické informace k přípravě „obnovy jejich obydlí“ – v terminologii nařízení vlády č. 257/2021 Sb., o použití peněžních prostředků Státního fondu podpory investic (SFPI) formou dotace a úvěru na obnovu obydlí postiženého živelní pohromou dne 24. června 2021, ve znění pozdějších předpisů. Zástupci ČKAIT se zaměřili zejména na vysvětlování, proč a v jakých případech potřebují občané při obnově svých obydlí služby autorizovaných osob – tedy inženýrů, techniků a architektů.

Poradny ČKAIT v průběhu dne navštívilo více než sto občanů. Odbornou pomoc jim v průběhu dne poskytovali:

- prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA, autorizovaný inženýr v oboru statika a dynamika staveb, první místopředseda ČKAIT a předseda oblasti ČKAIT Brno,
- doc. Ing. Aleš Rubina, Ph.D., autorizovaný technik v oboru technika prostředí staveb, specializace vytápění a vzduchotechnika, člen oblastního výboru ČKAIT Brno,
- Zdeněk Kaňa, autorizovaný stavitel v oboru pozemní stavby, stavební podnikatel (s bytem a sídlem firmy v blízkých Dubňanech),
- Ing. Dominika Hejduková, kancelář ČKAIT (koordinace pomoci Moravě),
- Ing. Markéta Kohoutová, kancelář ČKAIT (koordinace pomoci Moravě),
- Marie Báčová, kancelář ČKAIT, odborná poradkyně předsedy ČKAIT,
- JUDr. Eva Kuzmová, právní konzultantka ČKAIT,
- Ing. arch. Lukáš Janáč, autorizovaný architekt ČKA.

V obcích Lužice a Mikulčice se „spanilé jízdy ČKAIT“ zúčastnila i Ing. Monika Ilčíková, vedoucí Stavebního úřadu Hodonín (jednalo

se o obce spadající do pravomoci Stavebního úřadu Hodonín). Tento úřad připravil pro vlastníky poškozených nebo zničených domů informační materiály, jak mají ve vztahu ke stavebnímu úřadu postupovat a jaké kroky činí stavební úřad – tyto informace jsou k dispozici na stránkách města Hodonín.

Lze vždy obydlí obnovit podle původní dokumentace?

Stavebněprávní rámec obnovy obydlí v případě živelní katastrofy je dán zejména paragrafem 177 platného stavebního zákona „Mimořádné postupy“, na jehož základě lze při bezprostředně hrozící živelní pohromě či závažné havárii provést opatření k odvrácení nebo zmírnění možných dopadů mimořádné události a odchýlit se od postupů stanovených stavebním zákonem. Zejména laikům nemusí připadat ustanovení § 177 stavebního zákona příliš konkrétní, ale zákonodárce tu správně nechává velký prostor pro uvážení příslušného stavebního úřadu, který jediný je oprávněn posoudit konkrétní situaci a rozhodnout.

Ministerstvo pro místní rozvoj vydalo metodickou pomůcku Stanovisko k postupu podle § 177 stavebního zákona. V metodice jsou podrobně popsány postupy stavebníka i stavebního úřadu k uvedení staveb do řádného stavu.

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů připouští pro dokončené pozemní stavby generální pardon v § 2 odst. 1. *Ustanovení této vyhlášky se uplatní též u zařízení, změn dokončených staveb, údržbových prací, změn v užívání staveb, u dočasných staveb zařízení stavenišť, jakož i u staveb, které jsou kulturními památkami nebo jsou v památkových rezervacích nebo památkových zónách, pokud to závažné územně-technické nebo stavebně-technické důvody nevyklučují.*

Dokumentace starších domů často nespĺňuje současné technické požadavky

Zcela zničený dům lze obnovit podle původních rozhodnutí stavebního úřadu zpravidla jen tehdy, není-li starší tří až pěti let. Starší domy již obvykle nespĺňují ani současné technické požadavky na stavby, jako je například světlá výška místností, ani požadavky energetické a další.

Citované nařízení vlády č. 257/2021 Sb. přijala vláda velmi rychle, 28. června 2021, což se podepsalo jak na formálním, tak věcném obsahu. Nařízení používá termíny, které stavební předpisy neznají; např. výměra bytu/domu, obnova obydlí, oprava obydlí, nová výstavba obydlí aj. Mnohá ustanovení jsou špatně srozumitelná s ohledem na velký počet vzájemných odkazů. Krajiní podmínka výměry nového/opraveného obydlí, tj. že nebude nižší než 80 % a vyšší než 120 % původní velikosti bytu, o které hovořila i ministryně pro místní rozvoj v České televizi, se po rozklíčování § 5 odst. 4 ukazuje jako povinná pouze v případech pořízení nového bytu koupí nebo dražbou a za předpokladu, že majitel původního domu/bytu poskytoval bydlení jiné osobě na základě nájemní smlouvy.

Zejména v případech, kdy vlastníky poškozených nebo zničených domů jsou staří, často nemocní lidé bez finančního zázemí širší rodiny, kteří nemohou uvažovat s prací svépomocí či se splácením úvěru, je žádoucí umožnit, aby obnovený, resp. nový dům mohl být výrazně menší (přízemní místo dvoupodlažního, menší počet obytných místností aj.).

Nařízení vlády umožňuje příjemcům dotace čerpat v případě stavby nového domu zálohu na dotaci do výše 500 000 Kč. Použití zálohy je omezeno na demolici původního domu, přípravu projektové dokumentace a položkového rozpočtu nové stavby. V pasti se ocitli vlastníci poškozených domů, kteří byli v danou chvíli zcela bez vlastních či darovaných finančních prostředků a potřebovali zahájit přípravu stavebních úprav.

Další kladené dotazy a řešené problémy

Důležitý byl osobní kontakt s lidmi, kterým tornádo výrazně poškodilo dům, nebo jej zcela zničilo. Jejich problémy souvisejí jak s velkou mírou poškození staveb, velkým psychickým i fyzickým vypětím, často vyšším věkem, tak i s jejich malými zkušenostmi ve správné, stavební a technické problematice výstavby. Vesměs zastávali také velmi opatrný postoj k nabídce státu na státní dotaci a následný nízkoúročný úvěr. Obávali se, zda jejich přístup ke státní podpoře je správný a zda jim nemůže hrozit nebezpečí, že po uzavření smlouvy se státem nedokážou čerpání státní dotace správně doložit a vyúčtovat. Pracovníci Státního fondu podpory investic (SFPI), kteří na jižní Moravu osobně dojíždějí, jsou připraveni s oprávněnými žadateli uzavřít příslušnou smlouvu na státní podporu. Nejsou však připraveni žadatelům dostatečně vysvětlit praktické a technické stránky obnovy obydlí, například to, jak postavit nový dům podle původní dokumentace, když *zdicí prvky, z nichž byl původní dům postaven, se již nevyrobějí, zda mohou místo zděného domu postavit dřevostavbu, zda mohou postavit energeticky efektivnější dům...*

Rovněž u tazatelů, tzv. poučených laiků, se často opakoval jeden omyl. Vědí, že projektovou dokumentaci jim může zpracovat pouze autorizovaná osoba s příslušnou autorizací – tj. autorizovaný architekt, autorizovaný inženýr v oboru pozemní stavby nebo autorizovaný technik v oboru pozemní stavby. Když však dojde na otázku, kdo může vykonávat příslušný dozor (stavební dozor u stavby prováděné

V Moravské Nové Vsi se informační poradna konala v radnici poničené tornádem. (foto: Patrik Biegun)

Poradenský den v Lužicích. (foto: Patrik Biegun)

Prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA, a hejtman Jihomoravského kraje Mgr. Jan Grolich společně koordinují pomoc autorizovaných osob. (foto: Dominika Hejduková)

svépomocí nebo technický dozor u stavby prováděné stavebním podnikatelem), domnívají se, že postačí jakákoliv autorizace, např. dopravní stavby, vodohospodářské stavby aj.

Zájemcům o poskytnutí státní podpory z programu Živel jsme doporučovali maximální pozornost a opatrnost při shromažďování a kontrole dokladů, kterými budou dokladat čerpání podpory. Základní kontrolu sice provede SFPI, ale lze předpokládat, že v druhém či třetím sledu budou podklady ověřovat instituce, kontrolující nakládání s veřejnými rozpočty a dotacemi (Ministerstvo financí, NKÚ, případně kontrolní orgány EU, půjde-li o evropské zdroje).

Dva různé přístupy k odhadům nákladů na náhradu škod na obydlí

Nařízení vlády č. 257/2021 Sb. uvádí konkrétní doklady, které je nutno připojit k žádosti o státní podporu. Mezi ně patří „**doklad odhadu nákladů na náhradu škod na obydlí**“. Rovněž výše poskytnuté podpory je omezena celkovými náklady na obnovu a náklady na částečnou nebo úplnou demolicí stavby. Před čerpáním podpory je příjemce povinen doložit SFPI v případě stavebních úprav / stavební opravy předpokládaný rozpočet, v případě nové stavby pro bydlení položkový rozpočet. Součástí celkových uznatelných nákladů na obnovu obydlí jsou podle vyjádření MMR také nezbytné náklady na posudky, projektovou dokumentaci a obstaravatelskou činnost, výkon autorského dozoru projektanta a technického dozoru stavebníka, výkon stavebního dozoru u staveb prováděných svépomocí, zpracování průkazu energetické náročnosti budovy, případně další.

Odhad podle současných cen – na základě žádosti ČKAIT vypracovala společnost RTS, a.s., Brno zjednodušenou metodiku ocenění stavebních úprav staveb a konstrukcí poškozených tornádem na Břeclavsku a Hodonínsku. Komora tuto metodiku zaslala a zejména doporučila všem autorizovaným osobám v oboru pozemní stavby, kteří se přihlásili do akce pomoci jižní Moravě. Současně RTS, a.s., Brno bezplatně zpřístupnilo pro členy ČKAIT registrované pro pomoc na jižní Moravě cenové ukazatele na adrese <https://www.rtscloud.cz/App/RTS-Data/>. Tyto autorizované osoby se mohou obrátit na RTS a požádat o ocenění konkrétní konstrukční skladby, kterou navrhuje. Tato služba bude reagovat na aktuální vývoj cen a je v rámci pomoci oblastem postiženým tornádem bezplatná.

Odhad podle vyhlášky aneb cena obvyklá – další metodiku vypracoval Ing. Zdeněk Vyskočil, předseda AZO POSN Morava (Asociace znalců a odhadců ČR, profesní obor stavebnictví a nemovitostí), člen ČKAIT (oblast ČKAIT Brno). Tato metodika je postavena na právních předpisech pro oceňování majetku, tj. zákoně č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí vyhlášce č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve znění pozdějších předpisů. Předpisy pro oceňování pracují s tzv. cenou obvyklou (obecnou, tržní). Podle zákona č. 151/1997 Sb. se cenou obvyklou rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Tento způsob určení ceny se používá pro potřeby určení výše pojistného plnění, určení výše způsobené škody aj. Cena určená podle vyhlášky č. 441/2013 Sb. bude cenou zjištěnou (určuje cenu poškozené věci k uvedení do stavu předcházejícího pojistné nebo jiné události), obvykle významně nižší, než budou náklady na

obnovu obydlí. Použití této metodiky, stejně jako použití „pojišťovnou vyčísleného odhadu vzniklých škod“, připouští Státní fond podpory investic ve své Informaci k doložení dokladu o odhadu nákladů na náhradu škod na obydlí v souvislosti s živelní pohromou extrémně silného větru program Živel, uveřejněné na webových stránkách SFPI.

Podle vyhlášky může být cena až o desítky procent nižší než u současných cen – o nevhodnosti postupu podle metodiky AZO POSN Morava jsme měli možnost se přesvědčit v Lužici, kde si přišel stěžovat stavební podnikatel opravující tam domy poškozené tornádem. Na konkrétních dvou příkladech, kdy odhad nákladů prováděl člen ČKAIT podle metodiky AZO PSN Morava, doložil nesmyslnost výpočtu. Došlo sice k poškození zateplovacího systému jen na ploše 60 až 70 % fasády domu, ve skutečnosti bylo nutné provést znovu celé zateplení, protože ani u neodpadlé části zateplení se nešlo spoléhat na jeho přídržnost a plnou funkci. Pokud však opravy zateplení byly oceněny podle této vyhlášky, nebylo možné je realizovat v současných cenách.

Možnost souběhu podpor Živel a Nová zelená úsporám

Předpokládali jsme možnost souběhu státní dotace z programu Živel a programů Státního fondu životního prostředí, zejména programu Nová zelená úsporám. Aby měli vlastníci poškozených domů jistotu možnosti souběhu obou podpor, tj. jak z programu Živel, tak z programu Nová zelená úsporám, obrátil se ředitel kanceláře ČKAIT Praha Ing. Radek Hnízdl, Ph.D., na ředitele Státního fondu pro životní prostředí Ing. Petra Valdmána, který možnost souběhu podpor potvrdil. Ve své odpovědi mj. uvedl, že pokračování stávajícího programu Nová zelená úsporám bude spuštěno v říjnu letošního roku. Program je finančně kryt z prostředků Národního plánu obnovy, konečným příjemcům budou finance poskytovány přes rozpočet SFŽP ČR. S žádnými bariérami ve smyslu zakázaného souběhu podpor se nepočítá.

SFŽP je připraven se podílet i na obnově poničených domů sloužících k bydlení (včetně bytových domů), kdy ke státní dotaci zprostředkované MMR lze připojit i dotaci z programu Nová zelená úsporám (dotace na novostavby s velmi nízkou energetickou náročností, zateplení poškozených domů, nové zdroje vytápění, solární elektrárny, zelené střechy apod.), pokud budou splněny podmínky tohoto programu. Nejednalo by se v tomto případě o speciální výzvu ani o vyčleněnou alokaci, ale žadatelům z postižených obcí SFŽP nabídne 100% servis se zajištěním administrace žádostí, odborným poradenstvím atd. Dotace je nároková po splnění podmínek programu a může uspokojit všechny postižené vlastníky rodinných a bytových domů. Příjem žádostí do tohoto programu bude spuštěn na přelomu září/října letošního roku. Nemůže ovšem docházet ke dvojímu financování jednoho výdaje. I o této možnosti jsme moravské obce informovali.

Program Nová zelená úsporám bude v následující dekádě disponovat rozpočtem minimálně 39 mld. Kč. V prvních letech bude program financován z Národního plánu obnovy a následně z podílu výnosů emisních povolenek. Nově se program rozroste o nová opatření i větší okruh žadatelů. Podrobnosti o pokračování programu Nová zelená úsporám lze nalézt na portálu Centra pasivního domu nebo na nových webových stránkách NZÚ.

Důležité však je eliminovat financování stejných položek podle rozpočtu na obnovu obydlí ze dvou dotačních titulů. Je nepřipustné nechat si proplatit stejnou věc ze dvou zdrojů. Občanům a autorizovaným osobám proto ČKAIT doporučovala strukturovat položkový

Obec Hrušky a skládka sutí z tornádem poničených vesnic. (foto: Patrik Biegun)

rozpočet podle způsobu financování a nechávat si následné faktury vystavit tak, aby je mohli jednoduše uplatnit z jednotlivých dotačních titulů. Například na kvalitnější okna či zateplení bude vystavena samostatná faktura, která bude moci být celá uplatněna v rámci programu Nová zelená úsporám, naopak konstrukční prvky je vhodné uplatnit spíše v rámci programu Živel.

Daňové úlevy z daru fyzickým osobám postižených tornádem jsou velmi omezeny

Jsou jen pro školy, útulky pro zvířata a invalidy. **Generální finanční ředitelství zveřejnilo informaci pro plátce daně z příjmů, kteří poskytnou nebo poskytli dary ve prospěch subjektů postižených mimořádnou událostí (živelní pohromou) 24. června 2021, o možnosti uplatnit hodnotu těchto darů jako nezdanitelné části základu daně z příjmů (viz stránky Finanční správy).**

Podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů lze od základu daně odečíst hodnotu daru poskytnutého obcím, krajům, organizačním složkám státu, právníkům osobám se sídlem v ČR nebo právníkům osobám, které jsou oprávněny pořádat veřejné sbírky podle zvláštního zákona, a to na taxativně stanovené účely (zejména účely ekologické, zdravotnické, humanitární a charitativní, na policii, na požární ochranu, na ochranu zvířat či jejich zdraví).

V případě darů, poskytnutých fyzickým osobám, je daňový režim silně restriktivní. Od základu daně lze odečíst pouze hodnotu daru poskytnutého:

- fyzickým osobám, které jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo provozují školy a školská zařízení či zařízení pro péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo pro péči o jedince ohrožených druhů živočichů, na financování těchto zařízení,
- fyzickým osobám, které jsou poživateli invalidního důchodu nebo byly poživateli invalidního důchodu ke dni přiznání starobního důchodu či jsou nezletilými dětmi závislými na péči jiné osoby, na zdravotnické prostředky nebo na zvláštní pomůcky podle zákona upravujícího poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a na majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení do zaměstnání.

Zároveň se podle § 24 odst. 2 písm. zp) zákona o daních z příjmů za výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů považují výdaje (náklady) vynaložené v rámci pomoci poskytnuté formou nepeněžního plnění v souvislosti s odstraňováním

následků živelních pohrom, ke kterým došlo na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. U materiální formy pomoci podle předmětného ustanovení, kdy např. stavební materiál bude podnikatelem složen na území obce bez toho, že by byl zřejmý konkrétní konečný příjemce, postačí pro prokázání vynaloženého výdaje, pokud poplatník předloží potvrzení obecního úřadu o poskytnutí bezúplatného nepeněžního plnění v souvislosti s odstraňováním následků živelní pohromy.

Poskytnutí daru prokáže poplatník dokladem, ze kterého musí být zřejmé, kdo je příjemcem daru, musí být jasná hodnota daru, účel a předmět, na který byl dar poskytnut, a zřejmé datum poskytnutí (např. darovací smlouvou). I bez potvrzení konečného příjemce může správce daně uznat poskytnutí peněžního plnění, pokud poplatník doloží (např. příkazem k úhradě a výpisem z bankovního účtu, podacím potvrzením poštovní poukázky, příjmovým dokladem nebo výpisem telefonního operátora o poskytnutí dárcovské SMS/DMS apod.), že finanční prostředky byly poukázány na bankovní účet, který pomůže lidem v postižených oblastech, zřízený k účelu veřejné sbírky.

Závěr

Význam a smysl Informačního dne ČKAIT potvrzuje skutečnost, že starostové obcí pozvali zástupce ČKAIT na následující zasedání zastupitelstva obce a požádali o opakování celé akce na přelomu měsíce srpna a září t. r. Celé akci věnovali po celý den pozornost zástupci sdělovacích prostředků, kteří velmi přispěli k šíření potřebných informací. Informační poradnu ČKAIT po celý den provázel televizní štáb. Moderátor Ondřej Šimeček v jednotlivých vstupech oslovoval jak zástupce ČKAIT, tak mluvil se spokojenými občany, kteří se přišli poradit. Výstupem byly moderované živé vstupy i sestřihy v průběhu celého dne na ČT 24 a večer na ČT 1. Následující den se objevil i sestřih v TV Seznam. Podrobný přehled tohoto opravdu mimořádného mediálního ohlasu je uveřejněn na stránkách ČKAIT.

Marie Báčová

odborná poradkyně předsedy ČKAIT

Ing. Markéta Kohoutová

šéfredaktorka časopisu Z+i

Mezi troskami a demoličním odpadem jsou i cennosti a osobní věci lidí zasažených katastrofou. Jihomoravský kraj v srpnu uzavřel smlouvu s odpadovou společností AVE, která bude třídit a likvidovat hromady sutě z obcí postižených tornádem. Po prvotním vytřídění dřeva, plastů, kovů nastoupí mobilní třídící linky. Nalezené cennosti budou předány policii. (foto: Patrik Biegun)

Stavební zákon, živelní pohroma, povolování a kolaudace rodinných domů

V souvislosti s živelní pohromou na jižní Moravě přinášíme výklad § 177 stavebního zákona, který upravuje tzv. mimořádné postupy. Text vychází dále z metodické pomůcky Ministerstva pro místní rozvoj z 2. července 2021, aktuálně zveřejněných informací příslušných stavebních úřadů v Břeclavi a Hodoníně konzultovaných s Krajským úřadem Jihomoravského kraje, odborem územního plánování a stavebního řádu, i praktických zkušeností na místě.

Odst. 1 § 177 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen stavební zákon) uvádí, že pokud při vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu podle zvláštního právního předpisu anebo při bezprostředně hrozící živelní pohromě či závažné havárii je třeba bezodkladně provést opatření k odvrácení nebo zmírnění možných dopadů mimořádné události, lze se v mezích odst. 2 až 4 odchýlit od postupů stanovených tímto zákonem. Vznikající havarijní stavy a situace jsou velmi rozdílné a vždy vyžadují individuální přístup, při jejich řešení je nezbytné vycházet z konkrétního stavu v místě a z časového prostoru, který je k dispozici pro přijetí odpovídajících opatření. **Obecně se dá říci, že § 177 vymezuje dále popsané situace.**

Odstranění části nebo celé stavby

Opatření spočívající v odstraňování části nebo celé stavby, kterými se předchází bezprostředně hrozícím důsledkům živelní pohromy, čelí jejich účinkům a zabraňuje ohrožení života nebo

zdraví osob, popřípadě jiným škodám, mohou být zahájena podle stavebního zákona bez předchozího rozhodnutí nebo jiného opatření. Stavebnímu úřadu však musí být v souladu s § 177 odst. 2 stavebního zákona neprodleně oznámeno, že jsou taková opatření prováděna.

Postup vlastníka stavby

- Neprodleně oznámí stavebnímu úřadu (SÚ) zahájení bouracích prací stavby (využití je třeba formuláře stavebních úřadů – zveřejněn je na webových stránkách příslušných stavebních úřadů, mít statické posouzení objektu pro závěr, zda stavba bude odstraněna celá, včetně přípojek, nebo zda bude odstraněna pouze její část – tuto skutečnost je nutné rovněž uvést v oznámení).
- Neprodleně oznámit ukončení bouracích prací včetně doložení fotografie vyklizeného pozemku.
- Následně má vlastník stavby tři možnosti:
 - a) v případě, že bude následně stavbu **obnovovat**, vyplní příslušný formulář stavebního úřadu (stejný jak pro oznámení zahájení

- bouracích prací, tak pro obnovu – formulář v tomto případě bude vyplněn pouze jednou s tím, že budou doloženy doklady jak k oznámení, tak k obnově),
- b) v případě, že vlastník stavby bude chtít na vyklizeném pozemku **stavět jinou stavbu** (= nová výstavba), oznámí nejprve odstranění stavby a následně oznámí záměr nové stavby s potřebnými doklady,
- c) v případě, že vlastník odstraněné stavby nebude chtít stavbu obnovit nebo postavit jinak, požádá stavební úřad o **odstranění stavebního objektu** z registru územní identifikace adres a nemovitostí (dále jen RÚIAN), který je podkladem pro katastr nemovitostí.

Postup stavebního úřadu:

- Stavební úřad uvedené oznámení zaeviduje a založí do spisu, v případě potřeby vydá vlastníkově potvrzení o odstranění stavby.
- Pokud vlastník odstraněné stavby nebude chtít stavbu obnovit nebo postavit jinak, stavební úřad na základě jeho písemné žádosti odstraní stavební objekt z RÚIAN (pak dojde ke zrušení čísla popisného, orientačního a evidenčního; zrušení trvalého bydliště, sídla firmy; zároveň dojde k přečíslování a změně druhu pozemku).

Obnova části nebo celé stavby

Paragraf 177 odst. 3 stavebního zákona stanoví, že jestliže se stavby nebo terénní úpravy zničené nebo poškozené živelní pohromou či závažnou havárií mohou v souladu se zvláštními právními předpisy obnovit ve shodě s původními rozhodnutími nebo jinými opatřeními stavebního úřadu, postačí, že takové opatření bylo předem stavebnímu úřadu ohlášeno.

Postup vlastníka stavby stavby při ohlášení:

Vlastník ohlásí stavebnímu úřadu zamýšlenou obnovu části nebo celé stavby (k tomu využije příslušný formulář stavebního úřadu – zveřejněn je na webových stránkách uvedených stavebních úřadů). V ohlášení se podle § 177 odst. 3 stavebního zákona uvedou údaje o stavbě nebo terénních úpravách, které mají být obnoveny, jednoduchý technický popis prací a osobu, která bude činnost provádět.

Podle zveřejněných informací stavebních úřadů má být tedy k ohlášení doloženo konkrétně následující:

- **Jednoduchý technický popis prací**, ze kterého musí být zřejmé zejména půdorysné rozměry obnovované stavby, podlažnost, tvar střechy, napojení na dopravní a technickou infrastrukturu (vodu, plyn, elektro), materiálové řešení (dřevostavba, zděná stavba atd.).
- **Název a sídlo stavebního podnikatele**, který bude stavbu provádět, u svépomocné formy výstavby jméno a příjmení stavbyvedoucího nebo osoby, která bude vykonávat stavební dozor.

ČKAIT upozorňuje, že v souladu s § 160 odst. 1 stavebního zákona může provádět stavbu jako zhotovitel jen stavební podnikatel, který při její realizaci zabezpečí odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím. Tuto činnost může vykonávat pouze fyzická osoba, která získala oprávnění podle zákona č. 360/1992

Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen autorizační zákon). Odborně vést provádění stavby tedy může pouze autorizovaná osoba.

Podmínky pro stavbu svépomocí:

Podle § 160 odst. 3 stavebního zákona platí, že svépomocí může stavebník sám pro sebe provádět:

- *stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce uvedené v § 103, s výjimkou § 103 odst. 1 písm. e) bodů 4 až 8,*
- *stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce uvedené v § 104.*

Podle § 160 odst. 4 stavebního zákona lze stavby uvedené v odst. 3 lze provádět svépomocí, pokud stavebník zajistí stavební dozor, není-li pro takovou činnost sám odborně způsobilý (stavebním dozorem se rozumí odborný dozor nad prováděním stavby svépomocí vykonávaný osobou, která má vysokoškolské vzdělání stavebního nebo architektonického směru nebo střední vzdělání stavebního směru s maturitní zkouškou a alespoň tři roky praxe při provádění staveb – nemusí se tedy jednat o autorizovanou osobu). Jde-li však o stavbu pro bydlení (rodinný dům, bytový dům) nebo změnu stavby, která je kulturní památkou, je stavebník povinen při svépomocné formě výstavby vždy zajistit odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím.

- **Rozhodnutí nebo jiná opatření, kterými byla stavba povolena** nebo ověřenou projektovou dokumentací, pokud se tyto doklady nedochovaly, tak popřípadě fotografie stavby.

Co musí vlastník zajistit před užíváním obnovené stavby

V případě obnovy celé stavby si nechá vlastník stavby vytyčit obvod stavby podle katastru nemovitostí tak, aby dodržel zastavěnou plochu. Po obdržení souhlasu stavebního úřadu může vlastník stavby začít s obnovou stavby.

Před započítáním užívání stavby dále vlastník stavby:

- oznámí stavebnímu úřadu dokončení stavby,
- zajistí provedení a vyhodnocení zkoušek předepsaných zvláštními právními předpisy, zejména revizí (elektro, plyn, spalínová cesta, hromosvod), stavba se nekolauduje, neboť se jedná o obnovu,
- zajistí vyhotovení zjednodušené projektové dokumentace (pokud se nedochovala původní ověřená projektová dokumentace), včetně požárně bezpečnostního řešení stavby.

ČKAIT upozorňuje, že u obnovy staveb se tedy vlastník stavby neobejde alespoň bez zjednodušené projektové dokumentace, a tedy i položkového rozpočtu. Využít se může buď původní ověřená dokumentace, nebo nově vypracovaná projektová dokumentace v souladu s výše uvedeným. Vlastníci poničených rodinných domů často nemají k dispozici dokumentaci skutečného provedení stavby (zničilo ji např. tornádo) ani původní ověřenou projektovou dokumentaci (v archivu příslušného stavebního úřadu není uložena) nebo je existující ověřená dokumentace příliš stará a nevyhovuje dnešním právním předpisům, normám i požadavkům vlastníků. Je vhodné uvážit, zda je účelem ze současných dotačních prostředků (dotační program Živel) budovat domy, jako se stavěly před sto a více lety. To se týká např. světlé výšky místností, kvality elektrických rozvodů, požadavků na energetickou náročnost atd.

Vlastník stavby nepožizuje geometrický plán stavby, neboť se jedná o obnovu a stavba je obnovována v souladu se zápisem v katastru nemovitostí.

Pozor, vždy je třeba rozlišit, zda se jedná o obnovu, nebo novou výstavbu, jejíž projednání se stavebním úřadem má podle § 177 stavebního zákona jiný procesní postup. Za obnovu např. nelze považovat situaci, kdy by došlo ke změně podlažnosti, změně obvodu stavby, změně obestavěného prostoru, změně zastřešení (např. plochá střecha namísto šikmé), změna materiálového řešení (dřevostavba namísto zděné stavby), změna využití (např. obytné podkroví namísto půdy) atd. Rovněž za obnovu stavby nelze považovat situaci, kdy původní stavba nebyla řádně povolena – jednalo se o tzv. černou stavbu.

ČKAIT dodává, že pokud se jedná pouze o opravy tornádem poničených částí rodinných domů (např. dochází k prosté výměně zničených tašek nebo rozbitých oken), kterými se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby a nemění se jimi vzhled stavby atd., jedná se o tzv. udržovací práce, které se mohou provádět bez ohlášení stavebnímu úřadu (nepodléhají povolení a v souladu s § 79 odst. 5 stavebního zákona nevyžadují ani územní rozhodnutí, ani územní souhlas).

Postup stavebního úřadu (§ 177 odst. 3 a 4 stavebního zákona):

- Vyhledá archivní podklady ke stavbě (pokud se dochovaly).
- Ověří, že stavba je evidována v katastru nemovitostí.
- Ve lhůtě sedmi dnů přezkoumá, zda se jedná o obnovu stavby, a následně písemně sdělí, zda nemá námitek.
- Souhlas stavebního úřadu platí po dobu dvanácti měsíců, nepozbývá však platnosti, pokud v této době bylo s prováděním ohlášených prací započato.
- Dokončení stavby a prací je stavebník povinen bezodkladně oznámit stavebnímu úřadu.

Provedení nové stavby

V souladu s § 177 odst. 2 stavebního zákona může stavební úřad po oznámení záměru provést opatření (povolit novou stavbu), ke zmírnění nebo odvrácení dopadů živelní pohromy nebo závažné havárie stavby, může postupovat podle § 177 odst. 5 stavebního zákona.

Postup vlastníka stavby:

- Nechá si vytyčit hranice pozemku.
 - Nechá si zpracovat projektovou dokumentaci nové stavby v obsahu a rozsahu podle vyhlášky č. 499/2006 Sb.
- ČKAIT upozorňuje,** že zpracování projektové dokumentace patří mezi vybrané činnosti ve výstavbě, které mohou vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k jejich výkonu podle autorizačního zákona. Projektovou dokumentací je podle § 158 odst. 2 písm. a) stavebního zákona dokumentace pro stavby podle § 104 odst. 1 písm. a) až e), tedy i dokumentace pro stavby rodinných domů. Tato dokumentace tedy musí být zpracována autorizovanou osobou. Podle § 159 odst. 2 stavebního zákona odpovídá projektant za správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované projektové dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace, jakož i za technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, včetně vlivů na životní prostředí. Je povinen dbát právních předpisů a obecných požadavků na výstavbu vztahujících se ke konkrétnímu stavebnímu záměru a působit v součinnosti

s příslušnými dotčenými orgány. Statické, popřípadě jiné výpočty musí být vypracovány tak, aby byly kontrolovatelné. Není-li projektant způsobilý některou část projektové dokumentace zpracovat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu s oprávněním pro příslušný obor nebo specializaci, která odpovídá za jí zpracovaný návrh. Odpovědnost projektanta za projektovou dokumentaci stavby jako celku tím není dotčena. V této souvislosti ČKAIT poznamenává, že dotace z dotačního programu Živel není poskytována jen na samotnou realizaci stavby, ale i na její přípravu. Součástí ceny na obnovu obydlí jsou též nezbytné náklady na posudky, projektovou dokumentaci a obstaravelskou činnost, výkon autorského dozoru projektanta a technického dozoru stavebníka, zpracování průkazu energetické náročnosti budovy, případně další. Je však třeba věnovat pozornost tomu, že v souladu s programem Živel nelze na úhradu projektové dokumentace využít zálohovou dotaci v případě obnovy obydlí, ale jen v případě nové výstavby.

- Vlastník stavby zajistí závazná stanoviska dotčených orgánů, vlastníků technické a dopravní infrastruktury (v případě, že dotčený orgán nevydá závazné stanovisko do třiceti dnů či při prodloužení lhůty do šedesáti dnů ode dne, kdy byl o jeho vydání požádán, má se za to, že vydal kladné stanovisko – fikce souhlasného závazného stanoviska bez podmínek).

Následně jsou podle informací zveřejněných stavebními úřady rozlišovány dvě situace:

- a) Vlastník stavby ještě nemá kompletní podklady, ale již chce stavět:
- Oznámí stavebnímu úřadu opatření – novou stavbu.
 - K tomu využije příslušný formulář stavebního úřadu – zveřejněn je na webových stránkách uvedených stavebních úřadů).
 - Z oznámení musí být zřejmé, zda stavba bude prováděna včetně přípojek (voda, plyn, elektro, kanalizace), jaká bude zastavěná plocha, podlažnost, zastřešení atd.
 - K oznámení vlastník stavby doloží alespoň část projektové dokumentace (podle informací zveřejněných příslušnými stavebními úřady by to měly být minimálně tyto části: C. Situační výkres, D.1.1. Architektonicko-stavební řešení, D.1.3. Požárněbezpečnostní řešení stavby, na poddolovaném území navíc část D.1.2. Stavebněkonstrukční řešení).
 - Název a sídlo stavebního podnikatele, který bude stavbu provádět, u svépomocné formy výstavby jméno a příjmení stavbyvedoucího nebo osoby, která bude vykonávat stavební dozor – zde platí stejné závěry, jaké byly k této problematice uvedeny pod obnovou stavby.
 - Po obdržení předběžného povolení může vlastník stavby začít s realizací stavby.
 - Následně doloží stavebnímu úřadu zbylou část podkladů, a to ve lhůtě určené v předběžném povolení.
- b) Vlastník stavby rodinného domu má kompletní podklady a vlastníci sousedních pozemků mu podepsali situační výkres:
- Podá žádost Společné oznámení záměru.
 - Po obdržení společného souhlasu může začít s realizací stavby.

Před započítím užívání stavby dále vlastník stavby:

- Oznámí stavebnímu úřadu dokončení stavby.
- ČKAIT upozorňuje,** že v tomto případě se sice jedná o novou stavbu, které za splnění podmínek uvedených v § 119 stavebního

zákonu podléhají kolaudaci, ale u většiny rodinných domů není povolení k užívání stavby potřeba (více viz článek Jak se nyní kolaudují rodinné domy, uveřejněný v časopise Z+i č. 2/2021). Stavebník pouze v souladu s § 152 odst. 5 stavebního zákona oznámí stavebnímu úřadu dokončení stavby rodinného domu a zajistí provedení zkoušek předepsaných zvláštními právními předpisy, zejména revizí (elektro, plyn, spalínová cesta, hromosvod).

- Vlastník stavby si nechá zpracovat dokumentaci skutečného provedení stavby (tehdy, došlo-li k drobným odchylkám oproti vydaným opatřením stavebního úřadu nebo oproti ověřené projektové dokumentaci).
- Zajistí vyhotovení geometrického plánu pro změnu obvodu budovy.

Postup stavebního úřadu (§ 177 odst. 5 stavebního zákona)

Stavební úřad musí posoudit navrženou stavbu s právními předpisy.

a) Podklady ještě nemá kompletní:

- Vydá předběžné povolení stavby, ve kterém stanoví lhůtu pro dodatečné předložení podkladů.
- Po jejich doložení povede stavební úřad společné řízení, v rámci kterého může zkrátit lhůty stanovené zákonem až na polovinu, případně využít jiných zákonných možností.

b) Podklady k vydání společného souhlasu jsou kompletní:

- Stavební úřad vydá ve lhůtě 30 dnů ode dne podání společný souhlas.
- Následně stavební úřad ověří, že stavba byla dokončena, a opraví (automaticky) údaje v RÚIAN.

JUDr. Eva Kuzmová, právní poradna ČKAIT

Sousedské spory a stavební zákon

Je možné vynutit si vstup na sousední pozemek pro zajištění nezbytných oprav nemovitosti, pokud s tím majitel sousedního pozemku nesouhlasí? Je to jednodušší v případě živelní události?

Dotaz: Jak zajistit bezpečnost rodinného domu zasaženého tornádem v případě sporů se sousedem? Stavební firma měla zajistit statiku hraniční zdi i nosného pilíře. Provést to však je možné jen z pozemku souseda. Vstup na pozemek pracovníkům stavební firmy byl znemožněn odkazem na zákon omezujiící vstup na soukromý pozemek. K nápravě nedošlo ani ze strany úřadu městyse Moravská Nová Ves, odkazem na kompetence Stavebního úřadu Břeclav. Závazná rozhodnutí orgánů státní správy nebyla doposud vydána.

Odpověď: Paragraf § 141 odst. 1 stavebního zákona uvádí, že pro vytvoření podmínek k provedení stavby nebo její změny, nutných zabezpečovacích prací, nezbytných úprav, udržovacích prací a k odstranění stavby nebo zařízení může stavební úřad uložit těm, kteří mají vlastnická nebo jiná věcná práva k sousedním pozemkům či stavbám na nich, aby umožnili provedení prací ze svých pozemků nebo staveb, pokud mezi zúčastněnými osobami nedošlo k dohodě.

Toto ustanovení tak řeší situace, kdy nebude možné provést nebo odstranit stavbu či provést nařízené práce výhradně z pozemku vlastníka stavby, ale bude nutné použít sousední nemovitost ve vlastnictví jiné osoby. Jde tedy o mimořádnou situaci, kdy je ukládána vlastníkům sousedních pozemků a staveb povinnost strpět cizí osoby (osob) na své nemovitosti za účelem provedení stavebních prací.

Stavební zákon proto vydání rozhodnutí o uložení opatření na sousedním pozemku nebo stavbě váže na splnění řady podmínek.

Jednak může být takové rozhodnutí vydáno pouze v případech, bude-li nezbytné vytvořit podmínky pro provedení stavby nebo její změny, nutných zabezpečovacích prací, nezbytných úprav, udržovacích prací a k odstranění stavby nebo zařízení. Stavební úřad je oprávněn takto rozhodnout jen v případě, že v řízení bude prokázána „potřeba vstupu“ na sousední nemovitosti. To prakticky znamená, že pokud lze práce provést bez využití sousedních nemovitostí, nelze rozhodnutí o uložení opatření na sousedním pozemku nebo stavbě vydat.

Opatření na sousedním pozemku nebo stavbě lze dále nařídit pouze v případě, že mezi vlastníkem předmětné stavby a vlastníkem sousední nemovitosti nedojde k dohodě v otázce možného vstupu na sousední pozemek nebo stavbu, z nichž je třeba stavební práce provést.

V neposlední řadě je stavební úřad oprávněn toto opatření ukládat ve veřejném zájmu. Z procesního hlediska může stavební úřad zahájit řízení o uložení opatření na sousedním pozemku buď na základě skutečností, které zjistí při své úřední činnosti, nebo na základě podnětu třetí osoby. Toto řízení vede stavební úřad z moci úřední, přičemž může být vedeno buď samostatně, nebo spojeno s řízením hlavním, tj. stavebním řízením, řízením o nařízení nutných zabezpečovacích prací, nařízením nezbytných úprav, nařízením udržovacích prací či nařízením odstranění stavby.

Vaše situace je specifická, neboť provedení stavebních prací, o nichž se zmiňujete, bylo vyvoláno živelní pohromou. Pro tyto případy upravuje stavební zákon v § 177 mimořádné postupy, kdy se lze v mezích odstavců 2 až 4 odchýlit od postupů stanovených tímto zákonem.

Z vašeho podání není zcela zřejmé, zda se jedná o obnovu části (případně celé) stavby ve shodě s původními rozhodnutími nebo jinými opatřeními stavebního úřadu, nebo zda se jedná o provedení nové stavby ke zmírnění nebo odvrácení dopadů živelní pohromy. Každý z těchto dvou případů má ze strany stavebního úřadu jiný procesní postup. Podstatné však je, že se jedná o provádění stavby ve veřejném zájmu, a pokud jsou splněny i další podmínky, tedy že mezi vámi a sousedem nedošlo k dohodě o vstupu na jeho nemovitost a stavební práce skutečně nelze provést bez využití sousedního pozemku, měl by stavební úřad využít oprávnění, které mu dává § 141 stavebního zákona, a sousedovi rozhodnutím (buď samostatným nebo např. v rámci předběžného povolení stavby v případě provedení nové stavby) nařídit, aby ze svého pozemku umožnil realizaci stavebních prací, které potřebujete.

Z předložených podkladů vyplývá, že jste se již na příslušný stavební úřad obrátila. Doporučuji učinit tak ještě jednou s výslovným požadavkem, že si přejete být informována o vyřízení tohoto vašeho podnětu. Pokud by stavební úřad nereagoval, doporučuji se dále obrátit na jeho nadřízený orgán – zde konkrétně na Krajský úřad Jihomoravského kraje s žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti stavebního úřadu.

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradna ČKAIT

Právní poradna ČKAIT

Odpovědi na vaše dotazy k zadávání veřejných zakázek na projektové a stavební práce a oprávnění autorizovaného inženýra pro dopravní stavby k souvisejícím oborově vyčleněným činnostem při realizaci železniční stavby.

Dotazy na nevýhodné smluvní podmínky zadavatelů veřejných zakázek

Komise pro zadávání veřejných zakázek ČKAIT za zabývala dotazy zhotovitele staveb, jenž poukazuje na častou praxi zadavatelů, požadujících při zadávání veřejných zakázek od dodavatelů staveb přijetí jednostranně nevýhodných podmínek ve smlouvách o dílo. Podmínky zavedené a obvyklé již řadu let pro smlouvy na stavební dodávky v soukromém sektoru se očividně nyní přenáší do smluv o dílo také v případě veřejných zakázek a bývají obsaženy v jejich textech. Zadavatelé tak požadují záruky, zádržné na výplatu ceny za dílo či její části anebo poskytnutí bankovní záruky, popřípadě i převzetí odpovědnosti za změny okolností v průběhu plnění smlouvy dodavatelem.

Stavební veřejné zakázky se soutěží často za nejnižší cenu

Nejnižší cena by neměla tvořit a naštěstí v mnohých zadávacích řízeních již netvoří jediné kritérium pro výběr nejlepší nabídky. Bývá ovšem ještě často převažujícím hodnotícím kritériem spolu s dalšími. Takto stanovená kritéria pro výběr dodavatele nemusí nutně zajistit dodávku stavebního díla v požadovaném poměru kvalita/cena díla, a proto se doporučuje zvýšit v zadávání VZ význam celkového podílu na hodnocení pro další hodnotící kritéria nabídek ve prospěch kvality, úrovně technického řešení apod. (Poznámka redakce: podrobnější návod byl uveřejněn v Z+i 3/2020 Vzorová výzva k podání nabídek na veřejné zakázky.)

Součástí zadávací dokumentace veřejné zakázky je smlouva, která je direktivně stanovena bez možnosti jakýchkoliv úprav ze strany dodavatele

Princip smluvní volnosti podle § 1724 občanského zákoníku umožňuje stranám projev jejich vůle a strany tudíž mají vstupovat do smluvních vztahů na základě svého svobodného souhlasu s jejich podmínkami. Mělo by se jednat také o svobodu podílet se na utváření obsahu smlouvy a o svobodu vlastního rozhodnutí o uzavření smlouvy. Smluvní podmínky se kromě ustanovení obsažených přímo ve smlouvách a příložené smluvní dokumentaci, dále řídí kromě zákona i obchodními zvyklostmi v daném odvětví a neměly by odporovat dobrým mravům či narušovat vyváženost práv a povinností pro každou ze smluvních stran.

K navrhovaným předlohám smluv a jejich obsahu, tedy ke smluvním podmínkám v návrzích lze uplatnit na základě zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ) ze strany dodavatelů též dotazy či námítky. Je třeba podání zaslat včas, jelikož podle § 99 ZZVZ může zadavatel změnit nebo doplnit zadávací podmínky obsažené v zadávací dokumentaci před uplynutím lhůty pro podání žádosti o účast, předběžných nabídek nebo nabídek. Takové změny nebo doplnění zadávací dokumentace podmínek musí být uveřejněny nebo oznámeny všem dodavatelům stejným způsobem jako zadávací podmínka, která byla změněna nebo doplněna. Stejně tak odpovědi k dotazům se zpřístupní všem dodavatelům tak, aby nedocházelo

k diskriminaci. Nakonec se nabízí i možnosti podání podnětů na ÚOHS, ovšem až po dříve uplatněných námítkách v zadávacím řízení, jelikož podle § 258 odst. 2 ZZVZ platí, že se nevyřizuje podnět k zahájení řízení, který podá stěžovatel, jenž v téže věci nevyužil možnosti podat námítky. (Poznámka redakce: podrobnější rozbor byl uveřejněn v Z+i 2/2021 Jak se bránit sporným ustanovením a v Z+i 3/2020 Smlouvy uzavřené adhezním způsobem).

Ve smlouvě požadované ujednání ceny díla zahrnuje v ceně podle nabídky v sobě již i případné navýšení cen vstupu. Mezi soutěží a realizací díla často uplyne i půl roku. V současné době se mění ceny vstupů.

Tímto požaduje veřejný zadavatel, aby dodavatel stavebních prací na sebe vzal riziko změn do budoucna, což lze smluvně ujednat podle § 2620 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku. Za této okolnosti je třeba s rezervou nastavit také nabídku ceny za dílo či rozložit rizika, aby dodavatel nenesl nepřiměřenou finanční ztrátu v případě nárůstu cen na vstupech po uzavření smlouvy. V současné době se vedou mezi právníky diskuse, zda se takovýmto smluvním ujednáním skutečně a definitivně pro obě smluvní strany vyloučí možnost otevřít znovu otázku ceny za dílo. Pro dodavatele přirozenou ochranu proti neúspěšným rizikům by naopak umožnilo smluvní ujednání o výhradě pozdější změny závazku či kupříkladu vhodně zvolená inflační doložka (viz. metodické doporučení MMR na str. 22).

Ve smlouvách se objevuje požadavek na sjednání pozastávky úhrad ceny díla. Zadavatel často požaduje, aby se 5 % z nabídkové ceny uvolnilo až třicet dnů po skončení pětileté záruční doby.

Je nesporné, že požadavky na zajištění záruky za dílo pozastávkou do konce záruční doby dílo prodražují. Výše požadovaných pozastávek by měla být regulérně reflektována právě při kalkulaci nabídkové ceny příslušného díla, aby pak náklady na tuto de facto zadavateli požadovanou „bezúročnou půjčku“ nedopadly na úkor kvality staveb, což by nebylo ani bezpečné, ani ve veřejném zájmu. K nabídkové ceně lze připočítat běžnou úrokovou sazbu na dobu pozastávky a pozastavenou část ceny díla.

Smlouva dále umožňuje nahrazení výše uvedené pozastávky bankovní zárukou. Banka požaduje po žadateli za poskytnutí bankovní záruky podpis bílých směnky a objednatel může z této bankovní záruky čerpat, aniž by musel dát někdo souhlas.

Pokud se rozhodne dodavatel poskytovat raději zajištění formou bankovní záruky, s bankami lze jednat o podmínkách a je možné vyloučit takové podmínky, které nelze akceptovat. Znění záruk často banku zavazuje závazek k výplatě za dodavatele splnit na první výzvu bez uplatnění výhrad. Pokud se banka pokusí přenést toto riziko dále na dodavatele, může požadovat i podpis směnky, tzv. „bílých směnky“, tedy závazné prohlášení o úhradě závazku na první výzvu bez uvedení částky. Takový požadavek můžete diskutovat s bankou a dohodou jej vyloučit, podpis směnky bez uvedené částky nelze v žádném případě

nikomu doporučit i přesto, že banky jsou obecně důvěryhodnými věřiteli a zneužití zajišťovacích instrumentů se u nich nepředpokládá.

Náklady na poskytnutí záruky bankou ve výši úhrady za tuto bankovní službu se pak opět musí zahrnout do kalkulace ceny díla. Požadavky zadavatelů na krytí rizik a zvýšení zajištění záruk za stavby jejich dodavateli pak v důsledku zvýší na trhu stavebních dodávek ceny.

V současné době však stavebních kapacit silně ubývá. Ve stavebnictví chybějí pracovní síly. Tesaře, zedníky a stavební dělníky nahrazujeme zahraničními pracovníky. Pokud se takto nadále budeme ke stavebním společnostem chovat, za tři až pět let nebude mít kdo stavební objekty ani udržovat.

Při současném nedostatku kapacit stavebních dodavatelů si zadavatelé možná uvědomí, že jejich nevýhodné zadání veřejných zakázek na projektové či stavební práce odradí kvalitní, renomované a tudíž vytížené stavební dodavatele od podávání nabídek. V případě nepříznivých podmínek či v jednostranně nevýhodně nastavených výběrových řízeních pak v konečném důsledku zadavatelé ztratí postavení, kdy by si mohli vybírat z kvalitních dodavatelů.

Oprávnění autorizovaného inženýra pro dopravní stavby k vydání odborného geotechnického posudku

Je autorizovaný inženýr pro dopravní stavby se zaměřením na kolejová vozidla oprávněn podle autorizačního zákona a předpisů ČKAIT vydávat odborné posudky, které jsou označeny jako geotechnické?

Podle § 18 AZ je autorizovaný inženýr (AI) v rozsahu oboru podle § 5, popřípadě specializace, pro kterou mu byla udělena autorizace, oprávněn vykonávat odborné činnosti. Mezi jinými je zde citováno pod písm. g) oprávnění vydávat odborná stanoviska, zpracovávat dokumentaci a posudky. V případě, že se jedná o „geotechnický posudek“, je ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 360/1992 Sb. (AZ) autorizovaná osoba (AO) oprávněna k jeho zpracování při výkonu odborných činností ve výstavbě. V § 2 odst. 2 a 3 AZ stanoví, že vykonávat svou činnost mohou AO v souladu s AZ v rámci svého oboru, tedy autorizovanou osobou v oboru geotechnika podle § 5 odst. 3 písm. i) AZ může být vypracován posudek z tohoto oboru. Autorizovaný inženýr pro obor dopravní stavby není na základě své autorizace oprávněn vydávat v rámci výkonu odborných činností takový posudek. Geotechnický posudek podle výše citovaných ustanovení může zpracovávat osoba autorizovaná v oboru geotechnika.

Je autorizovaný inženýr pro dopravní stavby se zaměřením na kolejová vozidla oprávněn navrhovat sanace základové půdy železničních násypů a navrhovat sanační práce staticky nestabilních železničních násypů?

Ze zákona nejsou pojmy „sanace základové půdy“ ani „sanační práce“ přímo definovány. Pokud by se jednalo o projektovou činnost ve výstavbě ohledně dopravní stavby pro kolejová vozidla a součást projektové dokumentace by tvořil návrh prací na zajištění základové půdy, pak může v rámci zpracování své projektové dokumentace pro dopravní stavbu autorizovaný inženýr v oboru dopravní stavby, zpracovávat také všechny oborově vyčleněné části této projektové dokumentace zahrnující techniku prostředí, statiku a dynamiku staveb, geotechniku či požární bezpečnost staveb při uplatnění principu takzvaného „překrývání oborů“ viz blíže popsáno v systému PROFESIS.

K oběma otázkám výše uvedeným dodáváme, že se obor dopravní stavby nedělí u autorizovaných inženýrů na zaměření pro kolejové či nekolejové stavby. Toto dělení by se vztahovalo pouze na specializace autorizovaných techniků. Na oprávnění autorizovaných techniků se nevztahuje v předchozím odstavci citovaný princip překrývání oborů, autorizovaný technik tedy není oprávněn ke zpracování oborově vyčleněných částí PD.

Může autorizovaný inženýr v oboru dopravní stavby nabízet také geotechnické práce, ačkoliv nedisponuje přímo autorizací v oboru geotechnika, ale je autorizován v oboru dopravní stavby?

V zákoně č. 360/1992 Sb., konkrétně v § 5 odst. 3 je uveden přehled jednotlivých oborů autorizovaných osob. V odpovědi k tomuto dotazu ČKAIT ověřila oprávnění dotyčného člena ČKAIT jakožto AI v oboru dopravní stavby a uvedla i to, že AI autorizovaná v tomto oboru na základě „překrývání oborů“ může provádět i oborově vyčleněné části téže projektové dokumentace, zahrnující mimo jiné také geotechniku. AI tudíž neporušuje pravidla či nepřekračuje hranice svého oprávnění, pokud v rámci dodávky své projektové dokumentace samostatně vyhotoví její geotechnickou část.

Mgr. Helena Dalešická

Legislativně právní středisko ČKAIT

PROFESIS

Profesní informační systém ČKAIT

Novinky

- Slovník pojmů ve výstavbě. Geotechnické inženýrství (S 1.2)
- Princip tvorby digitálního modelu stavby – DiMS (A 4.3)

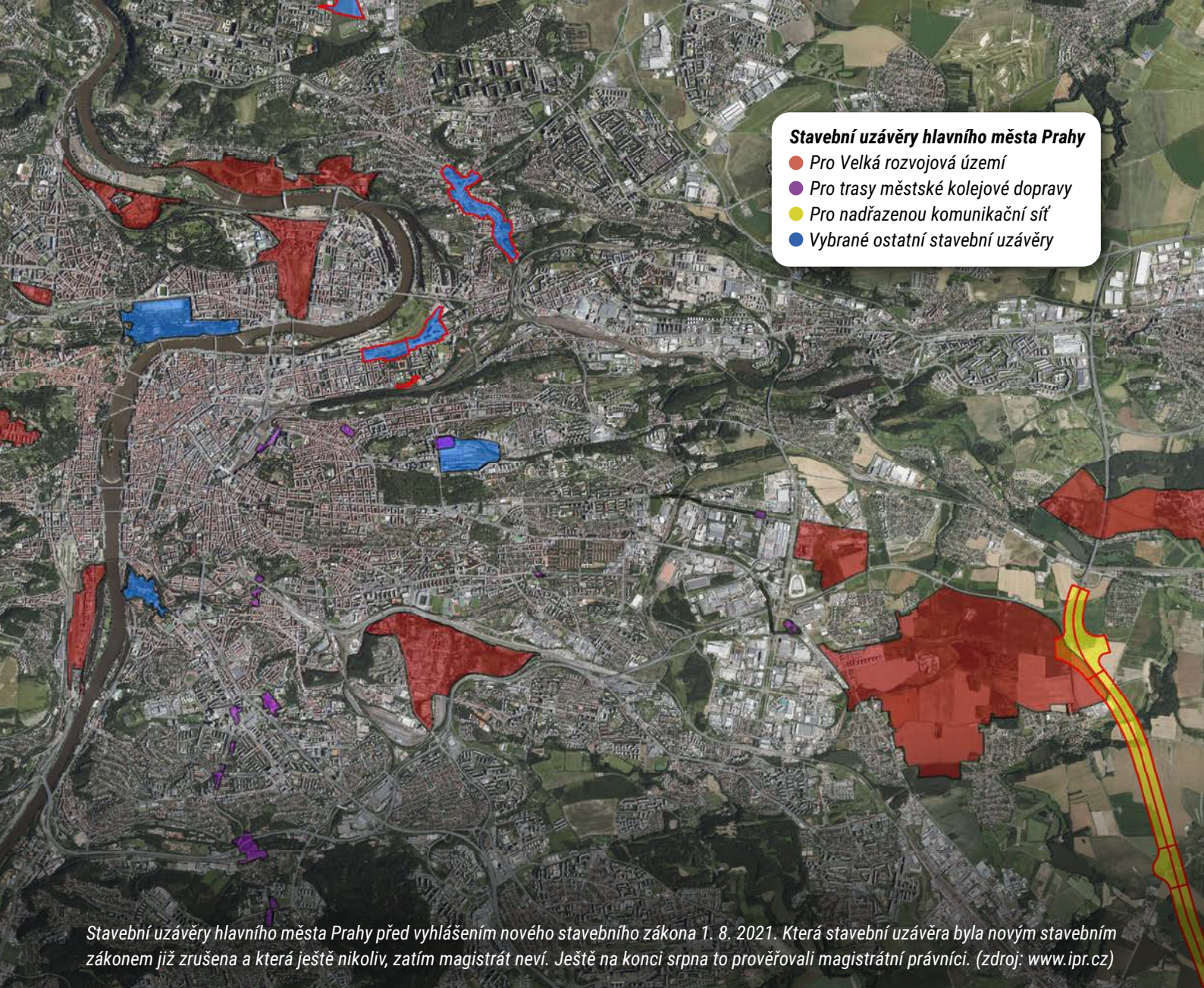
Aktualizace

- Dokumentace staveb (A 3.19)
- Správní řízení ve výstavbě a vazba na stavební zákon (A 3.6)
- Projektová činnost (MP 1)
- Obecné zásady činnosti AO TZS pro projektovou činnost (MP 1.5)
- Plynová zařízení – TZS (MP 1.5.1)
- Elektroenergetická zařízení – TZS (MP 1.5.2)
- Zásady organizace výstavby (MP 1.1.2)
- Koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi (MP 2.6.2)
- Navrhování základových konstrukcí – příručka k ČSN EN 1997 (TP 1.9.5)
- Navrhování pažicích konstrukcí – příručka k ČSN EN 1997 (TP 1.9.6)
- Přehled právních předpisů ve stavebnictví (A 3.4) k 30. 6. 2021

Nápovědu pro hlavní funkce, členění, tisk a export dokumentů naleznete v horním menu.

Dominika Hejduková

Středisko vzdělávání a informací ČKAIT, profesis@ckait.cz

Stavební uzávěry hlavního města Prahy

- Pro Velká rozvojová území
- Pro trasy městské kolejové dopravy
- Pro nadřazenou komunikační síť
- Vybrané ostatní stavební uzávěry

Stavební uzávěry hlavního města Prahy před vyhlášením nového stavebního zákona 1. 8. 2021. Která stavební uzávěra byla novým stavebním zákonem již zrušena a která ještě nikoliv, zatím magistrát neví. Ještě na konci srpna to prověřovali magistrátní právníci. (zdroj: www.ipr.cz)

Části stavebního zákona a změnového zákona již platí. Začíná chaos.

Stavební a navazující změnový zákon byl schválen a vyhlášen v červenci 2021. Vypadá to, že namísto urychlování povolovacího řízení začíná docela velký chaos. Všechna ustanovení totiž nenabývají účinnosti až od 1. července 2023. Mnohá začala platit hned druhý den po vyhlášení.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky na své 111. schůzi konané 13. července 2021 po vrácení zákonů Senátem PČR setrvala na původním návrhu nového stavebního zákona a změnového zákona, kterým se mění 58 navazujících zákonů. Prezident oba zákony podepsal hned 15. července 2021 a následně byly schválené zákony odeslány k publikaci ve Sbírce zákonů. Již 29. července 2021 byl vyhlášen nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. a změnový zákon č. 284/2021 Sb.

V tomto článku přinášíme přehled, kdy nabývají účinnosti jednotlivá ustanovení obou zákonů. Z níže uvedeného přehledu je podle mého názoru zřejmé, že postupné nabývání účinnosti jednotlivých ustanovení nového stavebního zákona a změnového zákona může spíše způsobit chaos a zmatek než deklarované urychlení povolovacích procesů. Velmi kontroverzním se může stát okamžité zrušení stavebních uzávěr vydaných podle zákona č. 50/1976 Sb. Dlouhé omezení vlastnického práva je sice problematické, nicméně je otázkou, zda toto zrušení „ze dne na den“ nebude ve výrazném nepoměru k ohrožení velkých a územně důležitých staveb, které tím bez souvisejícího zajištění pravděpodobně nastane. Stejně tak je vážným problémem ztížení nebo znemožnění budoucího využití území podle připravované územněplánovací dokumentace.

Stavební zákon nabývá účinnosti postupně

Změny, které již platí, nejsou spojeny jen s přechodem stavebních úřadů pod státní správu. Pro mnohé bylo překvapením, že druhý den po vyhlášení nového stavebního zákona přestávají platit stavební uzávěry starší patnácti let. Územněplánovací dokumentace s datem vzniku před 1. lednem 2007 budou platné jen do konce roku 2028 a u těch mladších přestanou platit některá ustanovení.

Paragraf 335 nového stavebního zákona uvádí, že nabývá účinnosti ve čtyřech etapách:

- **od 30. července 2021, tedy následující den** po vyhlášení ve Sbírce zákonů, vstoupily v účinnost § 36, § 319, § 322 odst. 1 a 3, § 324 a § 326 odst. 1,
- **od 1. ledna 2022** nabývají účinnosti § 15 až 18, § 312 odst. 1 až 7, § 313 odst. 1 a 2 a § 315 odst. 1,
- **od 1. ledna 2023** nabývá účinnosti § 312 odst. 4,
- **od 1. července 2023** nabývají účinnosti všechna zbývající ustanovení stavebního zákona.

Od 30. července 2021 vstoupily v platnost tyto zásadní změny

Dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, tedy dnem 30. července 2021, nabývají účinnosti tato ustanovení nového stavebního zákona:

- **Území pro potřeby Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra se nově vymezují opatřeními obecné povahy**

Podle § 36 nového stavebního zákona vymezí Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra opatřeními obecné povahy území, v němž v zájmu zajišťování obrany a bezpečnosti státu

- vydává vyjádření pro účely povolení záměru,
- vydává vyjádření k návrhu zadání územněplánovací dokumentace a stanovisko k návrhu územněplánovací dokumentace nebo její změny, dotýká-li se vymezeného území, a
- může se vyjádřit k nezbytným úpravám u již zřízených staveb nebo uplatnit požadavky na nezbytné úpravy.

Takovéto opatření obecné povahy se vydává bez řízení o jeho návrhu a nabývá účinnosti dnem vyvěšení veřejné vyhlášky. Právní úprava navazuje na dosavadní právní úpravu (§ 175 zákona č. 183/2006 Sb.) vymezených území, která umožňovala, aby Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany vymezilo (v nezbytném rozsahu) v zájmu zajišťování obrany a bezpečnosti státu území, v němž tato ministerstva vystupují jako dotčené orgány a jsou oprávněna uplatnit zvláštní pravomoci (uplatnit požadavky na nezbytné úpravy). Dosavadní právní úprava ovšem nestanovovala formu, kterou tak tato ministerstva mohou učinit. Nový stavební zákon v tomto případě předpokládá formu opatření obecné povahy.

- **Územní rozvojový plán platí i nadále**

§ 319 nového stavebního zákona předpokládá, že územní rozvojový plán vydaný podle dosavadních předpisů se považuje za územní rozvojový plán podle tohoto zákona. Pokud nedošlo ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona k vydání územního rozvojového plánu, Nejvyšší stavební úřad prověří záměry dopravní a technické infrastruktury vymezené v zásadách územního rozvoje, které jsou zároveň obsaženy v politice územního rozvoje a které jsou současně veřejně prospěšnými stavbami nebo veřejně prospěšnými opatřeními, jež dosud nebyly provedeny a u kterých již uplynula lhůta pro přezkum podle správního řádu a soudního správního řádu. Záměry vyhovující uvedeným hlediskům Nejvyšší

stavební úřad (NSÚ) převezme ze zásad územního rozvoje bez věcné změny do prvního územního rozvojového plánu, přitom jiný způsob grafického vyjádření se nepovažuje za věcnou změnu.

- **Územněplánovací dokumentace schválené před 1. lednem 2007 přestanou platit nejpozději 31. prosince 2028**

§ 322 odst. 1 nového stavebního zákona stanoví, že územněplánovací dokumentace sídelního útvaru nebo zóny, územní plán obce a regulační plán, schválené před 1. lednem 2007, pozbývají platnosti dnem nabytí účinnosti nové územněplánovací dokumentace, která je nahrazuje, nejpozději však 31. prosince 2028. Obecně závazné vyhlášky, jimiž byla vymezena závazná část této územněplánovací dokumentace, se považují za opatření obecné povahy, které je závazné pro navazující územněplánovací dokumentaci a pro rozhodování v území. Části územněplánovací dokumentace schválené před 1. lednem 2007, které nemohou být podle tohoto zákona její součástí, se nepoužijí.

Územněplánovací dokumentace sídelního útvaru nebo zóny, územního plánu obce a regulačního plánu, které byly schváleny před 1. lednem 2007, tj. ještě podle stavebního zákona č. 50/1976 Sb., měla být nahrazena novými územněplánovacími dokumentacemi a její platnost měla skončit nejpozději 1. ledna 2012. Tento termín byl postupně novelami stavebního zákona posouván a ani dosud platný termín (konec roku 2022) pro nahrazení těchto velmi starých územněplánovacích dokumentací není reálné v případě několika měst a obcí se zvláště komplikovanými problémy dodržet. Podle důvodové zprávy je za této situace lepším řešením posunutí termínu (ve schváleném znění do 31. prosince 2028), než aby byla výstavba např. v Praze a několika dalších městech a obcích bez regulace.

§ 322 odst. 3 nového stavebního zákona pak uvádí, že u územněplánovací dokumentace sídelního útvaru nebo zóny, územního plánu obce a regulačního plánu, byly-li schváleny před 1. lednem 2007, lze pořizovanou změnu vydat nejpozději do 31. prosince 2028, jinak se pořizování zastaví.

- **Některé části územněplánovací dokumentace se již neuvádí**

Podle § 324 nového stavebního zákona se části územněplánovací dokumentace vydané podle zákona č. 183/2006 Sb., které nemohou být podle tohoto zákona její součástí, nepoužijí a při nejbližší změně musí být z této dokumentace vypuštěny; toto vypuštění nepodléhá posuzování vlivů na udržitelný rozvoj území. Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, které se vztahuje k původní územněplánovací dokumentaci, se neupravuje.

- **Zrušily se stavební uzávěry starší patnácti let, ostatní se musí do roka prověřit, jinak také přestanou platit**

§ 326 odst. 1 nového stavebního zákona stanoví, že stavební uzávěry, vydané podle zákona č. 50/1976 Sb. z důvodu zamezení možnosti ztížení nebo znemožnění budoucího využití území podle připravované územněplánovací dokumentace, pozbývají platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto ustanovení.

Nový stavební zákon oslabuje ochranu vysoce bonitního půdního fondu v zastavěném území a územní rezervě dle platného územního plánu. (foto: www.pixabay.com)

Podle důvodové zprávy platí tyto stavební uzávěry vydané podle zákona č. 50/1976 Sb. již více než třináct let. Tak dlouhé omezení vlastnictví je nepřipustné. Z toho důvodu tyto staré stavební uzávěry pozbývají platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto ustanovení.

Podle ministryně Dostálové však nový stavební zákon rozhodně neruší všechny stavební uzávěry, pouze ty starší patnácti let, tedy uzávěry vyhlášené podle starého stavebního zákona z roku 1976. Tyto skončí den poté, co nový stavební zákon vyjde ve Sbírce zákonů.

Stavební uzávěry vyhlášené podle dosavadního zákona z roku 2006 prověří příslušný úřad územního plánování z hlediska jejich aktuálnosti a v souladu s požadavky tohoto zákona, a to nejpozději do jednoho roku od nabytí účinnosti nového stavebního zákona (tedy do jednoho roku od 1. července 2023). Pokud tak neučiní, pozbudou platnosti.

Kvůli zrušení uzávěr budou moci vlastníci požádat o územní rozhodnutí, což by mohlo ohrozit např. velké dopravní stavby. Stavební uzávěry může město vyhlásit znovu, ale musí k tomu být zákonný důvod. Navíc může jejich vyhlášení v některých případech trvat i delší časové období – jeden až dva roky.

Ustanovení nového stavebního zákona, která nabývají účinnosti od 1. ledna 2022

- Vznikne nová státní stavební správa

Podle § 15–18 nového stavebního zákona se zřizují Nejvyšší stavební úřad se sídlem v Ostravě, Specializovaný a odvolací sta-

vební úřad se sídlem v Praze a krajské stavební úřady, které tvoří soustavu orgánů státní stavební správy a které jsou správními úřady. Hned od 1. ledna 2022 by mělo nabýt účinnosti ustanovení zřizující Nejvyšší stavební úřad, aby bylo možno v následujícím období zajistit výběr a jmenování vrcholných představitelů tohoto úřadu a zajistit základní obslužný personál, který se bude podílet na materiálně-technickém zabezpečení nově zřizovaných orgánů státní stavební správy.

- Funkcionáři stavebních úřadů se stanou zaměstnanci státu podle služebního zákona

Podle § 312 odst. 1 až 7, § 313 odst. 1 a 2 i § 315 odst. 1 nového stavebního zákona se budou v daném mezidobí připravovat podmínky pro efektivní přechod zaměstnanců státu i územních samosprávných celků zařazených v úřadech, jejichž působnost přechází na novou organizační soustavu. Relevantní ustanovení týkající se této institucionální reformy nabývají účinnosti s předstihem, aby byl zajištěn potřebný časový prostor pro vznik nové soustavy a její přípravu na plnění úkolů státní stavební správy. Důvodová zpráva dále uvádí, že vzhledem k jednotnému režimu státní služby (podle zákona o státní službě), jemuž bude část nové soustavy podléhat (NSÚ, Specializovaný stavební úřad a krajské stavební úřady), bude třeba připravit k první systemizaci služebních a pracovních míst (tak, aby tato systemizace mohla nabýt účinnosti s účinností zákona jako celku), jakož i zajistit první obsazení vedoucích představitelů nových správních orgánů v území, tj. ředitelů krajských stavebních úřadů a ředitele Specializovaného stavebního úřadu. Tito funkcionáři se tedy stanou ze zákona zaměstnanci státu s předstihem tak, aby mohli účinně spolupůsobit při realizaci delimitace ostatních zaměstnanců. Relevantní přechodná ustanovení upravující tyto otázky nabývají proto účinnosti s adekvátním časovým předstihem v zájmu naplnění uvedených cílů. Můžeme se jen nechat překvapit, jaká bude realita při zřizování nové soustavy státní stavební správy.

Ustanovení nového stavebního zákona, která nabývají účinnosti od 1. ledna 2023

§ 312 odst. 4 Ostatní úředníci stavebních úřadů přejdou z obcí na stát a stanou se zaměstnanci státu se všemi právy a povinnostmi až od 1. ledna 2023

I změnový zákon má výjimky a nabývá účinnosti postupně

Ochrana bonitního zemědělského půdního fondu ztratila nejvyšší prioritu. Nově postačí zohlednit a naplnit vhodná opatření na zadržení vody v krajině. I podlimitní záměr nyní podléhá ze zákona zjišťovacímu řízení EIA.

Změnový zákon (ZZ) mění celkem 58 navazujících zákonů, které souvisejí s rekonstrukcí stavebního práva. Část padesátá devátá změnového zákona upravuje jeho účinnost v čl. XCV. Podle ní nabývá tento zákon účinnosti 1. červencem 2023. I pro změnové zákony však byly stanoveny výjimky:

- od 1. srpna 2021, tedy prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, nabývají účinnosti čl. XIV bodů 1, 2, 9, 11 a 12 a čl. L bodů 8 až 10, 13 až 15, 18, 42, 43 a 62 a čl. LI bodů 4 a 5,

- od 1. ledna 2022 nabývá účinnosti čl. XLII bodu 6, čl. XLIV bodu 17 a čl. LXXXII bodů 26 až 30 a 37,
- od 1. července 2023 vstoupí v účinnost všechna ustanovení změnového zákona.

Od 1. srpna 2021, tedy od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, již platí

- zákon o ochraně zemědělského půdního fondu – veřejný zájem ochrany bonitní půdy je oslaben – viz ZZ, čl. XIV, body 1, 2, 9, 11 a 12

Změnový zákon, čl. XIV, bod 1 a 2, se týkají nového znění § 4 tohoto zákona, který obecně upravuje zásady plošné ochrany zemědělského půdního fondu.

§ 4 odst. 4 tohoto zákona nově zní tak, že při odejmutí zemědělské půdy musí být zohledněna a provedena vhodná opatření pro naplnění veřejného zájmu k zadržení vody v krajině.

§ 4 odst. 5 tohoto zákona nově stanoví, že odst. 4 se použije také při posuzování ploch, které jsou vymezeny jako zastavitelné v platné územněplánovací dokumentaci. Odst. 3 se nepoužije při posuzování ploch vymezených jako zastavitelné nebo jako plochy územní rezervy v platné územněplánovací dokumentaci.

Změnový zákon, článek XIV, body 9, 11 a 12, se dotýkají § 9, který upravuje odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu.

§ 9 odst. 5 písm. e) nově uvádí, že při rozhodování o záměru se nepoužije § 4 odst. 3 (tedy to, že zemědělskou půdu I. a II. třídy ochrany lze odejmout pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu), jedná-li se o záměr na zastavitelné ploše nebo ploše územní rezervy vymezené v platném územním plánu.

§ 9 odst. 6 tohoto zákona uvádí, že žádost o souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu musí kromě náležitostí podle správního řádu obsahovat účel zamýšleného odnětí, vyhodnocení předpokládaných důsledků navrhovaného řešení na zemědělský půdní fond a zdůvodnění, proč je navrhované řešení z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu, životního prostředí a ostatních zákonem chráněných veřejných zájmů nejvýhodnější. Pokud je předmětem odnětí pouze etapa celkového záměru, žadatel uvede jeho konečný předpokládaný rozsah, zejména celkové požadavky na zemědělskou půdu. K žádosti nově připojí také plán vhodných opatření pro naplnění veřejného zájmu na zadržení vody v krajině.

Podle § 9 odst. 8 tohoto zákona posoudí orgán ochrany zemědělského půdního fondu žádost a její přílohy a shledá-li, že půda může být odňata ze zemědělského půdního fondu, vydá k tomuto odnětí souhlas, ve kterém nově pod písm. b) mj. stanoví podmínky nezbytné k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu a pro naplnění veřejného zájmu na zadržení vody v krajině.

• Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí

Nově se posuzují i některé podlimitní zakázky, viz ZZ, čl. L, body 8 až 10, 13 až 15, 18, 42, 43 a 62, a čl. LI, body 4 a 5.

Účinnosti nabyta změna v režimu posuzování podlimitních záměrů. Ty jsou definovány v § 3 písm. n) tohoto zákona tak, že se jedná o záměry uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu, kategorii II, které nedosahují příslušné limitní hodnoty, je-li uvedena.

§ 4 odst. 1 písm. d) tohoto zákona nyní uvádí, že předmětem posuzování podle tohoto zákona jsou podlimitní záměry, které dosáhnou alespoň 25 % příslušné limitní hodnoty, nacházejí se ve zvláště chráněném území nebo jeho ochranném pásmu podle zákona o ochraně přírody a krajiny a příslušný úřad stanoví, že budou podléhat zjišťovacímu řízení; tyto záměry podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení. Nově však orgán EIA sdělení o tom, že tyto záměry budou podléhat zjišťovacímu řízení, vydávat nebude. Podlimitní záměry budou podléhat zjišťovacímu řízení přímo ze zákona.

Na to také reagují přechodná ustanovení (čl. LI, bod 4 a 5), která rovněž nyní nabývají účinnosti. V případě, kdy bylo ještě před účinností nové právní úpravy vydáno sdělení k podlimitnímu záměru, že nebude

podléhat zjišťovacímu řízení, a k takovému záměru již bylo zahájeno povolovací řízení, uplatní se zde dosavadní právní úprava. Podlimitní záměr tedy bude moci být povolen bez provedení zjišťovacího řízení. Pokud půjde o situaci, kdy byl podlimitní záměr oznámen, ale sdělení ke dni nabytí účinnosti nové právní úpravy vydáno nebylo, v takovém případě se naopak uplatní nová právní úprava. Sdělení vydáváno nebude a orgán EIA upozorní oznamovatele na skutečnost, že jeho podlimitní záměr nově podléhá zjišťovacímu řízení ze zákona.

Podle nového stavebního zákona může být změna způsobu vytápění budovy připojené na soustavu zásobování tepelnou energií provedena pouze na základě stavebního povolení. (foto: Wikimedia Commons)

Z dalších změn upozorňujeme na § 7 odst. 3 tohoto zákona. Ten uvádí, že zjišťovací řízení se zahajuje na podkladě oznámení a provádí se podle kritérií uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu. Nově je zde doplněno, že při určování, zda záměr nebo změna záměru může mít významné vlivy na životní prostředí, přihlédne příslušný úřad také vždy k případným výsledkům jiných environmentálních hodnocení podle příslušných právních předpisů.

Účinnosti nyní nabývá rovněž nové znění textu bodu 12 v příloze č. 1, podle něhož se jedním z podlimitních záměrů také rozumí zařízení určená pro

- a) konečné uložení vyhořelého nebo ozářeného jaderného paliva a radioaktivních odpadů,
- b) konečné zneškodnění vyhořelého nebo ozářeného jaderného paliva a radioaktivních odpadů nebo
- c) dlouhodobé skladování vyhořelého nebo ozářeného jaderného paliva a radioaktivních odpadů na jiném místě, než na kterém jsou vyprodukovány, jež je plánováno na více než deset let.

Ustanovení změnového zákona s účinností od 1. ledna 2022

• Zákon o hospodaření energií

Změna dálkového vytápění teplem vyžaduje stavební povolení a PENB – viz čl. XLII, bod 6.

PENB – S ohledem na menší podrobnost dokumentace pro povolení záměru, kterou bude stavební úřad nově posuzovat, nebude možné z této dokumentace posoudit požadavky týkající se energetické náročnosti budov. Z toho důvodu se zpracování průkazu energetické náročnosti budovy přesouvá od 1. července 2023 do fáze provádění stavby.

Dodávky tepla – do § 7, který upravuje problematiku snižování energetické náročnosti budov, se doplňuje nový odst. 9 o tom, že změna způsobu vytápění budovy připojené na soustavu zásobování tepelnou energií může být provedena pouze na základě povolení podle stavebního

zákona a za podmínky, že nedojde ke zvýšení její energetické náročnosti. To však neplatí, pokud stávající způsob vytápění není možné nadále využívat. Splnění podmínky podle předchozí věty dokládá stavebník průkazem energetické náročnosti budov. V případě budovy s více bytovými jednotkami, která je připojena na soustavu zásobování tepelnou energií, lze změnu způsobu vytápění povolit pouze pro celou budovu.

• Energetický zákon

Změna vytápění nebude již podléhat stavebnímu řízení; ten, kdo se bude chtít odpojit od teplovodu, bude muset uhradit veškeré náklady včetně zůstatkové ceny – viz čl. XLIV, bod 17.

§ 77 odst. 5 energetického zákona nebude od 1. ledna 2022 uvádět, že změna způsobu dodávky nebo změna způsobu vytápění může být provedena pouze na základě stavebního řízení se souhlasem orgánů ochrany životního prostředí a v souladu s územní energetickou koncepcí. Nově je zákonem stanoveno pouze to, že veškeré vyvolané jednorázové náklady na provedení změny způsobu dodávky nebo změny způsobu vytápění a rovněž náklady spojené s odpojením od rozvodného tepelného zařízení včetně odstranění tepelné přípojky či předávací stanice uhradí ten, kdo změnu nebo odpojení od rozvodného tepelného zařízení požaduje. Náklady spojené s odpojením od rozvodného tepelného zařízení zahrnují rovněž zůstatkovou cenu tepelné přípojky a předávací stanice evidovanou v účetnictví dodavatele tepelné energie ke dni odpojení od rozvodného tepelného zařízení, pokud slouží k dodávce tepelné energie výhradně tomu, kdo změnu nebo odpojení od rozvodného tepelného zařízení požaduje.

• Zákon o ochraně ovzduší

Nový výpočet poplatku za znečištění ovzduší – čl. LXXXII, body 26 až 30 a 37.

Od 1. ledna 2022 se mění § 15 tohoto zákona, který upravuje problematiku poplatku za znečišťování. Odst. 5 tohoto ustanovení bude od uvedeného data znít tak, že poplatek za znečišťování se vypočte jako součin základu poplatku, sazby a koeficientu úrovně emisí uvedeného v příloze č. 9 bodu 2 k tomuto zákonu, stanoveného podle nejvyšší dosažené denní průměrné hodnoty koncentrace dané znečišťující látky v celém poplatkovém období, zjištěné na základě kontinuálního měření emisí. Po sečtení poplatků za jednotlivé znečišťující látky za všechny stacionární zdroje v rámci provozovny se celková částka zaokrouhlí na celé stokoruny nahoru.

§ 15 odst. 6 pak bude nově uvádět, že poplatek za znečišťování se u znečišťující látky vypouštěné stacionárním zdrojem nevyměří, pokud:

- je na tomto stacionárním zdroji provedena rekonstrukce nebo modernizace, v jejímž důsledku dosahuje v celém poplatkovém období nižších ročních emisí tuhých znečišťujících látek nejméně o 30 %, oxidů síry vyjádřených jako oxid siřičitý nejméně o 55 %, oxidů dusíku vyjádřených jako oxid dusičitý nejméně o 55 % či těkavých organických látek nejméně o 30 % ve srovnání s rokem 2010, nebo
- stacionární zdroj dosahuje podle údajů z kontinuálního měření emisí v celém poplatkovém období nižší emisní koncentrace než 50 % hodnoty specifického emisního limitu.

Splnění podmínky uvedené v písm. b) se bude nově prokazovat prostřednictvím denních průměrných hodnot koncentrací dané znečišťující látky, zjištěných postupem stanoveným prováděcím právním předpisem. V příloze č. 9 k tomuto zákonu budou od 1. ledna 2022 nově upraveny koeficienty úrovně emisí vztažené k dosahovanému procentu specifického emisního limitu.

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradna ČKAIT

Jak byl nakonec schválen nový stavební zákon

Nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. a změnový zákon č. 284/2021 Sb. byly vyhlášeny 29. července 2021. Oba zákony byly schváleny ve znění navrhovaném MMR. Podrobně jsme je popsali v minulém vydání.

V červnovém vydání Z+i 3/2021 jsme uveřejnili rozbor a komentář k nejdůležitějším ustanovením znění, které poslanci 4. června 2021 postoupili k projednání Senátu Parlamentu ČR. Senát ve čtvrtek 1. července 2021 jednomyslně návrh nového stavebního zákona zamítl. Senátorům na něm vadil hlavně přesun stavebních úřadů pod stát a centralizace stavební správy pod Nejvyšším stavebním úřadem. Obávali se také, že v případě schválení této změny se zpomalí stavební řízení. Zamítnout zákon doporučily tři senátní výbory a stálá komise pro rozvoj venkova. Proti přijetí hlasovalo všech 65 přítomných senátorů. Stejně tak Senát PČR zamítl i související změnový zákon, který má upravit 58 souvisejících zákonů. Proti se vyslovili nejen senátoři opozice, ale i senátoři vládní koalice zvolení za ANO a ČSSD, kteří se obávali, že vznik centrálního stavebního úřadu vzdálí stavební řízení od měst a obcí. „Správné místo, kam by měl tento stavební zákon směřovat, je odpadkový koš,“ prohlásil například senátor Ladislav Kos ze společného klubu hnutí Senátor 21 a Pirátů.

„To, co prošlo, vrací poměry do předminulého století. Jestliže může být za bytový prostor považována místnost, která nemá ani přímé větrání, ani přímé osvětlení, myslím si, že tohle do 21. století nepatří,“ řekl předseda komunistů Vojtěch Filip.

Stavební zákon schválilo ANO společně s SPD a KSČM

I přes nesouhlas Senátu PČR však bylo zřejmé, že stavební a změnový zákon bude schválen. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky na své 111. schůzi konané 13. července 2021 setrvala na původním návrhu nového stavebního zákona a změnového zákona, kterým se mění 58 navazujících zákonů. Pro zákon hlasovalo 104 poslanců, zapotřebí jich bylo jen 101. Vládní ANO (77 poslanců) si totiž zajistilo schválení šestnácti poslanci SPD a šesti poslanci KSČM. Z koaliční ČSSD byli pro jen dva poslanci.

Prezident oba zákony podepsal hned 15. července 2021 a následně byly schválené zákony odeslány k publikaci ve Sbírce zákonů.

O podobě stavebního zákona prohlásil předseda ČKAIT Ing. Robert Špalek, že „jak prošel parlamentem, bude vyžadovat řadu změn“. Také podle vyjádření řady poslanců se čerstvě schválený stavební a změnový zákon má bezprostředně po vyhlášení začít novelizovat a dá se očekávat, že se změny dotknou i s ním souvisejícího „změnového zákona“. Další podoba stavebního a změnového zákona tedy do značné míry souvisí s tím, jak na podzim dopadnou volby.

Ing. Markéta Kohoutová
šéfredaktorka časopisu Z+i

Změny autorizačního zákona vyvolané novým stavebním zákonem

V souvislosti s přijetím nového stavebního a změnového zákona se novelizuje i zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů, autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Oficiálně se již bude nazývat „autorizačním zákonem“, jak mezitím zavedla praxe. Všechny jeho změny vstoupí v účinnost 1. července 2023.

Terminologická úprava autorizačního zákona (AZ) se týká zrušení definice pojmu „Komora“, jenž dosud odkazoval bez rozlišení jak na ČKA, tak i na ČKAIT. Změnami terminologie, zavedené v paragrafech 18 a 19 autorizačního zákona, se dále z autorského dozoru stane „dozor projektanta“ a technický dozor bude celým názvem „technickým dozorem stavebníka“. Dosavadní oprávnění autorizovaných inženýrů a techniků ke zpracování dokumentace pro vydání územního rozhodnutí (DUR) a projektové dokumentace staveb (včetně územněplánovacích podkladů) se nahradí novým vymezením za použití termínu „dokumentace pro povolení stavby“. Jaké jsou kromě terminologie ještě další změny, které se autorizačního zákona mají dotknout?

Odpovědnost autorizovaných osob se zvyšuje

Novela autorizačního zákona mění ustanovení zakládající odpovědnost autorizovaných osob (AO). V současnosti AO odpovídají za výkon vybraných činností a dalších odborných činností, pro které jim byla udělena autorizace, kdy tím není dotčena odpovědnost podle obecných předpisů. Napříště budou AO odpovídat za odbornou úroveň výkonu veškerých odborných činností poskytovaných v souvislosti s udělenou autorizací a za porušení obecně závazných právních předpisů při výkonu takových činností a za porušení vnitřních předpisů Komory (§ 12 odst. 1 AZ). Tím se dosavadní ručení AO výslovně rozšíří i na případné porušování povinností v souvislosti s dodržováním stavebních i jiných obecných předpisů a dojde k zákonné úpravě stejných závazků inženýrů a techniků, které vyplývají doposud z § 2 bodu 3 Profesionálního a etického řádu ČKAIT. Ten stanoví: *Člen Komory je při výkonu vybraných a dalších odborných činností povinen dodržovat a dbát na dodržování obecně závazných právních předpisů, zejména autorizačního zákona, řádů a vnitřních předpisů vydaných Komorou.*

Změny pro autorizované inženýry a techniky

Dotčena změnami budou zejména ustanovení o autorizovaném inženýrovi (§ 18) a rovněž o autorizovaném technikovi (§ 19). Doplní se oprávnění obou kategorií uvedených autorizovaných osob vypracovávat dokumentaci pro rámcové povolení, dokumentaci pro povolení změny využití území, dokumentaci pro provádění stavby a dokumentaci pro odstranění stavby, provádět dozor projektanta a technický dozor stavebníka a zastupování v řízení podle stavebního zákona. Novela do § 18 a § 19 AZ doplňuje oprávnění autorizovaných inženýrů (AI) i autorizovaných techniků (AT) ke koordinaci vypracování projektové dokumentace a odbornému vedení provádění stavby nebo její změny v pozici stavbyvedoucího. Zatímco AI mohou výslovně

namísto územněplánovacích podkladů (§ 18 písm. c) zpracovávat napříště jen územní studii a příslušné části územněplánovacích podkladů, AT bude moci vypracovávat podle § 19 písm. a) projektovou dokumentaci, jestliže celá přísluší jeho oboru či její odpovídající části, a podílet se na zpracování projektové dokumentace spolu s autorizovaným architektem nebo autorizovaným inženýrem. Autorizovaným inženýrům se výslovně doplní podle § 18 písm. d) další oprávnění, když k dosavadním technickým a inženýrským přibudou ještě navíc i geotechnické průzkumy.

Překrývání oborů autorizovaných inženýrů

Vložením druhého odstavce do § 18 AZ pro autorizované inženýry novela konečně do zákona oficiálně vpraví princip „překrývání oborů“ v následujícím znění:

(2) Autorizovaný inženýr v oboru pozemní stavby, dopravní stavby, stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, mosty a inženýrské konstrukce, technologická zařízení staveb, městské inženýrství nebo stavby pro plnění funkce lesa je v celém rozsahu stavby, příslušející oboru jeho autorizace, oprávněn vypracovávat všechny oborově vydělené části této dokumentace nebo projektové dokumentace, tedy části příslušející oborům technika prostředí staveb, statika a dynamika staveb, geotechnika a požární bezpečnost staveb. Zvláštní právní předpis upravující povinnosti autorizované osoby ani § 12 odst. 6 nejsou dotčeny.

Tento princip byl zaveden a dosud aplikován v souladu s výkladovými pravidly ČKAIT, kdy se inženýrům takzvaných „silných oborů“ v rámci zpracování jejich projektové dokumentace (PD) povolila také možnost (nikoliv ovšem povinnost) samostatně pro tuto PD vypracovat i vydělené části, příslušející oborům TPS a dalším, uvedeným v citaci. AT se překrývání oborů nebude týkat a vymezení oborů ani jejich výčet novela nebude nikterak měnit.

Všeobecná působnost autorizovaných architektů končí

Prostřednictvím změnového zákona se vymezí rozsahy oprávnění pro architektury v rozsahu jejich činností podle § 17 AZ. Nově se stanoví rozsahy oprávnění autorizace architektů, napříště již jen odděleně podle oborů s omezením na příslušné odpovídající činnosti pro obory architektura, územní plánování a krajinářská architektura. Zruší se tím dosavadní všeobecné oprávnění pro architektury podle současného znění § 4 odst. 4 AZ. Autorizační řád ČKA má dále stanovit podrobnosti o rozsahu působnosti v jednotlivých oborech. Rovněž z přechodných ustanovení (čl. IX) změnového zákona vyplývá pro architektury povinnost po nabytí jeho účinnosti do sedmi let u ČKA vyměnit své autorizační osvědčení a razítko pro všeobecnou působnost AA za nové s uvedením oboru (architektura, územní plánování

a krajinářská architektura) a dále pak mají AO s udělenou autorizací v oboru architektura – § 4 odst. 2 písm. a) AZ – do roka vyměnit svá osvědčení a razítka na ČKA za nová pro obory architektura a územní plánování. Po uplynutí těchto termínů pozbydou jejich původní osvědčení a razítka ze zákona platnost.

Elektronické podání žádostí

Vedle tradičně písemně podávaných žádostí o udělení autorizací přibudou po doplnění § 7 odst. 2 AZ jako akceptovatelné též elektronicky doručené žádosti. Tato úprava vychází z meziřesortního připomínkového řízení, kde návrh přednesla ČKAIT s ohledem na postupné zavádění digitalizace a elektronické komunikace.

Navýšení sankcí až do 300 000 Kč

Rozmezí pokut pro AO za jejich závažné nebo opětovné porušení povinností podle § 20 AZ se markantně zvýší. Pokuty může v rámci svého disciplinárního opatření uložit Česká komora architektů nebo Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě svým členům, a to ve stávající výši do 50 000 Kč. Novelizovaný autorizační zákon uvádí maximální rozmezí pokut až do 300 000 Kč. Jedná se o nárůst v násobcích maximální výše pokuty, což se vysvětluje skutečností, že po desetiletí nebyly měněny původně stanovené maximální výše pokut ani v reakci na inflaci měny a dorovnání výše pokut tak nastává až po třiceti letech najednou za celé toto uplynulé období.

Pozastavení autorizace se bude týkat vždy všech oborů

Změní se také logika aplikace pozastavení autorizace pro autorizované osoby s více obory či specializacemi. V ustanovení § 11 odst. 1 AZ o pozastavení autorizace při výkonu testu odnětí svobody, při zákazu činnosti následkem disciplinárního opatření či na žádost samotné AO se výslovně takové pozastavení má dotýkat veškerých udělených autorizací téže autorizované osoby.

Zřízení datových schránek

Kromě přímého dopadu na práva a povinnosti AO prostřednictvím úprav AZ se změny na základě tohoto zákona dotknou autorizovaných osob také nepřímo prostřednictvím přechodných ustanovení čl. LXXIV změnového zákona tím, že údaje autorizovaných osob budou ze strany ČKA, ČKAIT a také Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním předány Ministerstvu vnitra jako podklad pro založení datových schránek. Na předání seznamu autorizovaných osob budou jmenované instituce mít lhůtu 45 dnů od nabytí účinnosti změnového zákona, tedy od 1. července 2023. Ministerstvo pak do devadesáti dnů zřídí autorizovaným osobám jejich datové schránky podle odst. 2 téhož článku změnového zákona.

Mgr. Helena Dalešická

Legislativně právní středisko ČKAIT

Další užití dokumentace stavby z pohledu autorského práva

Problematika autorských děl a práv k nim je poměrně složitá a vyvstává do popředí zejména u otázek souvisejících s dalším nakládáním zpracované dokumentace stavby.

Úprava autorských děl a práv k nim je obsažena v zákoně č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“).

Co je autorské dílo?

Podle § 2 odst. 1 tohoto zákona je předmětem práva autorského dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen „dílo“). Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně-dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.

Jak je to v případě projektové dokumentace stavby?

U projektové dokumentace stavby se za předpokladu naplnění díkce tohoto ustanovení (dílo je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora) jedná o dílo architektonické. Dokumentace je komplexním dílem jako výsledek tvůrčí duševní činnosti, při němž dochází ke skloubení požadavků a náležitostí urbanistických, architektonických, technických a funkčních. Tato dokumentace je přesněji řečeno výsledkem smíšené činnosti architektonicko-tvůrčí a činnosti stavebně-technické.

U jednotlivých druhů dokumentace se jedná o řetězec děl, která na sebe navazují a kde každé následující vzniká zpracováním předchozího. Otázkou konkrétní dokumentace pak je, nakolik je zpracování tvůrčí – v tom případě je výsledkem nové autorské dílo, a kdy netvůrčí, tj. že dochází k zeslabování podílu tvůrčího vyjádření na celkovém rozsahu dokumentace stavby.

V případě více úrovní dokumentace stavby se nejedná o jedno autorské dílo, které by se nacházelo v různých vývojových fázích, ale pokud bylo dokončeno, pak se jedná o dílo dokončené ve smyslu § 2

odst. 3 autorského zákona. U víceúrovňové projektové dokumentace stavby je vlastně každý další krok zpracováním díla předchozího.

Je potřeba vyřešit otázku, za jakých podmínek lze z hlediska autorského práva použít dokumentaci zpracovanou jedním autorem pro jednu úroveň jiným autorem ke zpracování navazující dokumentace.

Pro zodpovězení této otázky je nutné ještě objasnit dvě složky autorského práva – osobnostní a majetková práva. Tyto dvě části autorského práva jsou obsaženy u každého autorského díla.

Osobnostních práv se autor nemůže vzdát

Osobnostní práva autorská zahrnují právo na autorství (osobování si autorství, popř. zveřejnění díla bez udání jména nebo s pseudonymem) a zejména rozhodnutí o zveřejnění díla, čímž je autor srozuměn s tím, že jeho dílo je schopné uvedení na veřejnost. Součástí osobnostních práv je dále právo na nedotknutelnost díla, jež obsahuje jednak právo autora udílet svolení ke změnám a jiným zásahům do díla, ale také právo bránit takovému užití díla, kterým by byla snížena jeho hodnota.

Vzhledem ke své nehmotné podstatě jsou osobnostní práva nepřevoditelná a v důsledku toho se jich autor nemůže ani vzdát. Osobnostní práva zanikají až smrtí autora. Po jeho smrti vzniká osobám v zákoně výslovně uvedeným pouze právo na to, aby jméno autora bylo uvedeno a aby dílo bylo užíváno způsobem nesnižujícím jeho hodnotu. Tato práva jsou časově neomezená.

Osobnostní práva má tedy autor po dobu celého svého života, nelze na ně uzavřít licenční smlouvu, kterou by se výkon těchto práv převedl na někoho jiného. Tato složka autorského práva vždy autorovi zůstává. Autor má právo na to, aby vždy byl uveden jako autor původního díla a aby jeho díla nebylo měněno způsobem, který by snižoval jeho hodnotu.

Majetková práva lze poskytnout formou licence

Co se týče majetkových práv, ta jsou upravena v § 12 odst. 1 autorského zákona. Podle tohoto ustanovení má autor právo své dílo užít v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva; jiná osoba může dílo užít bez udělení takového oprávnění pouze v případech stanovených tímto zákonem.

K užití díla v původní nebo zpracované podobě, jakož i k užití díla v souboru nebo ve spojení s jiným dílem je třeba vždy souhlasu autora, který autor uděluje licenční smlouvou a vykonává tak svá majetková práva. Na jiné osoby se tak dá převést pouze výkon těchto majetkových práv. To znamená, že jiné osobě je prostřednictvím licenční smlouvy umožněno, aby užívala autorovo dílo, případně v něm prováděla změny, ale autorovi i nadále zůstává složka osobnostní, bude tedy stále uváděn jako autor původního díla.

Autorské dílo lze užít pouze k účelu vyplývajícimu ze smlouvy

Splňuje-li dokumentace stavby (resp. projekt) v konkrétním případě znaky autorského díla, nemůže jej původní objednatel použít k jinému účelu než k tomu, který vyplýval ze smlouvy. V § 61 odst. 1 autorského zákona se v této souvislosti stanoví, že je-li dílo autorem vytvořeno na základě smlouvy o dílo (dílo vytvořené na objednávku), platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícimu ze smlouvy, není-li sjednáno

jinak. K užití díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy, nevyplývá-li z tohoto zákona jinak.

Obdobně uvádí i § 2634 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), že je-li předmětem díla výsledek činnosti, který je chráněn právem průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, má se za to, že jej zhotovitel poskytl objednateli k účelu vyplývajícimu ze smlouvy.

Může příslušnou úroveň dokumentace stavby použít i jiná osoba než její autor?

Je nutné zdůraznit, že ze strany autora příslušné úrovně dokumentace stavby musí být vždy věnována náležitá pozornost znění smlouvy o dílo, na základě které se autor zavazuje dokumentaci stavby zpracovat.

Je důležité ve smlouvě vždy jasně definovat, jaký je účel použití autorem zpracované dokumentace. Pokud ve smlouvě bude jednoznačně uvedeno, že dokumentace zpracovaná autorem (tedy zhotovitelem) podle § 1a i přílohy č. 1 vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 499/2006 Sb.“) bude použita např. pouze pro účely vydání územního rozhodnutí o umístění stavby, je jisté, že takto zpracovanou dokumentaci lze objednatel použít pouze k tomuto účelu. Nechá-li si objednatel zpracovat navazující projektovou dokumentaci jinou osobou, tato by mohla dokumentace pro vydání územního rozhodnutí užít a dělat v ní změny jen tehdy, pokud na to původní autor s objednatel uzavřel úplatnou licenční smlouvu podle § 2358 a následujících občanského zákoníku. Jinak by se jednalo o užití autorského díla v rozporu s autorským zákonem, což by jednak mohlo zakládat právo na náhradu škody autora, případně uplatnění dalších nároků k soukromoprávní a veřejnoprávní ochraně autorského díla.

Pokud by však v daném případě bylo ve smlouvě o dílo uvedeno jen to, že autor (zhotovitel) se zavazuje zpracovat dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby v rozsahu a obsahu podle vyhlášky č. 499/2006 Sb., ale žádný konkrétní účel, pro který má být dílo užito, by tam výslovně nebyl specifikován, vycházelo by se z obecného účelu takového závazku, kterým je zhotovení stavby. Pak by šlo o zákonnou domněnku poskytnutí licence ze strany objednatele k dalšímu užití tohoto díla a ke změnám v něm, které jsou věcně nebo právně nezbytné k dosažení účelu vyplývajícimu ze smlouvy o dílo, tedy ke zbudování stavby, již má být dílo konečně vyjádřeno.

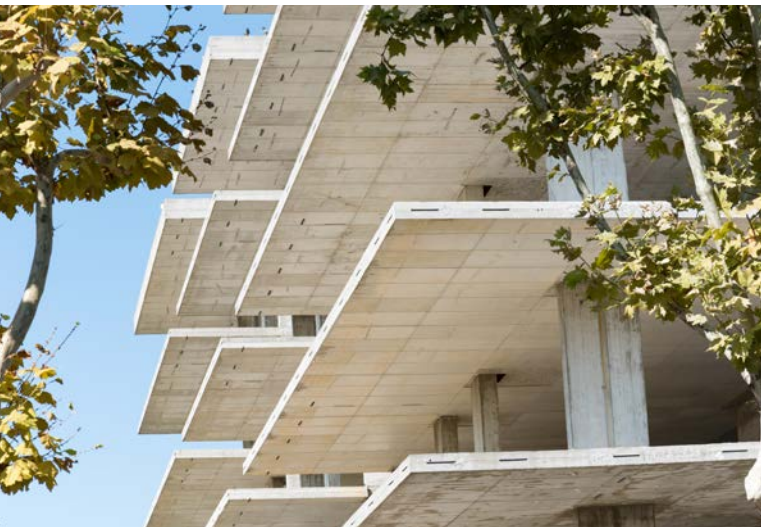
Uvedené znamená, že je-li účelem smlouvy o dílo, na základě které byla dokumentace zhotovena, obecně jen zbudování stavby, může objednatel dát dokumentaci vytvořenou autorem pro jednu úroveň stavby k dalšímu zpracování jinému projektantovi tak, aby mohla být výsledná stavba zhotovena, aniž by k tomu byla zapotřebí licenční smlouva s autorem.

Obdobně je třeba nepodceňovat znění samotné smlouvy o dílo i ve vztahu k veřejným zakázkám; i v rámci těchto smluv je třeba dávat pozor na stanovení účelu, ke kterému je dokumentace stavby objednateli poskytnuta, a dojde-li k jejímu užití nad rámec tohoto účelu, vyžadovat pro tuto situaci uzavření licenční smlouvy s objednatel. Tímto se dá předejít později vzniklým právním sporům ohledně dalšího užití autorského díla.

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradna ČKAIT

Jak reagovat na dramatický růst cen stavebního materiálu?

Ministerstvo pro místní rozvoj na portálu veřejných zakázek vydalo 22. července 2021 metodické doporučení k aktuálnímu růstu cen materiálů, zboží, výrobků a komodit ve veřejných zakázkách.

Podle RTS došlo k nejvyššímu nárůstu cen u OSB desek (1,9 až 4,2) a pozinkovaného plechu (3,3). Číslo uvádí index nárůstu z I. na II. pololetí 2021. (foto: stock.adobe.com)

Od poloviny roku 2021 se zadavatelé dostávají do situací, kdy vybraní dodavatelé buď nechtějí uzavřít smlouvu na dílo, nebo požadují po zadavatelích navýšení cen ve smlouvě z důvodu rychle rostoucích cen materiálů a výrobků. Tato situace nastává nejčastěji v případě veřejných zakázek na stavební práce. Samozřejmě růst cen výrobků, zboží, práce se nemusí dotýkat vždy jen veřejných zakázek na stavební práce, ale jakékoliv veřejné zakázky, kde do ceny zakázky vstupují materiály, výrobky, zboží či komodity.

Smlouvy s výhradou změny závazku

Pro předcházení výše popsaným problémům lze zadavatelům u nově vypisovaných zakázek doporučit již v zadávací dokumentaci využití možnosti zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, konkrétně možné výhrady změny závazku podle § 100 odst. 1. Zadavatel si může v zadávací dokumentaci vyhradit změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku nebo rámcové dohody, pokud jsou podmínky pro tuto změnu a její obsah jednoznačně vymezeny a změna nemění celkovou povahu veřejné zakázky. Taková změna se může týkat rozsahu dodávek, služeb nebo stavebních prací, ceny či jiných obchodních nebo technických podmínek. Existuje možnost realizovat výhradu po určitých časových úsecích (např. čtvrtletí, půlrok, rok), kdy je dosaženo určité (např. procentuální) výše zdražení, a aktualizovat cenu položek, u kterých dochází k výraznému nárůstu ceny.

Je nutné popsat mechanismus fungování podle inflace či indexu růstu spotřebitelských cen

Podmínkou možného použití je konkrétně popsaný mechanismus, který bude použit v případě možného navýšování ceny. Musí být

popsán dopředu v zadávací dokumentaci a následně musí být obsažen ve smlouvě. Takovým mechanismem obecně může být např. inflační doložka s odkazem na vývoj inflace podle údajů a dat Českého statistického úřadu, odkaz na index spotřebitelských cen (růst/pokles) Českého statistického úřadu ve vztahu na jím konkrétně uváděné pravidelné informace (způsoby výpočtů, postupy a metodiky pro výpočet, indexy oborů a konkrétní ceny druhů výrobků, zboží, komodit). V případě stavebních prací lze použít např. index stavebních prací (je uveřejňován čtvrtletně) Českého statistického úřadu na adrese www.czso.cz (Indexy cen stavebních prací, indexy cen stavebních děl a indexy nákladů stavební výroby – čtvrtletní časové řady – 1. čtvrtletí 2021).

Pokud má zadavatel vyhrazenou možnost změny (tedy možnost případného jednání o navýšení cen s dodavatelem za předem stanovených podmínek) zakotvenou ve smlouvě (což bylo součástí zadávacích podmínek), může po naplnění těchto podmínek pro změnu (o navýšení cen, pokud ke zdražení skutečně v praxi dojde) např. právě po čtvrtletí jednat o naplnění tohoto mechanismu smlouvy. Obdobně může být taková výhrada v některých případech nastavena a využita tak, že k její aplikaci může dojít i automaticky, bez nutnosti předchozího souhlasu zadavatele a jednání s dodavatelem.

Výše uvedený mechanismus samozřejmě nemusí být jediný – pro případné budoucí jednání o navýšení ceny lze použít jakýkoliv mechanismus, jenž bude zcela jednoznačně popsán i vymezen a bude dopředu jasné, za jakých podmínek lze takový mechanismus použít (např. obdobné indexy odborných firem a odborných/profesionálních sdružení v oborech, které jsou pravidelně uveřejňovány na základě pravidelných analýz, a zadavatel i dodavatel má k takovým datům a informacím běžný přístup).

Zvyšovat ceny nelze, pokud to není dostatečně odůvodněné

Možnost prostého navýšování ceny bez dopadu na plnění veřejné zakázky (kdy se předmět veřejné zakázky vůbec nemění) nelze provádět bez předem stanovených konkrétních podmínek a jednoznačného vymezení. Z toho důvodu je výše uvedený princip odkazů na indexy (uveřejňované otevřeně pro všechny zúčastněné) v jednotlivých oborech; vychází z analýz, opírajících se o prokazatelná statistická data, a jeví se jako vhodný nástroj pro možné naplnění požadavků § 100 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Zadavatel by měl však vždy při případném jednání s dodavatelem o navýšení ceny dbát na to, aby mechanismus změny byl skutečně naplněn a cena jednotlivých položek se nenavýšovala u prací, výrobků či zboží, u kterých k růstu cen nedochází.

Zdroj: <https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodicka-doporuceni/>

Prognóza cen stavebních prací s ocelí

Nedostatek stavebního materiálu vede k dalšímu růstu cen. Příčin je však více. Jednou z těch hlavních je i prudký růst cen emisních povolenek v návaznosti na boj se změnami klimatu. To se odráží nejen v nákladech na výrobu ocelových konstrukcí, ale i v nárůstu cen stavebních prací využívajících ocel.

Po rok trvajícím propadu stavebnictví se v květnu 2021 resort meziročně zvedl o 5,8 %, z toho inženýrské stavitelství poskočilo o nadějných 8,8 %. V červnu vzrostla stavební produkce o 7,9 %, maloobchodní tržby včetně výdajů na opravy bytů o 7,2 %. Odběr stavebních materiálů ožil tak, že některého zboží je nedostatek. Není překvapením, že rozkvetlá poptávka vedla ke zvýšení cen. Výrazné je to u stavebního železa, dřevo se kupuje i z bouraček. Na resort dopadl i vzestup cen mědi, byť hlavním iniciátorem růstu cen tohoto materiálu je automobilový průmysl, kde se dále zvyšuje spotřeba mědi, kobaltu i lithia.

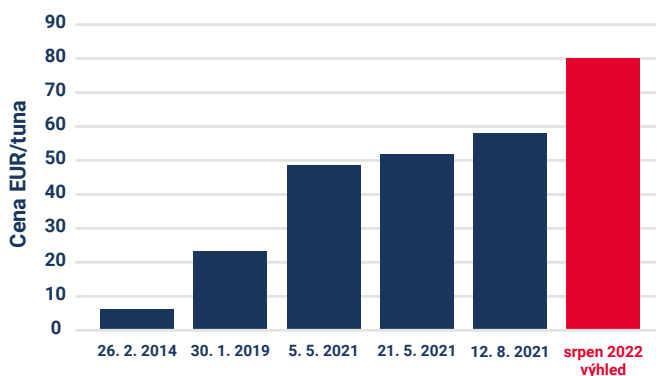
Práce s ocelí se zdražuje dvakrát rychleji než tesařské konstrukce

Výrazné budou však změny cen stavebních prací používajících ocel. Nahlédneme-li na meziroční indexy, vidíme, že přírůstek indexu cen u ocelových konstrukcí je dvakrát strmější než u těch tesařských.

Příčinou je i prudké zdražování emisních povolenek

Tlaků na růst cen oceli je řada. Po katastrofických záplavách v Erftstadtu či požárech u Athén se mluví o nutnosti zesílit boj proti změně klimatu. To znamená prudké zdražení emisních povolenek, doléhající i na českou ekonomiku. Dne 12. srpna se prodávaly na londýnské burze emisní povolenky za 58,06 eura za tunu. V srpnu 2022 by se

Vývoj ceny emisních povolenek podle ICE (Institution of Civil Engineers) na londýnské burze od roku 2014

mohla cena povolenek následně ocitnout ve výši nejméně 80 eur za tunu. Tlaky na cenu oceli jsou i další, souvisejí se světovou dopravou, cenou šrotu či poměrem jüanu k americkému dolaru.

Meziroční indexy cen ve srovnání se stejným obdobím minulého roku u prací s vybranými konstrukcemi		
Kód TSKP	Název prací	Index cen 1. čtvrtletí 2021/2020
762	Konstrukce tesařské	101,9
763	Konstrukce montované	101,8
764	Konstrukce klempířské	103,6
768	Konstrukce ocelové	104,6

Ceny spotřebního zboží porostou o 4 %

Vycházíme-li z předpokladu, že hrubý domácí produkt v ČR v roce 2021 vyrovná propad z roku 2020, mohl by být růst v roce 2021 meziročně nejméně o 3,4 %, v následujícím roce 2022 pak meziročně o 4,5 %. Současně se bude čiperně zvyšovat cenová hladina stavebních prací. Guvernér ČNB k inflaci spotřebního zboží, což je část inflace, uvedl střídavě: „Příští rok v prvním pololetí asi ještě pořád bude oscilovat kolem 2,5 procenta“.

Při „oscilaci“ cen spotřebního zboží kolem 2,5 % lze očekávat růst stavebních prací využívajících ocel vyšší nejméně o jeden procentní bod, tedy alespoň o 3,5 %, spíše však meziročně o 4 %, což je ještě šetný odhad. Inflace tak bude jiskřit nejméně.

Podle tohoto rámce uvádíme průměrné ceny vybraných stavebních prací s kódem 028, což jsou základové desky, patky, výztuž z betonářské oceli. V příštím roce 2022 předpokládám na základě průměrné ceny prací podle ČSÚ nárůst u těchto materiálů o téměř 1 500 Kč/t.

U inženýrských prací lze tedy čekat vyšší tempo růstu cen. Podobně lze odhadovat ceny stavebního díla na mostech, dálnicích, stavbách pro bydlení, a to podle podmínek konkrétní stavby.

Ing. Milan Cikánek
nezávislý prognostik

Výhled ceny prací s ocelí ve stavebnictví na rok 2022 stanovený na základě průměrné ceny prací podle ČSÚ v Kč/t vždy v prvních kvartálech roku			
Ceny prací s kódem 028	2020, průměr podle ČSÚ	2021, průměr podle ČSÚ	2022, výhled podle autora
s pásy z betonářské oceli	32 459	33 141	34 460
s pásy svařované sítě	31 395	32 112	33 390
s patkami z betonářské oceli	30 264	30 846	32 080

Práce ve výšce bez zajištění proti pádu. (foto: Zdeněk Neset)

Problematika bezpečnosti práce ve stavebnictví je často podceňována

Ve stavebnictví se každý rok stane téměř tři tisíce pracovních úrazů, z toho je šestnáct až třicet smrtelných. K nejrizikovějším patří práce ve výškách, kde se stane 65 % fatálních nehod. V roce 2019 vedly pracovní úrazy ve stavebnictví k neschopnosti celkem 185 tisíc dní.

Staveniště je pracovištěm, které spojuje rizika z mnoha odvětví. Ke zvýšené úrovni rizik a z nich vyplývajícím nebezpečím přispívá i různá zkušenost a kvalita zhotovitelů staveb. Kontroly pomáhají ke zlepšení informovanosti jednotlivých zhotovitelů o možných rizicích a napomáhají bezpečnému výkonu práce.

Kontrolní činnost Státního úřadu inspekce práce (SÚIP) se zaměřuje na plnění povinností zadavatelů staveb a činnosti koordinátorů BOZP na staveništi, zda dodržují povinnosti uložené jim zákonnými předpisy a tím působí na snižování pracovní úrazovosti. Přímo na staveništích se kontroluje stav a úroveň zajišťování bezpečnosti práce u zhotovitelů staveb a prověřuje dodržování povinností, vyplývajících z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Kontroly se zaměřují zvláště na práce ve výškách, které patří k nejrizikovějším činnostem na staveništích a k činnostem s nejvyšším počtem (téměř 65 %) smrtelných pracovních úrazů. Na dalších místech vykazují nejvyšší úrazovost ve stavebnictví zemní práce (práce v nezajištěných výkopech) a dále se vysoká úrazovost objevuje při manipulaci s materiálem na staveništi a montážních pracích (práce neprováděné v souladu s bezpečnostními požadavky).

Plán kontrol stavenišť

Výběr subjektů ke kontrolní činnosti vycházel především z poznatků a skutečností zjištěných na konkrétních staveništích v rámci územní působnosti jednotlivých oblastních inspektorátů práce, z databáze zaslaných oznámení o zahájení prací a z projektových dokumentací předložených k posouzení. Do plánu kontrol byly zařazeny rovněž ty subjekty, u kterých byly v minulosti při namátkových kontrolách zjištěny závažné nedostatky nebo u kterých došlo k pracovním úrazům, a v neposlední řadě byly kontrolovány podnikající fyzické osoby, které nikoho nezaměstnávají.

Drobní zhotovitelé často podceňují rizika

U menších subjektů a OSVČ, přebírajících staveniště od hlavních zhotovitelů nebo velkých stavebních firem, nejsou úkoly v prevenci rizik dostatečně plněny. Tyto subjekty nemají zaveden systém vyhledávání rizik a vnitřních kontrol BOZP na staveništi. Na práce se zvýšenou mírou rizika jsou hlavními zhotoviteli a zhotoviteli stavebních prací smluvně najímáni OSVČ nebo drobné podnikající právnické subjekty, zanedbávající často velmi svou vlastní bezpečnost a svou činnost na staveništích ohrožující rovněž ostatní zhotovitele. Podnikající fyzické osoby, které vykonávají nebezpečné práce, jako jsou práce ve

výškách při montáži a demontáži dočasných stavebních konstrukcí, práce tesařské, klempířské a pokrývačské, berou jakoukoliv práci bez ohledu na rizika, kterým jsou vystaveni. Nebezpečí vnímají jako zbytečně zdržující faktor.

Zadavatel určuje pracovní podmínky

Na úroveň zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zhotovitele mají vliv podmínky stanovené zadavatelem, které se odrážejí v termínech týkajících se provedení prací, ceny zakázky a dalších vlivů odrážejících se v nedostatku kvalifikovaných pracovníků i za cenu nedodržení samotných technologických postupů stavby. Většinou případů, kdy bylo zjištěno porušení BOZP při kontrolách na stavbách, bylo možné předejít především důslednější kontrolou pracovišť a stavenišť vedoucími a odpovědnými pracovníky jednotlivých zhotovitelů, především jejich spoluprací s odborně způsobilými osobami působícími v oblasti prevence rizik a koordinátory BOZP na staveništích.

Koordinátor zlepšuje bezpečnost práce na stavbě

Činnost koordinátorů by měla výraznou měrou přispět ke zvýšení úrovně BOZP na staveništích. V porovnání s předcházejícím obdobím lze konstatovat, že došlo k určitému zlepšení úrovně výkonu koordinátorů na stavbě, a to i z hlediska zpracovaných plánů BOZP.

Nezanedbatelnou součástí kontrol inspektorů práce na staveništích jsou kontroly plnění úkolů v oblasti BOZP zadavatelů staveb a koordinátorů BOZP na staveništích, zvláště pak plnění povinností daných v zákoně č. 309/2006 Sb., § 14 a § 15. I když tato zákonná úprava platí již čtrnáct let, jsou tyto předpisy stále porušovány. V roce 2020 celkem 49 kontrolovaných subjektů neurčilo koordinátora BOZP na staveništi v 51 případech, 61 kontrolovaných subjektů nenechalo zpracovat plán BOZP na staveništi v 66 případech a 77 subjektů nezaslalo oznámení o zahájení prací v 85 případech.

Kontroly projektových dokumentací

Oblastní inspektoráty práce (OIP) jsou z hlediska stavebního řízení dotčené orgány v rozsahu § 5 odst. 1 písm. h) a i) zákona č. 251/2005 Sb. a vyjadřují se k vybraným projektovým dokumentacím staveb určených pro užívání ve veřejném zájmu nebo jako pracoviště fyzických osob. Kontrolují tedy, zda splňují požadavky právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení.

Ve smyslu uvedeného ustanovení vybírají OIP k vyjádření zejména projektové dokumentace staveb, jejich změny a změny v užívání staveb:

- určené pro výrobu a skladování, ve kterých bude zaměstnáno více než dvacet osob,
- určené pro zaměstnávání osob s omezenou schopností pohybu a orientace,
- určené pro shromažďování více než 200 osob a dále u staveb, ve kterých se nachází prostor určený ke shromažďování osob, v němž počet a hustota osob převyšují mezní normové hodnoty a jsou určeny ke kulturním, sportovním a obdobným účelům (ve smyslu § 3 písm. b) vyhlášky MMR č. 268/2009 Sb.),
- určené pro výrobu a skladování nebezpečných chemických látek (zákon č. 350/2011 Sb., chemický zákon) s výjimkou skladů a výroben výbušnin,
- hromadné garáže – vícepodlažní (ČSN 73 6058 Jednotlivé, řadové a hromadné garáže, odst. 4.2.2 Podle stavebního – dispozičního – řešení, odst. 4.2.3. Podle výšky podlahy k okolnímu terénu),
- jaderné elektrárny,
- kotelny I. a II. kategorie (vyhláška č. 91/1993 Sb.) a dále kotelny s parními a kapalinovými kotli (vyhrazené tlakovým zařízením) ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 18/1979 Sb. v platném znění,
- čerpací stanice LPG/CNG,
- bioplynové stanice.

O eventuálním rozšíření výběru dokumentací staveb k vyjádření nad tento rámec rozhoduje v individuálních případech místně příslušný OIP s ohledem na předvídatelná budoucí rizika ohrožení života a zdraví zaměstnanců při práci, popř. možné ohrožení veřejnosti (k posouzení mohou být vybrány i výrobní a skladovací objekty pod dvacet osob, obytné budovy s výtahy, obchodní jednotky v nákupních centrech, pečovatelské domy apod.).

Oprávnění pro takovýto výběr projektových dokumentací předkládaných ke stavebnímu řízení k vyjádření je proto věcí příslušného OIP.

OIP se vyjadřují podle § 5 odst. 1 písm. h) zákona č. 251/2005 Sb. pouze k dokumentacím, které jsou předkládány ke stavebnímu řízení.

K projektovým dokumentacím, které jsou předkládány k územnímu řízení nebo k územněplánovací dokumentaci, se OIP nevyjadřuje.

Státní úřad inspekce práce v Opavě v roce 2020 provedl 813 kontrol u 1 490 subjektů			
Přehled nejčastěji porušovaných právních předpisů v roce 2020	Počet porušení	Počet subjektů	Ze zjištěných porušení [%]
Zákon č. 309/2006 Sb. – zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	894	693	48 %
Nařízení č. 362/2005 Sb. – nařízení vlády o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky	323	254	17 %
Nařízení č. 591/2006 Sb. – nařízení vlády o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích	313	260	17 %
Zákon č. 262/2006 Sb. – zákoník práce	180	169	10 %
Ostatní předpisy	128	114	8 %
Celkem	1 838	1 490	100 %

Ve svých vyjádřeních ke kontrolovaným projektovým dokumentacím inspektoři OIP upozorňují předkladatele na nedostatky v naplnění právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení a předcházejí touto činností možným pracovním úrazům.

Podle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2005 Sb. OIP **uplatňuje** při povolování staveb určených pro užívání ve veřejném zájmu nebo jako pracoviště fyzických osob **požadavky právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení**.

Ve smyslu tohoto ustanovení se OIP účastní kontrolních prohlídek za účelem vydání kolaudačního souhlasu pouze u staveb, jejich změn a změn v užívání staveb, které jsou výše uvedeny. Účastí na řízeních k povolení užívání staveb lze podchytit řadu nedostatků vzniklých při provádění staveb, které by později během provozu a užívání staveb mohly vést ke vzniku mimořádných událostí (úrazy nebo havárie, ohrožení veřejnosti apod.).

Z hlediska zajištění požadavků právních předpisů bezpečnosti práce a technických zařízení je zákonnou povinností stavebníka – provozovatele elektrického zařízení třídy I podle vyhlášky č. 73/2010 Sb. (dále jen „vyhláška“), § 2 odst. 2 a přílohy č. 1 vyhlášky, že lze tato zařízení uvést do provozu (§ 3 a bodu 5 přílohy č. 2 vyhlášky) jen na základě odborného a závazného stanoviska organizace státního odborného dozoru, tj. Technické inspekce České republiky (TIČR), které by mělo být jedním z dokladů k vydání kolaudačního souhlasu.

Podle našeho názoru bez tohoto odborného a závazného stanoviska TIČR není možné vydat ze strany stavebního úřadu kolaudační souhlas.

Dále pak na základě ustanovení § 4 odst. 2 písm. j) zákona o inspekci práce je SÚIP dotčeným orgánem při posuzování

zralosti projektů společného zájmu energetické infrastruktury a uplatňuje závazné stanovisko ve společném územním a stavebním řízení pro stavby projektů společného zájmu z hlediska působnosti inspektorátů podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. h) a i) výše uvedeného zákona.

Inspektoři vloni uložili 41 pokut

Celkem bylo v roce 2020 provedeno 813 kontrol, v rámci kterých uložili inspektoři Oblastních inspektorátů práce (OIP) za správné delikty celkem 41 pokut o celkové výši 1 127 000 Kč. Nejčastěji byl kontrolovanými subjekty porušován zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci č. 309/2006 Sb.

Kontroly v roce 2020

Celkový počet kontrol v porovnání s předcházejícím rokem byl nižší vlivem epidemiologické situace spojené s šířením onemocnění covid-19. V průběhu jednotlivých vln zvýšeného výskytu koronaviru byla kontrolní činnost (zahajování nových kontrol) omezena a někteří inspektoři také dočasně působili na Úřadu práce ČR při výkonu administrace podpůrných dotačních titulů „anticovid“. I přes epidemiologickou situaci v naší republice stavební činnost probíhala bez omezení po celý rok. Celá řada zhotovitelů však začala trpět nedostatkem pracovních sil, zejména u pomocných stavebních prací, které vykonávali pracovníci ze zahraničí a kteří v řadě případů, v důsledku vzrůstajícího počtu nakažených osob, se již po odcestování do rodné země nevrátili zpět do ČR.

Ing. Zdeněk Neset

metodik-inspektor pro stavebnictví, Státní úřad inspekce práce, Opava

ČKAIT

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

Oblastní kancelář ČKAIT Olomouc

KONFERENCE

DOPRAVNÍ STAVBY

V PROJEKTU A REALIZACI

Partneři:

Pod záštitou:

 26. 10. 2021
  9:30 hod.
  Olomouc
  Clarion Congress Hotel
  konferencedoprava.ckait.cz

Státní odborný dozor nad bezpečností práce se po 53 letech mění

Od 1. července 2022, kdy nabude nový zákon č. 250/2021 Sb. účinnosti, se ruší zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, a současně s ním i všechny níže uvedené prováděcí vyhlášky. Původní vyhlášky budou nahrazeny nařízeními vlády, jejich návrhy z června 2021 má ČKAIT k dispozici. Termín vydání ve Sbírce zákonů zatím není znám.

Pokud seřadíme nejdůležitější zákony týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci podle roku vydání, potom zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, je bezesporu rekordmanem. Postupně z něj byla celá řada problematik přesunuta do nových zákonů. Jednalo se zejména o tyto tři zákony:

- č. 251/2005 Sb., zákon o inspekci práce,
- č. 262/2006 Sb., zákoník práce,
- č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Pro vyhrazená technická zařízení platí předpisy staré i 42 let

Zákon č. 174/1968 Sb. přestál prakticky v okleštěné podobě celých 53 let, neboť byl mj. jediným právním předpisem definujícím tzv. vyhrazená technická zařízení. Na něj jsou navázány vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu. Pro tato zařízení platí doposud prováděcí vyhlášky č. 18/1979Sb. (TIZ – vyhrazená tlaková zařízení), č. 19/1079 Sb. (ZvZ – vyhrazená zvhací zařízení), č. 21/1979 Sb. (PIZ – vyhrazená plynová zařízení) – předpisy staré 42 let, resp. č. 73/2010 Sb. (EIZ – vyhrazená elektrická technická zařízení) – předpis starý 11 let. Kromě těchto předpisů platí doposud řada dalších známých důležitých předpisů, např. frekventované vyhlášky č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, nebo č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení.

Aktualizace na základě požadavků ČKAIT

O zásahu státní správy do právních předpisů v této oblasti se diskutovalo několik desítek let. ČKAIT se mnohokrát pokoušela připomenout nutnost nového přístupu k řešení požadavků na bezpečnost provozu vyhrazených technických zařízení a ochraně zdraví po celou dobu jejich používání, nutnost specifikace výkonu státní správy na úseku bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení, nutnost specifikace práv a povinností osob, které u vyhrazených technických zařízení provádějí obsluhu, montáž, údržbu, kontrolu, revize, opravy, plní nádoby na plyny nebo je provozují. Vyjasnění si vyžadovaly i předpoklady a způsoby ověřování odborné způsobilosti osob určených k činnostem na vyhrazených technických zařízeních.

Poslední zásadní připomínkování změn zákona č. 174/1968 Sb. a k němu vydaných prováděcích vyhlášek ČKAIT provedla v roce 2018 s velkým přispěním profesního aktivu oborů Technologická zařízení staveb (TZS), Technika prostředí staveb (TPS).

Nový zákon o bezpečnosti práce při provozu vyhrazených technických zařízení byl vydán v červnu 2021

Gestorem oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve státní správě je Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). V částce

č. 106/2021 Sb. z 30. června 2021 byl vydán k problematice bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zcela nový zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů. Zákon specifikuje čtyři typy vyhrazených technických zařízení shodně s původním zákonem č. 174/1968 Sb., specifikuje výkon státní správy, definuje tzv. pověřenou organizaci pro oblast vyhrazených technických zařízení, předepisuje podmínky odborné způsobilosti právnických osob a podnikajících fyzických osob k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob na plyny. Pověřenou organizací zůstává i nadále Technická inspekce České republiky.

Zákon č. 250/2021 Sb. vyvolává změnu dalších tří zákonných předpisů: zákona č. 219/199 Sb., o ozbrojených silách České republiky, a pro osoby pohybující se ve výstavbě důležitých zákonů č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, a č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

I zdvihačí zařízení na stavbách, jako jsou jeřáby, výtahy a další, se po 53 letech dočkala nových předpisů na ochranu bezpečnosti práce. (foto: pixabay.com)

Jde o životy

ČKAIT předpokládá, že po vydání těchto nových nařízení vlády doplňujících zákon č. 250/2021 Sb. připraví osvětu pro autorizované osoby formou prezenčních nebo on-line seminářů v rámci celoživotního vzdělávání ČKAIT již v průběhu druhého pololetí 2021, případně v prvním pololetí 2022. Vyhrazená technická zařízení ve výstavbě si zaslouží pozornost autorizovaných osob. Jde totiž o to nejdůležitější na stavbě, jde o život.

Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT

Ze 3. zasedání Představenstva ČKAIT

Výběr nejdůležitějších bodů projednávaných na 3. zasedání Představenstva ČKAIT, které se konalo 24. června 2021. Celý zápis je k dispozici na www.ckait.cz

Per rollam mezi řádnými jednáními bylo na žádost redakční rady Z+i ČKAIT a IK znovu hlasováno o nákladu ročenky Inženýrská komora 2021 v počtu 28 500 ks. Návrh však nebyl schválen (7 pro, 0 zdržel se, 8 proti). Ročenka Inženýrská komora proto letos nebude rozesílána všem členům, ale vyjde ve sníženém nákladu pouze pro propagační účely.

Kontrola průběžných úkolů

Ing. Loukota i nadále sleduje další soudní projednávání zřízení lávky v Troji. Soud vyslechl Ing. Macha, soudní znalec Ing. Marek se opět omluvil. (Zpráva byla publikována již v Z+i 3/2021.)

Ing. Zdařilová, Ing. Vaverka, Ing. Šafařík pokračují v přípravě rychlejšího způsobu sčítání hlasů tajné volby na Shromáždění delegátů ČKAIT 2023. Ing. Drahorád nadále připravuje s komisí pro celoživotní vzdělávání návrh zlepšení bonusů pro členy, kteří se dostatečně vzdělávají. Absolvované vzdělávací akce by mělo být možné zveřejňovat v databázi Expert. Dále představil návrh základních pravidel pořádání konferencí. Návrh bude rozeslán jako příloha zápisu a bude projednán na příštím jednání.

Ing. Vokurka kontroluje studijní plány škol, z nichž uchazeči žádají o autorizaci v oboru geotechnika, autorizační rada přibrala i další obory.

Průběžné hospodaření ČKAIT v roce 2021

Ekonomický mandatar ČKAIT Ing. Motyčka předložil stav hospodaření ČKAIT k 05/2021. V mandatorní části je letošní rozpočet plněn ve výši 96 % a ve výdajích ve výši 29 %. To znamená, že zatím proti rozpočtu šetříme, zejména vlivem opatření proti šíření covid-19. Čerpání výdajů v jednotlivých položkách je obdobné jako v předchozích letech, zejména jako v roce 2020. Ve výdajích nejsou žádné anomálie ve srovnání s uplynulými lety.

Jednohlasně byly schváleny úpravy návrhu rozpočtu ČKAIT pro rok 2021 podle zkušeností z uzavřeného výsledku hospodaření za rok 2020 (12 pro, 0 zdržel se, 0 proti). Pro projednání Shromáždění delegátů ČKAIT bude vytvořen opravný list k Výroční zprávě ČKAIT s tabulkou uvádějící upravené údaje pro rok 2021 a s konečnými údaji o hospodaření ČKAIT v roce 2020. Tento opravný list dostanou všichni delegáti.

Příprava návrhu rozpočtu ČKAIT na rok 2022

Shromáždění delegátů se bude předkládat návrh na nezměněnou výši členských příspěvků pro rok 2022 a tomu odpovídající návrh rozpočtu ČKAIT pro rok 2022. Na jednání byly doplněny číselné údaje u položek týkajících se odborných činností. První návrh rozpočtu bude připraven pro jednání představenstva 22. září 2021. Pořadatelé konferencí v roce 2022 předloží své návrhy na čerpání výdajů z rozpočtu ČKAIT do 10. září 2021.

Hospodaření IC ČKAIT, s.r.o., v roce 2021

V současné době hospodaří Informační centrum ČKAIT, s.r.o., s mírnou ztrátou, která je způsobena vlivem proticovidových opatření.

Hodnocení škodního průběhu pojištění profesní odpovědnosti autorizovaných osob

Pojišťovací makléř GrECo předal hodnocení škodního průběhu pojištění k 31. květnu 2021 s počátkem hodnotícího období od 1. ledna 2011. Nejvíce škod je hrazeno v rámci základního pojištění autorizovaných osob. V případě samostatně posuzovaného základního pojištění bez připojištění poměr veškerého uhrazeného pojistného k vyplaceným škodám činí 92,25 %. Poměr veškerého uhrazeného pojistného – tedy základního vč. zvýšeného skupinového připojištění a individuálního připojištění a vyplacených škod ukazuje škodní průběh 64,67 %.

Rekodifikace stavebního zákona

Ing. Hladík informoval o schválení stavebního zákona ve třetím čtení. Do vybraných činností přibýlo ověřování výsledků zeměměřických činností. V březnu Legislativní komise ČKAIT připomínkovala teze vyhlášky o dokumentaci staveb. Také jsme dostali žádost o zaslání teze ke společné vyhlášce. Připomínkovali jsme také průběžně návrh změnových zákonů.

Příprava výročí 30 let ČKAIT – 7. května 2022

Příští rok tomu bude třicet let od založení Komory. Předseda ČKAIT představil plán: Inženýrský den 2022 věnovat tomuto výročí, natočit krátká videa se zakládajícími členy a vydat publikaci, která je již v edičním plánu.

Metodika komunikace

Ing. Špalek představil návrh metodiky komunikace a požádal o zaslání návrhů na doplnění.

Různé, informace z jednání

Ing. Špalek a prof. Materna zhodnotili již realizované valné hromady. Účast je obecně nižší, což je s ohledem na epidemická opatření pochopitelné. VH oblastí zvolily nové výbory oblastí, většinou již v prvním kole. Na všech VH je prezentována dostavba budovy Sokolská v Praze.

Ing. Špalek informoval o jednání k BIM a přípravě nového memoranda s ČKA a ČAS o spolupráci na dalších materiálech naplňujících koncepci zavedení BIM v ČR. Dne 18. června se konalo jednání u ministra průmyslu a obchodu doc. Havlíčka o plnění vládní koncepce zavedení BIM v ČR. Dále referoval o žádosti ministra průmyslu a obchodu nominovat jednoho zástupce z oblasti projektové činnosti. Představenstvo na jeho návrh schválilo Ing. Janatu (15 pro, 0 zdržel se, 0 proti). Dále informoval o dalším jednání se zástupci GŘ HZS ČR o kategorizaci staveb. Dále informoval o termínové kolizi jednání inženýrských organizací V4 a Shromáždění delegátů. Prof. Materna požádá o odložení termínu jednání V4. Prof. Materna informoval o přípravě Inženýrského dne 2021 na téma Digitalizace stavebního řízení. Dále informoval o přípravě nového memoranda o BIM s ČKA a ČAS.

Ing. Řehůřková předložila žádosti o udělení záštity akcím: Cena Víta Brandy; Central Europe towards Sustainable Building 2022; Týden Facility Managementu; CADforum 2021. Představenstvo její návrh schválilo (14 pro, 1 zdržel se, 0 proti).

Ing. Pater požádal o doplnění komise malého a středního podnikání. Navrhl komisi přejmenovat na komisi pro realizaci staveb a jako nového předsedu Ing. Synka.

Ing. Korbel informoval o ukončení práce JUDr. Vaňouse ze zdravotních důvodů.

Ing. Filip představil návrh změny soutěžního řádu vypracovaného komisí ZZVZ. Úprava byla provedena tak, aby řád byl v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Upozornil na přínosy i rizika přijetí nového řádu. Požádal členy představenstva o prostudování připraveného materiálu do příštího jednání, které by mělo schválit návrh a předložit jej na SD. Předseda doporučuje návrh předložit ke schválení na SD, které proběhne v březnu 2022.

Ing. Dospiva popsal žádost Ing. Mašíčkové z Ministerstva životního prostředí o specifikaci stavebních materiálů uvolňujících látky, které poškozují ozonovou vrstvu. O takových stavebních materiálech neví. Doporučíme katedru stavebních hmot Fakulty stavební ČVUT v Praze nebo Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Ing. Majer se dotázal na smlouvu na T-Mobile. Smlouva skončila 30. června 2021. Již máme nové nabídky a čekáme na návrh nové smlouvy. Dotázal se, zda je sledována návštěvnost webů Komory – návštěvnosti jsou přílohou č. 2 zápisu.

Ing. Šafařík informoval o jednání profesního aktivu Geotechnika a žádosti na ASCE o zaslání licenčních podmínek publikace Geotechnical Baseline Reports for Construction: Suggested Guidelines. Žádost byla odeslána, čekáme na odpověď. Ing. Hnízdil pošle znovu dopis na MŽP s žádostí o jednání týkající se geologického podloží.

Ing. Vokurka nastínil jednání s Ing. arch. Špačkovou a vyhlášení Urbanistického projektu roku. Zástupcem za ČKAIT byl jmenován Ing. Křeček. **Prof. Kabele** popsal přípravu memoranda s FSv ČVUT v Praze a aktualizace pomůcek v systému PROFESIS.

Ing. Zdařilová sdělila informace o Stavbě roku, přihlášeno je devadesát staveb. Do soutěže Stavba roku Moravskoslezského kraje je přihlášeno padesát staveb. Dále informovala o připomínkování vyhlášky č. 501/2006 Sb. a pozdním zakomponování podmínek nakládání se srážkovými vodami z vodního zákona platného k 1. únoru 2021. Dále referovala o působení v komisi SFPI, upozorňuje na nedodržování podmínek vyhlášky č. 398/2009 Sb. v otázce minimálních ploch velikostí upravitelných bytů.

Ing. Vaverka sdělil představenstvu o manuálu města Jihlava Regenerace bytových domů na sídlištích a v obytných celcích, který diskriminuje členy ČKAIT. Představenstvo projednalo podnět autorizované osoby z Jihlavy, který popisuje diskriminaci členů ČKAIT. Představenstvo pověřilo Ing. Vaverku jednáním o nápravě tohoto stavu. Předseda informoval, že Komora již v minulosti na podobný případ upozornila a oslovila ministerstvo. Je možné použít zasláné stanovisko MMR.

Ing. Loukota informoval o vydání katalogu Cena Inženýrské komory 2020 v počtu 28 000 ks rozesílaného se Z+i č. 5/2021, dále pro hosty galavečera Stavby roku 2020 a pro delegáty SD 2021.

Ing. Hladík všem předal katalog PRESTA 2018–2020 a sdělil informace o vítězích a putovních výstavách. Dotázal se, zda/respektive jak bude pokračovat školení v oblasti BIM. Předseda bude jednat s Mgr. Veselým, ředitelem agentury ČAS, o příspěvku na školení.

Účast na jednání představenstva 24. června 2021

Představenstvo: Ing. Robert Špalek; prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA; Ing. František Hladík; Ing. František Mráz; Ing. Jindřich Pater; Ing. Petr Dospiva, Ph.D.; Ing. Josef Filip, Ph.D.; prof. Ing. Karel Kabele, CSc.;

Ing. Radim Loukota; Ing. Martin Šafařík; Ing. Karel Vaverka; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.; částečně nepřítomen a omluven: Ing. Michal Drahorád, Ph.D.; Ing. Michal Majer; Ing. Věra Řehůrková.

Ostatní: prof. Ing. František Hrdlička, CSc. (dozorčí rada); Ing. Jan Korbel (Stavovský soud); Ing. Adam Vokurka, Ph.D. (autorizační rada); Ing. Radek Hnízdil, Ph.D. (kancelář Komory); Ing. Ladislav Motyčka (ekonomický mandatář); omluven Ing. Svatopluk Zídek (jednatel IC ČKAIT, s.r.o.).

Následující jednání: 22.–23. září 2021 (Brno), 25. listopadu 2021, 17. února 2022, 21. dubna 2022, 24.–25. června 2022 (Liberec).

Ing. Radek Hnízdil
ředitel Kanceláře ČKAIT

NEKROLOG

Ing. Jiří Schandl

† 89 (1932–2021)

Byl zakládajícím členem ČKAIT a od počátku působil jako přednosta v oblasti České Budějovice. Do roku 2005 pracoval jako člen stavovského soudu a při ukončení obdržel čestné členství Komory. Podílel se na zpracování vnitřních řádů a dalších předpisů Komory. Byl dlouholetým členem redakční rady časopisu Z+i. Jako předseda výboru a přednosta oblasti se zasadil o spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, odbornými organizacemi a stavebními školami v oblasti. Organizoval zajímavé odborné exkurze po celé Evropě. V roce 1998 stál u zrodu spolupráce s rakouskou komorou Arch+Ing. V profesním životě řídil mimo jiné výstavbu dopravních staveb pro jadernou elektrárnu Temelín. Velmi přispěl k veřejné propagaci oboru a zvyšování odborné úrovně autorizovaných osob. Nezapomeme na jeho stálý úsměv na tváři. Čest jeho památce.

Ing. František Hladík
předseda oblasti ČKAIT České Budějovice

Ing. Matylda Dufková

† 82 (1939–2021)

Patřila k zakládajícím členům pobočky Českého svazu stavebních inženýrů ve Zlíně v roce 1968 a podílela se na obnovení její činnosti v roce 1990. V letech 1993–2004 byla předsedkyní oblasti ČKAIT Zlín, poté až do roku 2012 aktivní členkou výboru oblasti. V roce 2012 jí bylo na základě podnětu oblasti uděleno čestné členství ČKAIT. Od roku 1963 až do roku 1991 pracovala ve Výzkumném ústavu pozemních staveb Praha (VÚPS), na pracovišti ve Zlíně. Podílela se na řešení řady výzkumných úkolů v oblasti prefabrikace, montáže a typizace bytové, občanské a průmyslové výstavby, mj. typových podkladů soustavy T 06B, T 08B, MS-G-72. Zúčastnila se rovněž přípravy, zpracování a posuzování nových českých technických norem. Čest její památce.

Ing. Ladislav Alster
předseda oblasti ČKAIT Zlín

Dostavba hlavního sídla ČKAIT podle poslední optimalizované studie zpracované FAM ARCHITEKTI, s.r.o., by podle propočtu z dubna 2021 vyšla na 86 mil. Kč bez DPH. Komora by ale získala o polovinu větší prostory než má nyní. (vizualizace: FAM ARCHITEKTI, s.r.o.)

Otázka dostavby a opravy sídla ČKAIT

Vedení ČKAIT se již několik let zabývá otázkou rekonstrukce a dostavby budovy v Praze na Sokolské 15, kde Komora sídlí již od roku 2002. Rozhodnout má Shromáždění delegátů ČKAIT 2. října 2021.

Dostavbou a opravou hlavního sídla ČKAIT se zabývalo shromáždění delegátů ČKAIT již opakovaně. Budova v Sokolské ulici v Praze je hlavním místem, kde jednají orgány Komory (představenstvo, dozorčí rada, stavovský soud, autorizační rada, rada EU, ediční rada), pracovní komise (11), profesní aktivity (9), pořádá se celoživotní vzdělávání pro autorizované osoby i skládají zkoušky odborné způsobilosti. Je sídlem nejen kanceláře ČKAIT, kanceláře oblasti ČKAIT Praha, ale i dalších organizací, jako např. Informačního centra ČKAIT, s.r.o., či Českého svazu stavebních inženýrů. Částečnou úpravou budova prošla v roce 2003, kdy ve vnitrobloku byla zasklena část pavlačových ochozů a byl zbudován exteriérový výtah.

Současný stav neodpovídá významu Komory

Hlavní vstup není reprezentativní a neodpovídá významu ČKAIT. Vstupní recepce, která je zároveň prodejnou odborné literatury, je od ulice oddělena několika schody. V současné době je k dispozici pouze jeden přednáškový sál s kapacitou 62 míst, který není pro pořádání odborných přednášek a programu celoživotního vzdělávání

dostačující. Prostory zkušebního místa v podkroví jsou nevyhovující. Kapacita prostor pro jednání již nepostačuje, veškeré kancelářské prostory jsou přitom plně využity.

Co se očekává od dostavby budovy a úpravy dvora?

Je nesporné, že je naprosto nezbytné dispozičně upravit přízemí stávající budovy a vytvořit nový reprezentativní bezbariérový vstup. Požadoval se však také nový víceúčelový sál pro cca 130 až 200 posluchačů a rozšíření plochy kanceláří, tedy dostavba nové budovy ve vnitrobloku. Parkování bylo ponecháno na úvaze projektantů.

Jak probíhala příprava?

Pro ověření možnosti dostavby Představenstvo ČKAIT nejprve v roce 2015 vypsal ideovou studentskou soutěž, které se zúčastnilo šestnáct týmů. Roku 2016 byla zpracována objemová studie, vycházející z této studentské soutěže i z limitů územního plánu i Pražských stavebních předpisů. Představenstvo se v listopadu 2016 seznámilo s možnostmi dostavby a doporučilo dále zpřesnit

zadání. V únoru 2017 pak projednalo další postup. Během září 2017 bylo představenstvem schváleno zadání formou soutěžního dialogu. Zpracováním soutěžních podmínek podkladů byl v říjnu 2017 pověřen projektový atelier DELTAPLAN spol. s r.o.

Zároveň byla jmenována odborná porota pro posouzení soutěžních návrhů ve složení: Ing. František Mráz – předseda poroty, Ing. Jan Korbel – místopředseda poroty, Ing. Michal Drahorád, Ph.D., Ing. Radek Hnízdil, prof. Ing. Karel Kabele, CSc., Ing. Aleš Poděbrad, Ing. arch. akad. arch. Jiří Mojžíš a dva náhradníci – Ing. Karel Vaverka a Ing. Vladimíra Špačková. Na základě referencí byly vyzvány tři týmy: FAM ARCHITEKTI, s.r.o., Praha; EHL & KOUMAR ARCHITEKTI s.r.o., Praha; THER Architektonický ateliér, Chrudim. Porota vyhodnotila soutěžní návrhy do konce února 2018 a výsledek předložila Shromáždění delegátů ČKAIT 2018. To uložilo představenstvu pokračovat v přípravě rekonstrukce a dostavbě sídla Komory v Praze. Požadovalo vytvořit pracovní skupinu, která v návaznosti na ekonomické a provozní podmínky upraví zadání. Výsledky měly být předloženy delegátům příští rok. Následující Shromáždění delegátů 2019 uložilo představenstvu, aby nechalo zpracovat studii proveditelnosti dostavby objektu ČKAIT v Sokolské ulici a do té doby mělo zastavit přípravu. Poslední shromáždění delegátů 2020 uložilo představenstvu, aby nechalo dopracovat předloženou studii proveditelnosti dostavby budovy Komory s porovnáním současného a budoucího stavu s lokací a využitím prostor. V cashflow studii mělo být uvažováno s polovinou volných prostředků Komory.

Doporučení pro Shromáždění delegátů 2021

Představenstvo se ekonomickou náročností dostavby v posledním roce opakovaně zabývalo. Po zjištění, že realizace studie, která byla naposledy shromáždění delegátů předložena, by stála více než 100 mil. Kč, bylo rozhodnuto, že je třeba některé požadavky seškrtnat. V poslední variantě dostavby sídla ČKAIT proto byla zrušena parkovací místa ve vnitrobloku a zmenšena plocha kanceláří. Poradenská společnost Edifice construction & consulting přesto na základě čistě ekonomické analýzy z dubna 2021 nedoporučila realizaci záměru, a to ani v revidované verzi koncepční studie ze 17. března 2021. S ohledem na převis nabídky volných kancelářských prostor doporučila podrobněji uvážit i možnost změny sídla Komory nebo nákup dalších kancelářských prostor. Zároveň uvedla, že při posuzování záměru dostavby sídla je nutné zvažovat i jiné kvalitativní argumenty, jako je historická kontinuita sídla, lokace v centru Prahy, případně spekulace růstu budoucího realitního trhu v centru Prahy, konzervativní přístup správy aktiv, které nelze jednoduše číselně vyjádřit.

Představenstvo ČKAIT se na druhém zasedání 22. dubna 2021 rozhodlo, že dopracovaná studie se jeví jako neekonomická, a proto doporučí Shromáždění delegátů 2021 pro ekonomické zhodnocení volných prostředků při zakoupení nových administrativních prostor blízkých budově Komory a současně část prostředků použít pro úpravy budovy Sokolská 15 (10 pro, 3 se zdrželi, 0 proti).

Ing. Markéta Kohoutová

šéfredaktorka časopisu Z+i ČKAIT

Proč si myslím, že je dostavba hlavního sídla ČKAIT v Sokolské ulici v Praze důležitá?

Ohlédneme-li se za historii existence ČKAIT, po kterou je provázána touto nemovitostí, zjistíme, že se za tu dobu Komora dramaticky proměnila.

Nenarostl jen počet členů, o které se Komora „stará“ a zastupuje jejich zájmy, a s tím související administrativní zátěž, ale významně se rozrostlo i portfolio aktivit, jimž se Komora jako organizace v zájmu svých členů věnuje (vzdělávací programy, propagace Komory, legislativní činnost apod.). V posledních letech začala Komora hrát významnou roli jako partner státní správy (připomínkové místo při tvorbě zákonů, spolupráce na prováděcích vyhláškách), technické normalizace (spolupráce s agenturou ČAS v oblasti technických norem a BIM) i dalších veřejných organizací. V neposlední řadě se Komora rovněž začala aktivně angažovat v záležitostech autorizovaných osob ve veřejném prostoru. Všechny tyto aktivity s sebou přinášejí nutnost prezentace Komory jako důvěryhodné, nezávislé a nestranné organizace sdružující více než 32 000 členů. Jsem toho názoru, že stávající stav budovy ČKAIT v Sokolské ulici v Praze již výše uvedeným potřebám přestává stačit a je třeba s tím něco začít dělat. Nechme pro tentokrát stranou konkrétní technické a organizační požadavky související s provozem kanceláře Komory, oprostěme se od technického řešení rekonstrukce a jejího financování a zamysleme se pouze nad základními otázkami spjatými s modernizací sídla Komory.

ČKAIT potřebuje sídlo, které bude odpovídat významu Komory a cílům, jichž chceme jako profesní organizace dosáhnout. Je třeba si přiznat, že cíle nejsou nijak malé a k jejich dosažení je nutná spolupráce s celou řadou partnerů a organizací. Sídlo Komory rozhodně nemá být honosné, ale má být funkční, důstojné a důvěryhodné. Jinak řečeno má vyjadřovat Komoru takovou, jakou ji chceme mít, respektive jak chceme, aby ji vnímali ostatní.

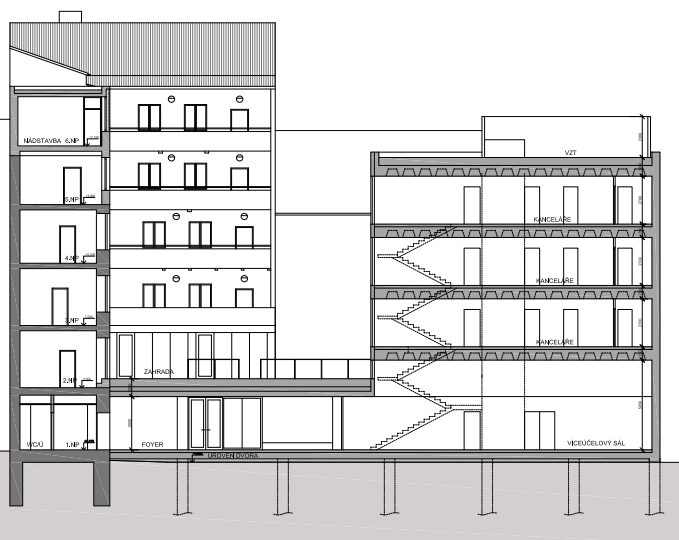
Osobně se domnívám, že Komora by měla sídlit tam, kde má nejbližší k naplňování vytyčených cílům. Z tohoto pohledu bychom lepší umístění než v centru Prahy jen těžko hledali. Alternativa podnájmu je z mého pohledu nepřijatelná, stejně jako nedává v současnosti ekonomický smysl koupě nové nemovitosti v širším centru Prahy.

Rozumným východiskem ze stávající nevyhovující situace mi proto připadá modernizace nynější budovy, společně s případnou dostavbou dalších prostor podle potřeb Komory. Na závěr je nutno konstatovat, že modernizace hlavního sídla Komory musí být doprovázena i modernizací ostatních prostor Komory, tedy jak domu ČKAIT v Brně, tak i prostor oblastních kanceláří.

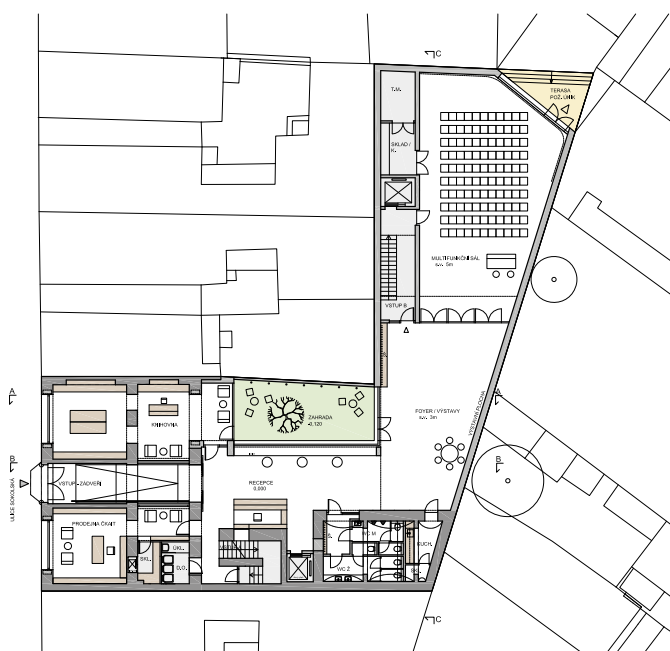
Ing. Michal Drahorád

člen Představenstva ČKAIT

Charakteristiky optimalizované studie z března 2021

Půdorys přízemí, 1. NP

Řezopohled C-C

Bilance stávající budovy a navrhované novostavby			
Hrubá podlahová plocha (HPP)	Celkem	Stávající budova	Novostavba
Plocha podzemí [m ²]	197	197	0
Plocha přízemí [m ²]	648	282	366
Plocha nadzemí [m ²]	2 146	1 520	626
HPP celkem [m ²]	2 991	1 999	992
Obestavěný objem [m ³]	8 973	5 997	2 476

Jednotková cena novostavby: 63 902 Kč/m² (25 602 Kč/m³), jednotková cena stavebních úprav stávající budovy: 11 337 Kč/m² (3 779 Kč/m³)

Stavební zásahy lze v zásadě dělit na úpravy stávajícího objektu při ulici Sokolské a vestavbu nového objektu do dvora.

- Novostavba: železobetonová nosná konstrukce.
- Nástavba: dřevěná opláštěná konstrukce.
- Dostavba je o patro nižší, ve dvoře je pouze přízemní objem.
- Dostavba neobsahuje 1.NP s parkingem, parkování je zrušeno, bude nahrazeno na ulici při plánovaném zúžení Sokolské ulice.
- Průčelí se upraví ve smyslu vytvoření výkladce.
- Průjezd bude upraven na knihovnu přístupnou z recepcce.
- Multifunkční sál s foyer a hygienickými zařízeními se přesunul na úroveň 1.NP, tedy s přímou návazností na hlavní recepci, světlá výška multifunkčního sálu je upravena na 5 m,
- Dvůr je navrhován jako pohledová a pobytová zahrada a prosvětluje recepci a foyer.
- Prodejna literatury má příruční sklad.
- Byl zrušen stropní světlík do foyer, nahrazen byl prosvětlením sálu ze severní strany.
- Nadstavba na dvorní křídlo zůstává beze změny, stejně jako dispoziční principy dostavby.
- Pavlač ve 2.NP bude rozšířena a zasklena v návaznosti na střešní zahradu a knihovnu v přízemí.
- Ve 2.NP dojde k rozšíření vstupu do stávajícího sálu.
- Namísto dámských hygienických zařízení ve 2.NP (budou přesunuty k pánským) dojde k vytvoření rezervy pro kancelář.
- Pavlač ve 3.NP bude zůstává otevřená.

Provozní schéma návrhu lze v zásadě horizontálně členit na 1.NP jako podlaží zčásti reprezentativní, určené primárně pro návštěvníky ČKAIT a veřejnost; vyšší podlaží jako soukromé kancelářské, se společnou pobytovou zahradou na úrovni 2.NP. Hlavní vstup situujeme do středu objektu, do stávajícího průjezdu, ze kterého se stává vstupní foyer celého domu. Umístění recepcce a výškové vyrovnání úrovně 1.NP a ulice považujeme za klíčové. Navrhujeme širokou kapacitní rampu, která přivede uživatele budovy do světlého, vzdušného a reprezentativního prostoru recepcce. V rámci optimalizace provozního řešení jsme zvolili možnost umístění nového výtahu do prostoru vedle stávajícího schodiště. Kromě těchto benefitů lze další výhody spatřit v možnosti mírného zvětšení výtahové kabiny a především zvýšením rychlosti jejího pohybu. Jsme si vědomi zvýšených stavebních nákladů rekonstrukce, ale preferujeme jasnou a velkorysou vizi s přesahem na několik desítek let dopředu. Nad dvorním traktem navrhujeme využít možnost střešní nadstavby nad 4.NP, která zároveň nahradí stávající mansardu zděnou fasádou kopírující patra pod ní. V nadstavbě vznikne nová kancelář pro expanzi provozovatele. Konstrukčně navrhujeme tuto nadstavbu pojet jako dřevostavbu.

Pražské stavební předpisy (PSP) umožňují redukovat parkovací stání na nulu, i za cenu mírného uživatelského diskomfortu. Ten je vykompenzován vynikající dopravní obslužností lokality metrem a tramvají (stanice I. P. Pavlova). V souvislosti s ekonomickou objemovou optimalizací návrh nepředpokládá zřízení a zachování parkovacích stání.

Vybráno ze studie
FAM ARCHITEKTI, s.r.o.

Setkání Visegrádské čtyřky v srpnu

Informace o 21. setkání zástupců regionálních stavebních komor a svazů Česka, Slovenska, Polska a Maďarska (tzv. malá V4) ve dnech 19.–22. srpna 2021 v Krakově. Účastníci navštívili i nevyšší budovu Unity Tower.

Jednání se zúčastnily tyto organizace: oblast ČKAIT Ostrava, oblast ČKAIT Karlovy Vary, oblast ČSSI Karlovy Vary, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Mérnöki Kamara Miskolc (MMK Miskolc), Heves Megyei Mérnöki Kamara Eger (MMK Eger), Regionálna kancelária, Slovenská komora stavebných inžinierov Trnava (RK SKSI Trnava), Regionálne združenie SKSI Košice, Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa (MOIIB Kraków), Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Kraków (PZITB Kraków).

V závěru akce podepsali vedoucí delegací protokol o průběhu setkání s tím, že následující setkání proběhne 25.–28. srpna 2022 v Maďarsku.

Ing. Svatopluk Bijok
předseda oblasti ČKAIT Ostrava

Energetická udržitelnost jako hlavní téma

Hlavním tématem setkání byly budovy s nízkými nároky na spotřebu energií (pasivní domy) v zemích V4. Zástupci jednotlivých zemí ve svých přednáškách informovali o předpisech k danému tématu a také o realizovaných stavbách. Za českou stranu vystoupil Radim Václavík, který seznámil přítomné s projektem a realizací první pasivní administrativní budovy (firmy INTOZA) v ČR, která stojí v Ostravě a nese název Otazník. Za slovenskou stranu vystoupil Jaromír Rybár s tématem Projektování budov s požadavky na nízkou spotřebu energií, za maďarskou stranu pak Borics József přednesl příspěvek o nízkoenergetických stavbách v Maďarsku a nakonec za polskou stranu referovala Katarzyna Nowak na téma projektování pasivních budov v Polsku.

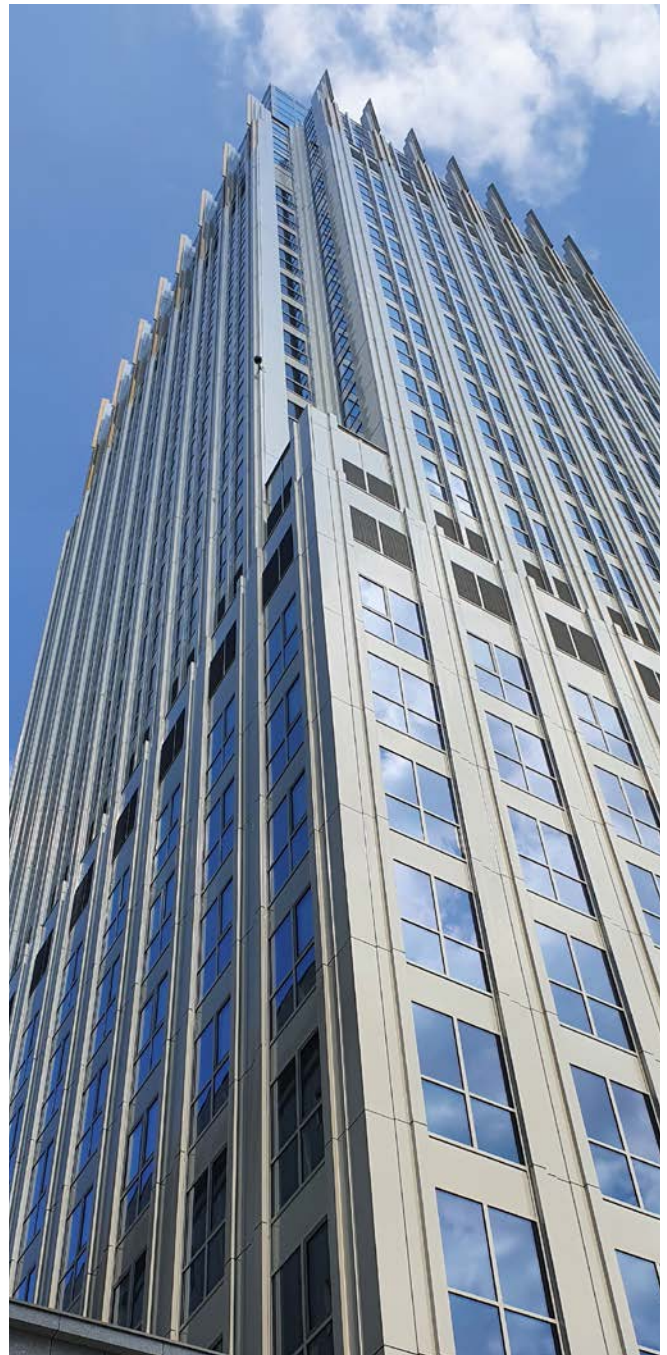
Jednání „velké V4“ bude letos v říjnu

Vedoucí delegací rovněž referovali o činnosti ve svých regionech od posledního setkání, které bylo z důvodu pandemie covid-19 před dvěma lety (v roce 2020 se setkání neuskutečnilo). Zygmunt Rawicki – viceprezident rady Polské komory stavebních inženýrů (PIIB) připomenul historii vzniku vzájemné spolupráce komor zemí V4 a informoval o nadcházejícím setkání „velké“ V4 v maďarském Debrecínu ve dnech 7.–10. října 2021.

Jednání probíhala v budově, která je současně laboratoří pro výzkum chování stavebních materiálů z hlediska tepelné izolace a také pro výzkum vlivu staveb na člověka. Budova má již od realizace zabudováno více než 3 000 čidel, jejichž údaje jsou průběžně zaznamenávány a následně vyhodnocovány. Kromě toho je v laboratoři umístěna i figurína člověka s čidly, pomocí které se mají posuzovat i vzájemné interakce člověka a stavby z hlediska tepelné pohody.

Polští kolegové uspořádali v rámci setkání i odborné exkurze:

- na stavbu nové silniční trasy „Lagiewnickiej“ s tunelovými objekty – 5 silničních a 1 tramvajový, která tvoří 3,5 km dlouhý úsek městského okruhu Krakova (stavba je spolufinancována EU),
- na nejvyšší budovu v Krakově Unity Tower výšky 102,5 m,
- na stavbu modernizace kolejové trasy E30 v Krakově, která je součástí cca 20 km modernizace trati se 2 estakádami, viadukty a celou řadou dalších objektů. Trasa E30 představuje investici přesahující 1 mld. zlotých.

Nevyšší budova v Krakově, Unity Tower (foto: Svatopluk Bijok)

Konference připravované oblastní kanceláří Karlovy Vary

Inženýrské problémy obnovy památek Plasy 2021

V současné době vrcholí přípravy a zajištění financování mezinárodní konference, která proběhne ve dnech 12.–13. listopadu 2021 v Centru stavitelského dědictví NTM v Plasích.

Hlavním pořadatel: OK ČKAIT a OP ČSSI v Karlových Varech.
Spoluorganizátoři: Inženýrské komory z České republiky, Slovenska, Polska, Bavorska a Durynska, Národní technické muzeum, Národní památkový ústav, spolek Industriální stopy, firma Remmers.

Předpokládá se následující program:

- **pátek 12. 11. 2021** – jednání konference a exkurze do kláštera Plasy
- **sobota 13. 11. 2021** – jednání konference a exkurze do Centra stavitelského dědictví Národního technického muzea (konvertovaný pivovar a hospodářský dvůr kláštera Plasy).

Město a Světlo

25. mezinárodní konference
Městské inženýrství Karlovy Vary

Kdy: 5. listopadu 2021

Kde: Kulturní centrum Svoboda v Chebu

Program:

- Osvětlení měst z ekologického, ekonomického a sociálního hlediska
- Řešení městského osvětlení a jeho propojení se systémy pro řízení dopravy
- Jak trvalé jsou světelné diody?
- Slunce a stín ve veřejném prostoru
- Význam oslunění v městském prostředí

Ing. Svatopluk Zídek

hlavní organizátor konference
předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary

Životní jubilea osobností ČKAIT

Ing. Jaroslav Korbelař

75 * 26. června 1946
Velim

Mostař a ocelář Ing. Jaroslav Korbelař se narodil 26. června 1946 ve Velimi. Roku 1969 absolvoval Fakultu stavební ČVUT v Praze. Svou celoživotní projektovou praxi rozdělil do tří firem: PRAGOPROJEKT Praha, kde působil v letech 1970

až 1992 jako vedoucí projektant, PONTEX, kde pracoval v letech 1992 až 2003 jako hlavní projektant, VPÚ DECO PRAHA, kde byl v letech 2003 až 2008 ředitelem dopravního ateliéru. Specializoval se převážně na projekty novostaveb a rekonstrukcí ocelových i ocelobetonových silničních a železničních mostů i lávek pro pěší. Z mnoha referencí se sluší jmenovat alespoň Dlouhý most v Českých Budějovicích, lávku pro pěší přes D1 v Praze-Chodově, příhradový železniční most přes Radbuzu v Plzni a přes Ohři v Karlových Varech, rekonstrukci obloukového mostu na D6 přes Ohři v Lokti, výsuvnou skruž na Tchaj-wanu, ocelové pomocné konstrukce pro betonový obloukový viadukt v Malajsii a supervizi mostu Apollo přes Dunaj v Bratislavě. Ač přesvědčený mostař a ocelář, prováděl i supervizi železobetonového předpjatého mostu přes Tigris v Bagdádu i dokumentaci technologie těžkého průmyslu a průmyslových hal realizovaných v Německu a Rusku.

Inženýr Korbelař se kromě projektování zabýval i normovou činností (ČSN Provádění ocelových konstrukcí a předpis pro provádění mostů Bailey Bridge v civilním sektoru), prezentoval svá díla na mnoha konferencích i v odborných časopisech. Jako vedoucí pracovní skupiny a později i celého ateliéru vynikal svou odbornou erudicí, trpělivostí i vstřícností ke kolegům při řešení všech problémů. Po odchodu na „zasloužený odpočinek“ Jaroslav přesídlil do Karlových Varů a s plnou vervou se vrhl na samostatnou odbornou činnost. Po získání certifikátu korozního inženýra se věnoval převážně supervizi ocelových konstrukcí na opravě dálnic (D1 – úsek 9 a 25, SOKP 510) a mostů, např. Žďárkovského mostu, a expertní činnosti. Po dlouhou dobu působil jak při státních zkouškách ve zkušebních komisích na Fakultě stavební ČVUT v Praze, tak stále působí ve zkušební komisi ČKAIT. V poslední době se podílel na revizi TKP SPK 19B, na tvorbě nové 19C a nyní působí jako TDS na stavbách lávek pro pěší přes nádraží v Karlových Varech a v Chebu. V roce 1993 získal autorizaci pro obor mosty a inženýrské konstrukce a v současnosti vykonává funkci předsedy oblastní pobočky ČSSI Karlovy Vary a člena prezidia ČSSI ČR. Vzhledem k tomu, že jsme spolu pracovali „rameno vedle ramene“ po celých třicet let, dovoluji si ti, milý Jardo, za všechny kolegy popřát do dalších let pevné zdraví, hodně elánu, mnoho krásných pracovních výzev a samozřejmě i chvíle radosti a odpočinku ve tvé veliké rodině.

Ing. Jiří Schindler

člen oblasti ČKAIT Praha

Ing. Miroslav Čermák

80 * 14. června 1941
Šlapanice

Je kandidátem věd, odborníkem v pozemním stavitelství. V letech 1990 až 1992 působil v přípravném výboru pro obnovení činnosti Komory na pozici pověřence pro spolupráci s exekutivou, samosprávou a garanta pro informační činnost. Po vzniku

ČKAIT byl zvolen prvním místopředsedou představenstva Komory, předsedou oblasti ČKAIT Brno a předsedou regionální sekce Morava. Institucionální problematiku vytvářející se Komory řešil na konzultacích s oblastmi ČKAIT Jihlava, Olomouc, Ostrava a Zlín, takže na jednání představenstva Komory přinášel diskutované konzistentní návrhy, které byly představenstvem respektovány. V Brně vybudoval zkušební místo pro zkušební komise autorizačních zkoušek a činnost autorizační rady. Zasloužil se o koupi a opravu tamějšího domu na adrese Vrchlického sad 2, ve kterém působí ČKAIT dosud. Na Vysokém učení technickém

v Brně působil ve Vědecké radě Fakulty stavební. V době činnosti jubilanta ve funkcích v Brně byla Komora autoritou ceněnou na odborných a vysokých školách, v brněnské státní správě i samosprávě a rovněž ve Vídni v rakouské Spolkové komoře architektů a inženýrů-konzultantů a v Rakouském svazu inženýrů a architektů (ÖIAV). Spolupráce s Vídni vyústila v exkurze, velmi dobře hodnocené členy, a kontakty vždy na vysoké úrovni. Jubilant je jednatelem společnosti vyrábějící hliníkové a plastové konstrukce pro pozemní stavby a regenerace bytových domů i občanských staveb. Jeho firma má stabilní dobrou pozici na trhu v ČR. V Modřicích u Brna postavil a vybavil moderní výrobní technologický areál s halami a manipulačními plochami. Jeho firma podporuje kulturní a humanitární akce.

Je pro něj příznačný přátelský úsměv ve tváři i spartánský životní styl, což je nesporně zdrojem energie pro jeho výkony i v současnosti. K dovršení vzácného jubilea upřímně blahopřejeme a připojujeme se ke všem gratulantům s přáním pevného zdraví do dalších let.

Ing. Miroslav Loutocký
oblast ČKAIT Brno

Ing. Václav Honzík

85 * 20. srpna 1936
Plzeň

Je jedním ze zakládajících členů ČKAIT. Aktivně pracoval jako člen Dozorčí rady a Dozorčí komise ČKAIT, které několik let předsedal. Dlouhá léta byl i členem OV ČKAIT Plzeň, kde se stal posléze místopředsedou. Mezi kolegy je znám svou

činností zkušební komisaře v oboru statika a dynamika staveb. Jeho jméno je známo i v akademických kruzích, kde byly a jsou ceněny jeho bohaté praktické zkušenosti.

Václav Honzík se narodil v Plzni, ve které působil celý svůj profesní život. Po absolvování gymnázia v Rokycanech v roce 1955 zahájil studium na Fakultě stavební ČVUT v Praze, kde úspěšně roku 1960 obhájil diplomovou práci. Svou profesní kariéru zahájil

nástupem do Škodových závodů na pozici projektant-statik ocelových konstrukcí. Jeho dalšími působišti byl plzeňský ateliér VPÚ Praha a Stavoprojekt Plzeň, v němž nakonec postoupil na funkci vedoucího statika ústavu. Po roce 1989 založil se dvěma společníky projektovou firmu Torion se sídlem opět v Plzni. Kdo by si myslel, že po odchodu do důchodu ho statika již nebude zajímat, byl by na omylu. Ještě v současné době se aktivně účastní práce v aktivu statiků a jeho názory jsou pro širokou řadu kolegů velmi cenné. Vždyť stavby jako padesátimetrový plavecký bazén bez použití izolací v Plzni, rekonstrukce tamějšího divadla J. K. Tyla či dynamicky namáhané základy obřích lisů ve Škodě Plzeň hovoří samy za sebe. V oblasti problematiky zděných konstrukcí byste dlouho hledali jemu rovnocenného odborníka.

Přejeme jubilantovi do dalších let mnoho zdraví, štěstí, neutuchající zájem o statiku a v 85 letech rovněž přesné tenisové údery.

Výbor oblasti ČKAIT Plzeň

Nový prezident Saské inženýrské komory

Novým prezidentem Saské inženýrské komory byl letos zvolen Dr.-Ing. Hans Jörg Temann. Nahradil tak ve funkci dosavadního prezidenta, kterým byl prof. Dr.-Ing. Hubertus Milke. Prof. Milke z funkce z osobních důvodů odstoupil. Saská inženýrská komora v čele s prof. Milkem patřila k nejvýznamnějším zahraničním komorám spolupracujícím zejména při organizaci a zajiš-

tění financování mezinárodní konference Městské inženýrství Karlovarsko z prostředků EU.

Dr.-Ing. Hans Jörg Temann vede dlouhodobě se svým obchodním partnerem Dipl.-Ing. Benno Schöpem projektovou kancelář Temann & Schöpe v Lipsku. V Saské inženýrské komoře dosud působil v představenstvu komory ve funkci viceprezidenta. Ve svém osobním dopise mne ubezpečil o svém zájmu pokračovat v dosavadní úspěšné spolupráci Saské inženýrské komory s ČKAIT.

Ing. Svatopluk Zídek
předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary

Finále Stavby roku 2021, z 92 přihlášených staveb je 33 nominací

Na slavnostním večeru v pondělí 6. září 2021 v Dopravní hale Národního technického muzea v Praze bylo vyhlášeno 33 nominovaných staveb, z nichž budou vybráni vítězové letošního ročníku. Slavnostní udílení titulů a zvláštních cen proběhne 18. října 2021 tradičně v Betlémské kapli v Praze.

V letošním roce probíhá již 29. ročník prestižní soutěže Stavba roku. Již tradičními vypisovateli jsou Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) a Svaz podnikatelů ve stavebnictví (SPS). Novým generálním mediálním partnerem Stavby roku 2021 se stala CNN Prima NEWS, jež se podílí na představení všech přihlášených staveb.

Předseda poroty to má pevně v rukou (Revitalizace parku u biskupství, Ostrava)

Když se staré snoubí s novým (Depozitář Slovenská strela v Koprivnici)

Stavby ze všech krajů

Soutěž Stavba roku si rok od roku získává čím dál tím větší prestiž, a to zejména tím, že mezi sebou soutěží stavby rozličných velikostí, různého typologického spektra a stavebních odvětví. Nejinak tomu bylo také v letošním ročníku, o čemž svědčí nový neuvěřitelný rekordní počet staveb v celé historii soutěže. O titul Stavba roku 2021 soutěží celkem 92 staveb. Z toho je devadesát staveb z České republiky, a to ze všech čtrnácti krajů ČR. Dvě stavby byly českými firmami realizovány v zahraničí – v Norsku a Dubaji, SAE.

Porota navštívila všechny stavby

V letošním roce, stejně jako v předcházejícím ročníku, porota osobně navštívila všech devadesát přihlášených staveb. Pětičlenná porota spolu s ředitelkou rozvoje nadačních programů Ing. arch. Marií Špačkovou musela odladit scénář, jak vše v průběhu letních prázdnin zvládnout. Před samotným zahájením prací byl opětovně zvolen předsedou poroty Ing. arch. akad. arch. Jan Vrana. Dalšími členy poroty byli Ing. arch. Martina Hovořáková (Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství), Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. (Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě), doc. Ing. Jan Pašek, Ph.D. (Svaz podnikatelů ve stavebnictví) a Ing. Ladislav Vaněk (Ministerstvo průmyslu a obchodu). Jako expert byl přizván prof. Ing. arch. Zdeněk Jiran.

Prohlídky všech staveb byly velmi důležitou a nezbytnou součástí práce poroty. Díky hlavnímu sponzorovi firmě Renault Česká republika porota během tří týdnů pohodlně projela tisíce kilometrů Českou republikou, při vlastní návštěvě všech devadesáti staveb do nohou dostala 140 km a vyšlapala tisíce schodů v kostelních věžích, rozhlednách i při obhlídce podzemního kanalizačního spadiště.

Porotě na jejich cestách přálo krásné počasí, ale zejména panovala po celou dobu výtečná a optimistická atmosféra. Všechny stavby navštívil rovněž filmový štáb, jenž sbíral materiál na dokument Stavba roku 2021 a pro jednotlivé spoty všech přihlášených staveb.

Do finále se dostalo 33 staveb

Ve finálním kole se sejdou stavby ze všech čtrnácti krajů. Nejvíce zástupců mají kraje Praha a Středočeský kraj, které také měly nejvíce přihlášených staveb.

- Osm staveb z kraje Praha (z 24 přihlášených) – Rekonstrukce objektu Bubenská 1, Praha 7; Kostel Krista Spasitele a komunitní centrum, Praha-Barrandov; Rekonstrukce a modernizace budovy č. 36 a č. 37 v areálu Pražské plynárenské, a.s.; Komunardů XXXV,

Praha 7; Hybernská 1, Praha; Parkview, Praha 4; LIVESPORT – kanceláře jako Stroj řízený Piloty, Praha; Rekonstrukce kanalizačního sběrače, ul. Nad Novou Libní, Praha 8.

- Šest staveb ze Středočeského kraje (z šestnácti přihlášených) – Dostavba školního areálu Základní školy ve Zdicích; Obnova poutního areálu ve Staré Boleslavi – mariánská zóna; Revitalizace areálu kostela sv. Bartoloměje v Kolíně; LC LIDL ČR, Buštěhrad; Sportovní hala v Borkách – HALA BORKY, Kolín; Stodola 21 / Třebešice.
- Tři stavby z Moravskoslezského kraje (z deseti přihlášených) – Depozitář Slovenská strela, Kopřivnice; Voliéra La Pampa v Zoo Ostrava; Vila vnitřní krajina, Nový Jičín.
- Tři stavby z Olomouckého kraje (ze čtyř přihlášených) – Vila park Olomouc, etapa 2; Radnice Olomouc; Muzeum Komenského v Přerově – záchrana a zpřístupnění paláce na hradě Helfštýn.
- Dvě stavby z Jihomoravského kraje (z osmi přihlášených) – VD Boskovice, zvýšení bezpečnosti VD za povodní; Komplexní simulační centrum Masarykovy univerzity, Brno.
- Dvě stavby z Pardubického kraje (ze dvou přihlášených) – Mateřská škola Doubek, Pardubice; Silniční most přes Labe mezi Valy a Mělicemi.
- Dvě stavby ze Zlínského kraje (ze dvou přihlášených) – Obnova objektu národní kulturní památky, areál Pustevny, objekt Libušín; Revitalizace budovy Sandrik Vsetín.
- Jedna stavba z Jihočeského kraje (ze čtyř přihlášených) – Nová psychiatrie – Nemocnice Tábor, a.s.
- Jedna stavba z Karlovarského kraje (ze dvou přihlášených) – Sanace nestabilních naspů zemního tělesa, Dalovice u Karlových Varů.
- Jedna stavba z Královéhradeckého kraje (ze čtyř přihlášených) – Oblastní nemocnice Náchod – I. etapa modernizace a dostavby.
- Jedna stavba z Libereckého kraje (ze šesti přihlášených) – Obnova areálu poutního kostela Navštívení Panny Marie v Horní Polici – I. etapa.
- Jedna stavba z Plzeňského kraje (ze čtyř přihlášených) – Kulturní centrum – Pivovar Domažlice.
- Jedna stavba z Ústeckého kraje (ze tří přihlášených) – Městská plavecká hala Louny.
- Jedna stavba z Kraje Vysočina (z jedné přihlášené) – Rekonstrukce a výstavba výukového centra VŠPJ Jihlava.

Mezi nominace byly zařazeny i obě zahraniční stavby Silnice Fv. 714 „Astfjordkryssing“ vč. tunelů Slordal a Mjones v Norsku (Metrostav a.s.) a Royal Grammar School Guildford Dubai.

Veřejné hlasování končí až 17. října

Pro širokou odbornou i laickou veřejnost stále probíhá veřejné hlasování, které bude ukončeno v neděli 17. října 2021 ve 12.00 hod. Také vy můžete dát svůj hlas vaší favorizované stavbě na www.stavbaroku.cz. Cenu veřejnosti bude v letošním roce udělovat generální mediální partner CNN Prima NEWS v podobě Ceny CNN Prima NEWS.

Podrobnosti a obrazová dokumentace všech přihlášených staveb je na stránkách www.stavbaroku.cz.

Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.
členka Představenstva ČKAIT

Porota v jídelně Libušín na Pustevnách (Obnova národní kulturní památky Libušín)

Porota se učí novému řemeslu (Komplexní simulační centrum Masarykovy univerzity, Brno)

Stoupáme, stoupáme, kolik to bude schodů? (Rozhledna Blahutovice)

Rekonstrukce budovy bývalé městské spořitelny Sparkasse Karlovy Vary na nové obchodní centrum získala 1. cenu v soutěži Stavby Karlovarského kraje a Cenu primátorky statutárního města Karlovy Vary. (foto: RSS Karlovy Vary)

Stavby Karlovarského kraje 2021

Regionální stavební sdružení Karlovy Vary vyhlásilo na konci června 2021 výsledky 20. ročníku přehlídky a soutěže Stavby Karlovarského kraje. Letos se přihlásilo celkem 28 staveb a 15 projektů. Od začátku soutěže je to nejvíce přihlášených.

Nejlepší stavby a projekty byly vyhlášeny na slavnostním večeru v grandhotelu Ambassador Národní Dům v Karlových Varech 18. června. O titul Stavba roku soutěžily stavby i rekonstrukce z celého Karlovarského kraje – bytové domy, stavby občanské vybavenosti, průmyslové stavby, stavby dopravní. V přehlídce projektů byly z Karlovarského kraje návrhy bytových domů, škol, Alžbětiniých lázní, využití ploch k rekreaci, část komunikace D6, rekonstrukce starých objektů.

Ve veřejném hlasování na internetu bylo odevzdáno celkem 16 184 platných a ověřených hlasů.

Za dvacet let bylo veřejnosti představeno 559 nových a někdy i méně známých realizací staveb a projektů.

Nejlepší projektant a stavbyvedoucí roku

V rámci celé akce Dny stavitelství a architektury Karlovarského kraje 2021 byl oceněn projektant roku Karlovarského kraje **Ing. Martin Šafařík** a za dlouhodobé vynikající výsledky při statickém projektování a posuzování staveb zejména v Karlovarském kraji. Stavbyvedoucím roku se stal **František Laštovička**, oceněno bylo jeho dlouhodobé úspěšné a kvalitní řízení staveb, podílel se i na projektu Modernizace a dostavba objektu TWR LLKV na letišti Karlovy Vary.

Osobnost stavitelství

Po desáté byla udělena cena Osobnost stavitelství Karlovarského kraje, kterou obdržel **akad. arch. Antonín Polony** za celoživotní dílo v oblasti architektury, za vysokou profesionalitu a odbornost s přihlédnutím k vysokým morálním vlastnostem a etickým hodnotám

Oceněné stavby

1. cena – Sparkasse Karlovy Vary

Další ocenění: Cena primátorky Statutárního města Karlovy Vary

Přihlašovatel/zhotovitel: BAU-STAV a.s., Ing. Petr Novák

Technická spolupráce: TIMA spol. s r.o. – obchodně výrobní služby

Návrh: PALLADIO PROGETTI, spol. s r.o., Ing. arch. Lumír Berčík

Stavebník: UCTAM Czech Republic and Slovakia s.r.o.,

JUDr. Jiří Hermann, PhD.

2. cena – Pivovar Červený vlk v Božím Daru

Další ocenění: Cena hejtmana Karlovarského kraje

Přihlašovatel/zhotovitel: BAU-STAV a.s., Ing. Petr Novák

Návrh: Arch. a projektový ateliér Huml & Vaníček, Ing. arch. Jiří Vaníček

Stavebník: PP servis a.s., zástupce stavebníka: Ing. Lukáš Málek

3. cena – Lávka přes řeku Ohři ve Svatošských skalách

Další ocenění: Cena časopisu Stavebnictví

Příhlašovatel/stavebník: Karlovarský kraj, Ing. Josef Janů
 Architektonický návrh: PONTIKA, s.r.o., Ing. Jan Procházka
 Projektant: Ing. Luděk Oberhofner
 Zhotovitel: Metrostav a.s., Ing. Jan Kvaš, MBA

Čestné uznání – Revitalizace Perninského rašeliniště

Příhlašovatel/stavebník: Lesy České republiky s.p., Hradec Králové
 Návrh: Sdružení REVITALIZACE PERNINK: Ing. Zuzana Macešková,
 Mgr. Vladimír Melichar, Ing. Ivan Forejt, Ing. Jiří Oboznenko, Ing.
 Jitka Tomandlová
 Zhotovitel: Kavina Jaroslav – Ekologické stavby, Jaroslav Kavina

Čestné uznání – Kaple – hřbitov Březová

Příhlašovatel/stavebník: město Březová, Bc. Jakub Fajt
 Projektant: Ing. arch. Václav Žůna
 Zhotovitel: BAUPORT s.r.o., Aleksandr Bytkov

Cena veřejnosti: Rekonstrukce bývalého hotelu Korunní princ Rudolf

Počet hlasů: 1 620 z celkových 7 226

Příhlašovatel/Projektant: Projekt stav, spol. s r.o., Ing. Martin
 Volný, Bc. Antonín Majer
 Zhotovitel: TribaseArch, spol. s r.o., Ing. Vojtěch Skřivan,
 BOLID M s.r.o. (střecha a krov), stavbyvedoucí Petr Stránský
 Stavebník: Mattoni 1873 a.s., Mgr. Martin Hanzl, zástupce společnosti

Projekty**1. cena – Střední uměleckoprůmyslová škola keramická a sklářská v Karlových Varech**

Příhlašovatel/stavebník: Karlovarský kraj, Mgr. Dalibor Blažek
 Návrh: Petr Hájek ARCHITEKTI, s.r.o.,
 prof. Ing. Mgr. akad. arch. Petr Hájek

2. cena – Náplavka řeky Ohře, Karlovy Vary

Příhlašovatel/stavebník: statutární město Karlovy Vary,
 Ing. Andrea Pfeffer Ferklová, MBA
 Návrh: archiSPACE s.r.o., Ing. Michal Kasík, Ph.D.

3. cena – Knihovna a muzeíčko Hranice

Příhlašovatel/stavebník: město Hranice, Ing. Daniel Mašlár
 Návrh: Ateliér KONCEPT, Ing. Petr Kostner

Cena veřejnosti – Obnova budovy chlěva – tvrz Pomezná

Počet hlasů: 1 048 z celkových 5 038

Příhlašovatel/stavebník: fyzická osoba Mgr. Petr Jaška
 Návrh: ArchEnergy s.r.o., Ing. Jan Kvasnička

Ing. Anna Vlášková

manažerka Regionálního stavebního
 sdružení Karlovy Vary

Více o soutěži na: www.stavbykarlovarska.cz

Perninské rašeliniště

Kaple hřbitov Březová

Lávka přes řeku Ohři

Pivovar Červený vlk

Statika staveb 2021 Plzeň

Do letošního programu již 4. ročníku úspěšné konference jsou zařazeny nově i poznatky z účasti statiků na stavbách poškozených tornádem na jižní Moravě a problematika navrhování geotechnických konstrukcí.

Místo: Congress Center Parkhotel Plzeň,
U Borského parku 2791/31, 301 00 Plzeň

Termín: úterý 14. září 2021 od 9.00 do 17.00 hod.

Oblast ČKAIT Plzeň ve spolupráci s Informačním centrem ČKAIT, s.r.o., a aktivem Statika a aktivem Geotechnika při ČKAIT připravuje již čtvrtý ročník odborné konference s názvem Statika staveb 2021 Plzeň. Konference je určena pro projektanty, statiky a další odborníky, kteří se zabývají navrhováním, prováděním i dozorováním staveb a zejména nosných stavebních konstrukcí. Cílem konference je výměna poznatků se zaměřením na navrhování a posuzování nosných konstrukcí pozemních staveb a poukázání na dobré i špatné návrhové postupy a realizace.

Statika se týká každé stavby

Konference bude zaměřena na problematiku navrhování a posuzování nosných konstrukcí pozemních staveb. Nově je do programu zařazena i část věnovaná pouze problematice navrhování geotechnických konstrukcí připravená ve spolupráci s aktivem Geotechnika. Bude se věnovat rizikům při hlubinném zakládání v kontextu geotechnického průzkumu a významu správně provedeného geologického průzkumu. Do letošního programu jsou zařazeny i poznatky z účasti statiků na stavbách poškozených tornádem na jižní Moravě, které se týkají zejména organizace jejich práce v místě postiženém živelní katastrofou a z toho vyplývajících doporučení pro zděné stavby. V návaznosti na přednášky bude diskutován i stav navrhování a zatížení konstrukcí v kontextu připravovaných změn po roce 2021.

Program konference

Téma 1: Zatížení a zásady navrhování staveb

- Současné trendy v betonovém stavitelství – doc. Ing. Lukáš Vráblík, Ph.D., vedoucí Katedry betonových a zděných konstrukcí Fakulty stavební ČVUT v Praze
- Zásady navrhování konstrukcí a novinky norem pro zatížení staveb v kontextu roku 2021 – doc. Ing. Jana Marková, Ph.D., Kloknerův ústav ČVUT v Praze
- Novinky v navrhování a posuzování betonových konstrukcí podle EC2 – Ing. Michal Drahorád, Ph.D., Katedra betonových a zděných konstrukcí Fakulty stavební ČVUT v Praze
- Posuzování průhybu železobetonových stropních panelů při dodatečném zatížení při přestavbách, zejména panelových domů – Ing. Michal Novák, Ph.D., Západočeská univerzita v Plzni

Téma 2: Stavby a tornádo

- Tornádo a jeho účinky z pohledu meteorologa – zatím v jednání ČHMÚ, pracoviště Plzeň
- Stavby po zásahu tornáda na jižní Moravě – stav a hodnocení staveb, organizace průzkumu a poznatky pro práci stavebních inženýrů a statiků – Ing. Ivan Koudelka, Ph.D., Ing. Jan Kasan, Ing. Rostislav Bílek

- Tornádo a stavby na Moravě – doc. Ing. Miloš Zich, Ph.D., VUT v Brně – videopřenos
- Zvýšení odolnosti nízkopodlažních zděných staveb proti běžným i mimořádným účinkům a tornádo na jižní Moravě – Ing. Luděk Vejvara, Ph.D.

Téma 3: Geotechnika

- Rizika při návrhu a provádění hlubinných základů, požadavky na geotechnický průzkum – doc. Ing. Jan Masopust, CSc.
- Kam může vést snaha vyhovět? Důsledky nesprávného vyhodnocení nedostatečného průzkumu na stavbě v Žamberku – Ing. Vojtěch Ježek

Závěrem proběhne diskuze k předneseným tématům.

Přihlášky

Konference je přístupná všem autorizovaným osobám i ostatní odborné veřejnosti. Vložné pro členy ČKAIT činí 1 000 Kč, pro ostatní odbornou veřejnost 1 500 Kč včetně DPH. Přihlášky na konferenci přijímá Oblastní kancelář ČKAIT Plzeň, Hřímálého 2464/37, Plzeň, na termínové listině www.ckait.cz; pro neautorizované osoby ČKAIT na plzen@ckait.cz. Informace o konferenci: Ing. Luděk Vejvara, Ph.D., tel. 603 216 966.

Ing. Luděk Vejvara, Ph.D.
předseda oblasti ČKAIT Plzeň

INŽENÝRSKÝ DEN

INŽENÝRSKÝ DEN 2021

DIGITALIZACE VE STAVEBNICTVÍ

TERMÍN

22. září 2021
od 9.30

MÍSTO

Historická aula Fakulty
stavební VUT v Brně

Konference bude zahájena slavnostním předáním čestného uznání autorizovaným osobám, které pomáhaly v první linii při odstraňování následků živelní katastrofy na Lounsku, Břeclavsku a Hodonínsku. Čestné uznání uděluje **Ing. Robert Špalek**, předseda ČKAIT.

Konference bude probíhat také online.

Počet účastníků prezenční formou se bude odvíjet od aktuálních protiepidemických opatření.

Konferenci moderuje **prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA**, 1. místopředseda ČKAIT.

PROGRAM

- Digitální Česko ve vazbě na stavebnictví – **Ing. Vladimír Dzurilla, Dip Mgmt**, Vládní zmocněnec pro informační technologie a digitalizaci
- Digitalizace v právních předpisech – **Ing. Žanet Hadžić**, ředitelka odboru stavebního řádu MMR
- Digitalizace stavebního řízení – **Mgr. Martin Kupka**, poslanec Parlamentu ČR
- Naplňování vládní koncepce zavádění BIM v ČR – **Ing. Eduard Muřický**, náměstek Sekce průmyslu, podnikání a stavebnictví MPO
- Digitální technická mapa – **doc. Ing. Václav Čada, CSc.**, Katedra geomatiky, Fakulta aplikovaných věd, ZČU Plzeň
- Elektronické autorizační razítko AO – **Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.**, ředitel kanceláře ČKAIT
- Metodika BIM pro dopravní stavby – **Ing. Ladislav Kubíček**, vedoucí Oddělení supervizí projektových dokumentací, SFDI
- Digitalizace ve fázi navrhování staveb – **Ing. Tomáš Minka**, di5 architekti inženýři s.r.o.
- Digitalizace ve fázi provádění staveb – **Ing. Filip Kalina**, Útvar technologií a materiálů, Metrostav

Rekonstrukce budovy bývalé městské spořitelny Sparkasse Karlovy Vary – 1. místo

STAVBA KARLOVARSKÉHO KRAJE 2021

Pivovar Červený vlk v Božím Daru – 2. místo